

**Het *Toponymisch Woordenboek*
van *Maurits Gysseling*
Aanvullingen en verbeteringen
op basis van de materiaalverzameling
voor het *Toponymisch Woordenboek*
van *Oost- en Zeeuws-Vlaanderen***

Eerder publiceerden Jozef Van Loon en ikzelf een aantal aanvullingen en verbeteringen m.b.t. dr. Maurits Gysselings monumentale *Toponymisch Woordenboek*. J. Van Loon baseerde zich hierbij op recensies van het woordenboek uit de jaren 1960 tot 1964: Van Loon 2008. Mijzelf was het er om te doen wat M. Gysseling zelf ter aanvulling en correctie sinds 1960 had bijeengegaard tot de druk te bevorderen: Van Durme 2009. M.b.t. een eventuele heruitgave van het *Toponymisch Woordenboek* stelde ik voor dat de taken hier het best op internationaal niveau worden verdeeld. Het terrein van het woordenboek is geografisch zo uitgestrekt dat het wenselijk is dat, naast Vlaamse, ook Waalse, Nederlandse, Franse, Duitse en Luxemburgse onderzoekers hier hun medewerking verlenen: per provincie, per departement, per deelstaat. Van die onderneming tracht de onderhavige publicatie als bescheiden aanzet te dienen. Het deelgebied dat hier aan de beurt is, beslaat in grote trekken de Belgische provincie Oost-Vlaanderen en het er geografisch bij aansluitende deel van de Nederlandse provincie Zeeland: Zeeuws-Vlaanderen.

Aanvullingen en verbeteringen

De aanvullingen hebben niet alleen betrekking op de artikels van het TW, ze vormen soms ook de aanleiding tot het inlassen

van nieuwe artikels (en dito trefwoorden). Verbeteringen of correcties beperken zich in de regel tot de bestaande artikels. Het kan hier gaan om betere of scherpere dateringen, uitzonderlijk om betere lezingen. In veel gevallen betreft het betere of nauwkeurigere lokaliseringsen. Om die lokaliseringsen te staven worden vaak attestaties van na 1225 geciteerd. Die attestaties worden dan voorafgegaan door 'Vgl.' of door een aantekening, en zijn door een interlinie gescheiden van het materiaal dat bestemd is voor het corpus van het TW zelf.

De onderstaande aanvullingen en verbeteringen laten de in het TW voorgestelde verklaringen in principe ongemoeid; uitzonderlijk wordt een andere etymologische voorkeur gevolgd. Zgn. 'naakte vormen' verschijnen vaak in hun context. Zo verschijnt een plaatsnaam als onderdeel van een persoonsnaam in die persoonsnaam, en een plaatsnaam in zijn tekstueel verband indien dat verband bijkomende relevante informatie oplevert.

Restricties bij de aanvullingen en verbeteringen

Niet zomaar alles wat enigszins voor aanvulling of verbetering in aanmerking kwam of leek te komen, is opgenomen. Een aantal restricties waren onvermijdelijk.

Een eerste restrictie betreft de kwaliteit van de bron. Wat in het bijzonder in kopie of afschrift overgeleverde bronnen aangaat, zou het onverantwoord zijn geweest hier materiaal op te nemen uit bronnen die niet voldoen inzake correcte of zo correct mogelijke transcriptie. Een voorbeeld hiervan is het materiaal uit het bekende *Liber Chronotaxis* van de abdij van Ninove (stichting 1092), dat in 1652 opgesteld werd door abdijsarchivaris kanunnik Godfried van Elshoudt: document W K 2, 5 uit mijn bronnenlijst. Dat bijzonder gedetailleerde compendium over de goederenverwerving tijdens de eerste decennia van de abdijschiedenis aan de hand van syntheses van (veelal verloren gegane) charters, meer bepaald voor de periode tussen 1137 en 1197, is een ware goudmijn voor de toponymie van zuidelijk

Oost-Vlaanderen en de Denderstreek. Het *Liber Chronotaxis* zou weliswaar materiaal opleveren voor tientallen nieuwe aanvullende woordenboekartikels, maar dat materiaal kan hier jammer genoeg niet in aanmerking worden genomen voor primaire aanvulling. Immers, bij zijn chronologisch ophijsten en synthetiseren van de (toentertijd nog aanwezige originele?) documenten, hult de auteur de oude vormen al te vaak in een 17de-eeuws kleedje, al is dat maar deels. Enkel zeer uitzonderlijk en secundair (meer bepaald met het oog op een precieze lokalisering) wordt het genoemde document hier benut. In het TWOZV wordt al dat materiaal wel opgenomen omdat het zijn bijzonder lokaal en historisch belang heeft.

Een tweede restrictie betreft de datering van de bronnen. Bij uitgevers van bronnen constateert men inzake het jaartal vaak een verschil met één eenheid meer of minder voor dezelfde bron. Vaak komt zulks door het al dan niet omzetten van een datering oude stijl (zgn. paasstijl) naar een datering nieuwe stijl. Het TW staat in principe op het standpunt van de nieuwe stijl. Waar het TW in dat opzicht afwijkt van andere bronnenuitgaven, worden die bronnenuitgaven onvermeld gelaten. Waar het TW echter ten onrechte omzet naar de nieuwe stijl, kan men aan de andere, correcte bronnenuitgaven echter niet voorbijgaan. Zulks is b.v. het geval met de uitgave van de oorkonde 'Rijksarchief Gent, fonds Sint-Baafs nr. 79 (inventaris OSB)' ed. in OGV II, 3, p. 326-327 en er gedateerd '1 maart 1189'. M. Gysseling zet hier om als '1190', wat niet juist is omdat men op dat ogenblik in Vlaanderen nog niet de paasstijl hanteerde, maar de (nog oudere) kerststijl, waarbij men het nieuwe jaar liet aanvangen op kerstmis. De datering door het TW wordt in een geval als dat dan ook rechtgezet als '1190 > 1189 (nog kerststijl)', wat meer bepaald geldt voor de namen van de gronden in en om Kadzand die in de genoemde oorkonde worden opgesomd: *Sudpolre super Dondelinsvliet, super Grotvliet binorden Oudenwerue, Vtdic, super Wel, in Tarwedic, in Husmiet, super Wertvliet, in Ostende de Wertvliet, in Culant, in Kerpoltre en in Sudpolre bosten Merke*.

M.b.t. de datering van de bronnen hing een nog belangrijker door te hakken knoop samen: het opnemen van nieuw materiaal. Een voorbeeld: de talloze plaatsnamen die voorkomen in de wettelijke passeringen van de Sint-Baafsheerlijkheid ingelast in het *Oudste goederenregister van de Gentse Sint-Baafsabdij* uit de eerste helft van de 13de eeuw (nu RAGent, Sint-Baafs en Bisdome nr. R 30), dat in 1964 in zijn geheel werd uitgegeven door Maurits Gysseling en Adriaan Verhulst: Gysseling en Verhulst 1964. Die wettelijke passeringen dateren van ca. 1210 tot ca. 1240. In principe komen de namen die voorkomen in de tekstgedeelten geschreven door de handen A, B, C, D, E, F, G, H, I, J en K chronologisch in aanmerking om hier opgenomen te worden. Het gaat hier evenwel om approximatieve dateringen aan de hand van gedateerde inlassingen en van originele oorkonden. Bepaalde handen zoals H dansen weliswaar op de grens van de chronologische limiet van het TW, het jaar 1225, maar al die namen, waarvan er een aanzienlijk aantal nieuwe artikels vormen, heb ik hier zonder aarzelen opgenomen. De genoemde wettelijke passeringen zijn een tweede keer uitgegeven, meer bepaald in het CG (I-1, 1-16). Later herzag M. Gysseling een aantal dateringen nog eens, op steekkaart. Het hier opgenomen materiaal staat dan ook op het standpunt van die 'derde en laatste' datering door M. Gysseling.

Een moeilijkheid van dezelfde orde diende zich aan bij het materiaal uit de oorkonden van de abdij van Enname. In 1881 gaf Charles Piot zijn *Cartulaire de l'abbaye d'Enname* uit, met bijbehorende dateringen, ook wat de niet gedateerde oorkonden betreft. In het TW worden de meeste van die voorgestelde dateringen gevolgd. In 1965 onderwierp Ludo Milis alle oorkonden aan een grondige diplomatische studie, verbeterde heel wat dateringen en gaf tevens de door Charles Piot nog niet uitgegeven oorkonden van vóór 1200 uit. Met name cartularium 2bis (nu nr. 77), grosso modo gebruikt tot rond 1177, en cartularium 3 (nu nr. 79), nog vóór 1182 aangevat, droegen Ludo Milis' bijzondere aandacht weg. Ten behoeve van het TWOZV heb ik aan de hand van L. Milis' studie de toponiemen uit al die oorkonden zelf geëxcerpeerd en ze de datering van L. Milis

toegekend. Het leek evenwel onnodig hier met alle wijzigingen qua datering rekening te houden. Daarom heb ik mij hier beperkt tot de nieuwe dateringen die leiden tot de allervroegste attestatie van een plaatsnaam of tot een fundamentele verbetering van oude dateringen. Nieuwe varianten van plaatsnamen heb ik uiteraard zonder uitzondering opgenomen. Wat nog de datering van de namen die voorkomen in cartularium 3 (nu nr. 79) betreft, heb ik de datering van de meeste 12de-eeuwse attestaties laten volgen door ‘kop. eind 12de eeuw’, de datering van 13de-eeuwse attestaties door ‘kop. 13de eeuw.’ Het diplomatisch onderzoek van L. Milis heeft uitgewezen dat vanaf het einde van de 12de eeuw het merendeel van de oorkonden vrij spoedig na hun totstandkoming in de cartularia werden overgeschreven.

Voor een ander probleem zorgde de Gentse Sint-Pietersabdij met het beroemde *Liber Traditionum Antiquus* (LTA), in het verleden vaak het ‘Fragment’ genoemd hoewel zowel voor- als achteraan slechts één folio ontbreekt. Tot voor kort werd aangenomen dat het genoemde document een kort vóór 8 juli 941 haastig samengesteld stuk was. Georges Declercq heeft evenwel aangetoond dat de compilatie ervan gesitueerd dient te worden tussen 944 en 946 (Declercq 1998, 253). Na enig weifelen heb ik besloten dat op zichzelf zeer waardevolle gegevens niet mee te nemen in het onderhavige traject van invoeren van aanpassingen. Het zou geleid hebben tot een al te lange lijst van verbeteringen met weinig relevantie. Immers, het gaat hier doorgaans niet om de datering van de bron zelf, maar om de datering van de kopie waarin die bron is overgeleverd.

Op het Gentse Rijksarchief kwam ik in het fonds ‘Gemeentelijk archief Melle-Gontrode’ een naamkundig bijzonder belangwekkend document op het spoor: nr. 9, een vroege cijnslijst voor de regio ten zuidoosten van Gent. Ik vermoedde meteen dat het hier om erg waardevol materiaal voor de aanvulling van het TW kon gaan: mogelijk begin 13de eeuw. Ik legde het document voor aan prof. dr. Walter Prevenier, die mijn vermoeden per op 13 december 2013 als volgt bevestigde: ‘De hand van de Melle-tekst lijkt goed op enkele handen van de door mij

uitgegeven oorkonden van de graven van Vlaanderen voor de jaren 1191-1206. Voor alle begrip: ik heb het hier over analoge (niet: identieke) handen. Zie OGV 1964, waar ik een treffende gelijkenis zie met oorkonden van 1194 (plaat II), 1191-92 (plaat XIX) en 1197 (plaat XX). In al die gevallen is er analogie voor de typische vorm van de *s* en de eind-*s* en van heel wat andere letters. Ook de afkortingen zijn erg gelijkend: de boven geschreven *g* voor *us*, de verkorting van *ur*, etc. Ook de vermelding van een *elemosinarius sancti Bavonis* op f° 8 r° is geruststellend. Die functie voor Sint-Baafs wordt vermeld in 1220 (en allicht ook al wat vroeger): A. Van Lokeren, *Histoire de l'abbaye de St. Bavon*, 1855, p. 29'. Alle vormen uit het genoemde document heb ik hier dan ook opgenomen, zij het onder de voorzichtige datering 'begin 13de eeuw?'⁽¹⁾.

Een **derde restrictie** geldt bij door andere auteurs voorgestelde correcties die in werkelijkheid flagrante miskleunen blijken te zijn.

Ten slotte nog een opmerking betreffende de chronologische limiet van het TW: het jaar 1225. Zelden wordt die limiet in het woordenboek zelf (licht) overschreden. Voorbeelden van overschrijding zijn onder de lemma's KAPRIJKE en ZULZEKE.aan te treffen. Voor mij echter een stille wenk om van in het woordenboek ontbrekende namen van gemeenten, parochies, grote domeinen en wateringten van Oost- en Zeeuws-Vlaanderen de vroegste vermelding te bezorgen.

900 artikels

De voorliggende als lexicon gepresenteerde verzameling van aanvullingen en correcties omvat ca. 900 artikel(tje)s. Elk artikel begint met een ingesprongen titel (in deze context *trefwoord* of

⁽¹⁾ Er kon geen materiaal geput worden uit de *Thesaurus diplomaticus* van 1997 (op CD-Rom) en evenmin uit de *Diplomata belgica* van 2015 (online: www.diplomata-belgica.be), met momenteel het jaar 1250 als einddatum.

lemma genoemd) in vetgedrukte kleinkapitalen. Het trefwoord is dikwijls vergezeld van symbolen die de volgende informatie verstrekken:

- het geboorteteken ° geeft aan dat het betreffende artikel een toponiem bevat dat niet in Gysselings TW voorkomt;
- het artikel met een trefwoord tussen aanhalingstekens “ ” vermeldt een naam die volgens Gysselings TW enkel als oude attestatievorm overgeleverd werd en in de loop der tijden uit het gebruik verdwenen is;
- de combinatie van geboorteteken en aanhalingstekens drukt uit dat het gaat om een naam die in Gysselings TW niet voorkomt en tevens slechts in een oude attestatie overgeleverd is;
- het artikel dat ingeleid wordt door een trefwoord zonder een van bovenstaande symbolen bevat een waardevolle aanvulling van het variantenapparaat van Gysselings TW, een toponiem dat lange tijd gebezigd werd of vandaag de dag nog steeds gebezigd wordt.

Alfabetische lijst van Aanvullingen en Verbeteringen

AALSCHOOT [Eeklo: Ee] (p. 32)

Alsgooth, 1180 kop. 13de eeuw, OGV 2009, 88.

AALST: Al (p. 32)

Halost, 1166 kop. 13de eeuw, X F 1588 o.

Volgens Devroey 1986, 3 en 28: 866 kop. 18de eeuw > 868-69 kop. 18de eeuw en 868 kop. 18de eeuw > ca. 889 kop. 18de eeuw

AALST, SINT-PIETERS- [Gent:Gt] (p. 32-33)

... *Valteri de Alst*, ca. 1215, G SB R 30, 12 r°; ... *Waltero de Alest*, ca. 1225/30, G SB R 30, 14 v°.

° **“AALSTBOS”** [Melle: Gt] (p. 33)

Alost bos ... de terra Henrici de Alost, Balduinus de Alost, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 1 r°, 6 r°, 7 r°.

Vgl. in Heusden Aalsterse beek.

° **AALWIJNS LAND** [Merelbeke: Gt] (p. 33)

Terra Alwini, ca. 1200, G SP LT 10 v° – Fayen 1906, 143.

AANDIJK [Zaamslag: Zl] (p. 33)

Adiendica, 1200 kop. midden 13de eeuw, OGV 1964, 318.

Voor de datering van de vorm *Addendike*, 1151/91, G SB, zie LNT, 53 met 1157/91 en OSB, 81 met 1176/91.

° **AANHOUW** [Buggenhout: De] (p. 33)

siliuam que Anehou dicitur, 1202 kop. 1432, X E 4622, 145.

° **AARD** [Desteldonk of Oostakker: Gt] (p. 33)

Henricus vanden Arde (emptor, Oostakker), *Henric vanden Arde*, *Willem vanden Arde*, ca. 1212, *Willem de Arde*, ca. 1220, *Willelmus de Arde*, ca. 1212/1223, *Willem van den Arde*, *Willem van den Harde*, ca. 1223, ... *Henrico de Art*, ca. 1225/30, G SB R 30, 7 r°, 9 v°, 13 v°, 14 v°.

Vgl. *up den Hard een gemet mersche*, 1371, Gs 330/5, 38 r°; *bijden Aerdekine*, 1456, Gs 330/27, 304 r°.

AARDENBURG: Zl (p. 33)

apud Rudburg, 800-810/14, Verhulst 1971, 234 (opmerking: twijfelachtige lezing, enkel de letters *R*, *d* en *b* zijn betrekkelijk goed leesbaar); *Dirkin de Rodenbors*, *Dirkin de Rodenborh*, *Arnout de Rodenborh*, ca. 1210, G SB R 30, 10 v°, 55 r°.

° **AARDENBURGMOER** (p. 33)

ad solitudinem integri Mor, 1195/96, OGV 1964, 132; *Moer*, 1220, BGS D 561.

Vgl. *scepenen van den Ardenburscen moere*, 1294, CG I-1, 1970.

Het uitgestrekte Moer van Aardenburg lag ten O van Aardenburg, tussen Sint-Margriete, Sint-Laureins en Bentille, dus op huidige Belgische bodem.

ABBEKINS POLDER [Watervliet: Ee] (p. 34)

Situering in LNT, 55: 'in de omgeving van Biervliet (Zeeland)'.

° **ABELE, TEN** [Desteldonk: Gt] (p. 35)

Gisel de Abele, ca. 1212, G SB 30, 7 r°.

° **ABELE, TEN** [Melle: Gt] (p. 35)

Ermengardis de Abele, *Margareta de Abele*, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 2 r°, 7 r°.

° **ABROEK** [Massemen: De of Wetteren: De] (p. 35)

in Abroec, 1221, Ms P 14 o.

Vgl. *van eenen broucke op dAbrouc*, 1480, Ms P 28bis 2.

° **ABSDALE** (gem. Hulst: Zl.) (p. 36)

Vgl. *Absdale*, 1307, L B 1388, 1282 bis.

ACHTENE [Oostakker: Gt] (p. 36-37)

tActine, ... *Henrici de Actine*, ca. 1210, *tActine*, ca. 1212, *apud Actine*, *Wenemar de Hactine*, 1217, *Everaddum de Achtime*, ca. 1220, G SB R 30, 10 v°, 11 r°, 13 r°, 13 v°.

AFSNEE :Gt (p. 39)

Afsnis, 707 kop. 941 > 702 kop. 944/946, Declercq 1998, 97-99; *Afsne*, 1111 kop. 1460; *Afsene*, 1140, Pycke & Vleeschouwers 2015, 245, 438.

“**AHACRUX**” (inc., dans le pagus de Brabant) (p. 40)

HEIKRUIS/HAUTECROIX, zie Van Durme 1996, 504 en Addenda: *Ayruce jnt lant van Eedinghen*, 1419, Gs 330/17, 122 r°.

“**AKARDMEIS**” [Flobecq: At] (p. 42-43)

curiam nostram quorum mansorum terre hec sunt uocabula Hairroke et Akardsmeis, kort vóór 1148 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 127.

AKSEL: Zl (p. 43)

Axla, 1182/87 kop. 1212, G SB R 30, 52 r°.

° “**ALBINA**” (onb., in de kasselrij Oudburg) (p. 43)

Albina, 1187, Gysseling en Verhulst 1962, 143

° **ALTENA** [Gent: Gt, een leen in de Wondelgemmeers] (p. 49)

Ottena, 1208, G SB o. (op het zegel); *Theodericus de Outhena*, 1238, G SB o.

Zie over het Land van Altena ten NW van 's-Hertogenbos LNT, 64-65, met de aantekening: ‘Wrsch. oorspronkelijk naam van een geslacht dat van elders kwam’. Dat ‘elders’ kan zijn: Altena, een graafschap in Arnsberg (Nordrhein-Westfalen, D.), TW, 49; zie verder OSB 739.

° **ALTRUIDENBOS** [Meldert: Al] (p. 50)

siluam nostram que Altrudenbosc dicitur, 1151 kop. 17de eeuw, Van Durme 1996, 464.

Nu TRUIENBOS.

ALUANEN [Melsen: Gent] (p. 50-51)

Liever ALVANEN, vgl. grafieën zoals *Woutre van Halfhanen*, 1331, G SP o.; *Wouteren van Alvaene*, 1402, Gs 301/, 16, 2, 63 r°; *aen de Alvaenbeke*, 1561, G Fam. 5123, 9 r°. De vergelijking met Allouagne zoals in het TW gaat niet op.

Vgl. in Voorde: *Lauaen*, 1453, *jnden Aluaen*, 1483, R GVo 4, 35 v°.

° “**ALUINCLARUORD**” [Sinaai: Sn] (p. 51)

wastinam illam iacentem ab Hesselsleda vsque ad Aluinclaruord, 1223 kop. 1544, G B 8, 166r^o.

Vgl. Hallinkrode in Waasmunster en Belsele.

AMEGEM [Machelen: Gt] (p. 52-53)

In Zulte en Olsene volgens Goeminne e.a. 1999, 52 en Goeminne e.a. 2002, 76.

APPELS: De (p. 63)

Applonis, 707 kop. 941 > 702 kop. 944/946, Declercq 1998, 97-99.

° **ARNOUDS BELK** [IJzendijke of IJzendijkerambacht: Zl] (p. 69)
in Arnouids Belc vij measure, 1224 kop. 1450, G SP I, 1bis, 160r°.

° **ASCHOUDEGEM** [Melle: Gt] (p. 73)

Hasoudenghem, Ashoudenghem, Hashoudenghem, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 2 r°, 3 v°, 4 r°, 6 r°.

° **ASSENERAMBACHT** (een van de Vier Ambachten, Oost-Vl. en Zl.) (p. 75)

in administratione de Hasnethe, 1120, G SP o.

Vgl. *in officio de Hasnede*, 1232, G Doornzele o.; *van Hassneder ambocht*, 1299, CG I-4, 2615.

ASTENE: Gt (p. 76)

Hastin, altare de Hastine, 1147 kop. 1298, G D 6, 26 v°, 39 r°.

AUBECQ [Flobecq: At] (p. 78)

Ingelbertus de Albeke, ca. 1189 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 172.

“**AVINNOVE**” [Flobecq: At] (p. 87)

siluam de Auinnove, 1130/62 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 133.

ANNOVEN, nu in de naam Annovenstraat in Schorisse, vgl. *vander stede ten Haudenhoue*, 1412, Os SO 2, 212bis v°:

BAAIGEM: Gt (p. 90)

Ermentrudis de Badengem, 1136/49 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 134;
Albertus de Badengem, ca. 1150 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 148 (6).

° **BAARDEGEM** [Aalst: Al] (p. 90)

Vgl. *Bardeghem*, 1295, G SB R 31d, 74 v°.

BAARLE [Drongen: Gt] (p. 90)

signum Gerardi presbiteri de Barle, 1146 kop. 1298, G D 6, 27 r°.

° **BAARLEDONK** [Berlare: De] (p. 90)

Heneman de Barledonch, 1215/25, G SB R 30, 11bis v°.

BAASRODE: De (p. 91)

Te onderscheiden van:

Sint-Amands: MI (prov. Antw.) *Baserode saint Amant*, 1294, X RR 208; *Basserode saint Amant*, 1308, G S. Genois 1185.

Mariekerke, nu Bornem: MI (prov. Antw.) *Willam de Bacerode sancte Marie*, 1229, G Oostenrijks fonds o.

BACHTE-MARIA-LEERNE: Gt (p. 92)

C. Tavernier-Vereecken betwist de identificatie van *in loco qui dicitur Bathio siue Asnoth*, 820 en *in uilla Batta*, begin 10de eeuw uit het Liber Traditionum Antiquus van 941 met Bachte en stelt voor *Asnoth* Assenede of een plaats aldaar voor: Tavernier-Vereecken 1968, 340-41 en 344. De vorm *Asnoth* valt echter niet te rijmen met de bewezen vormen van Assenede: *Hasnethe*, 1120; *Hasnetha*, 1135; etc. *Asnoth* bevat het Germaanse collectiefsuffix *-ōthu-*, Assenede daarentegen het Germaanse collectiefsuffix *-ithja-*. Men leze *Bathio* als *Bahtio* en plaatse *Batta* voor *Bachta* naast vormen als *Grat* voor *Gracht*. *Bathio* is wel degelijk Bachte.

Voor Maria-Leerne: *in Lederne Marie*, ca. 1240, G SB K 2556, 18 r°; *in parrochia beate Marie de Lederne*, 1249, G Bethlehem Deinze o.; *in Sente Marien Lederne*, 1264/65, Gs 526 De Pauw, 4314.

Voor Sint-Jans-Leerne: *in de prochie van Sente Jans te Lederne*, 1367, Gs 330/4, 110 r°.

° **“BAEFSELE”** [Vrasene: Sn] (p. 93)

sexaginta bonaria wastinarum iacentia in loco qui dicitur Baefsele iuxta Frasfene in Wasia, 1223, K OLV 54 o.

° **BAKERGEMKOUTER** [Okegem: Al] (p. 95)

super Culturam de Bacrehem, 1167, oork. Abd. – Vangassen 1958, 342.

BAMBRUGGE [Mater: Ou] (p. 97)

iuxta Banbrugge, 1196 kop. 12de/13de eeuw, R SSE 79, 109.

° **BARELDONK** [Berlare: De] (p. 99)

Heneman de Barledonch, 1215/25, G SB R 30, 111bis v^o.

Vgl. *tgoed van Barledonch*, 1369, Gs 330/4, 225 v°.

“BASEIA” (onb., ca. Heurne: Ou] (p. 102)

De Romaanse vorm van Nederename, zie Van Durme 2005, 66. Zie s.v. NEDERENAME.

BASSEVELDE: Ee (p. 103)

Diereken de Basseuelda, 1186 kop. 13de eeuw, OGV 2009, 263.

BAVEGEM: Al (p. 106)

Niet te verwarren met Bavegem in Wetteren: *int goed te Baueghem*, 1361, Gs 330/3, 67 v°; *te Wetterbaueghem*, 1379, Gs 301/7, 19 v°.

BAZEL: Sn (p. 107)

in Bersela, 11de/12de eeuw kop. ca. 1212, G SB R 30, 52 r°; *Balduinus de Barzela*, 1221 kop. ca. 1300, Mons cart. 68, 2 r°, 17 v°.

° **“BEDEWLPEN”** [onb., Zl] (p. 114)

Bedewlpen vij mesure, 1224 kop. 1450, G SP 1, 1bis, 160r°

Is ‘Oost- en Westwulpen’ bedoeld of veeleer de plaats Wulp in Groede Oost?

° **BEERVELDE** [Lochristi: Gt] (p. 115)

Vgl. *in loco qui dicitur Beruelt*, 1246, G Nieuwenbosse o.; *bij der capellen tSente Daneels up Beereuelt*, 1375, Gs 330/6, 12 r°.

° **BEISLOVEN** [Strijpen: Al] (p. 116)

Daniel miles filius Elizabeth de Bencelhoue, 1211 kop. 13de eeuw, P LF 5478, 22 v°.

° **BEK** [Melle: Gt] (p. 116)

Bech, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 7 v°.

° **BEK** [Mendonk: Gt] (p. 116)

Bec, ca. 1212, G SB R 30, 11 v°, 59 v°.

° **BEKE** [Erpe: Al] (p. 116)

Gerardus de Beka, 1216 kop. 1298, G D 6, 14 r°.

° **BEKE** [Evergem: Gt] (p. 116)

Arnout de Beke, ca. 1212, G SB R 30, 56 r°.

Vgl. *vanden goede ter Beke*, 1403, Gs 301/17, 2, 23 r°.

° **BEKE** [Melle: Gt] (p. 116)

extra Beke, de prato apud Beke, de terra apud Beke, Aua de Riwo, Radulfus de Beke, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 1 r°, 2 v°, 4 r°, 6 r°, 7 r°.

° **BEKE** [Sint-Denijs-Boekel: Ou] (p. 116)

Walterus de Rivo, ca. 1200, G SP LT 9 v° – Fayen 1906, 137.

Vgl. *up de Beke, int Bekervelt*, Gs PK 261, 6 v°, 13 r°.

° **BELAU** [Wondelgem: Gt] (p. 117)

Roelf de Belau, ca. 1212, G SB R 30, 55 r°.

BLAUW, nu in de naam Blauwstraat, uit *de Balau strate*, 1483, G Leenhof SB.

° **BELK** [Oostakker: Gt] (p. 117)

i sticke landes in den Belec, 1225/30, G SB R 30, 14 v°.

° **BELLEM** [Aalter: Gt] (p. 118)

Vgl. *Bellem*, 1295, G SB R 31d, 60 r°; *Beetheleem*, 14de eeuw, Longnon 1908, 432.

BELSELE: Sn (p. 120)

Belsele, ca. 1212, G SB R 30, 54 r°; *Belsela*, 1221 kop. 14de eeuw, Mons cart. 68, 17 v°.

BENJAARDSKERKE (verdronken parochie, tussen Slepeldamme en Oostburg: Zl) (p. 121)

Vgl. *in parochia de Beniardskerka*, 1249, B OLV 137 o.

Ook Koksijde genoemd: *binder prochie van Benjaerds kerke dicta Cocxide*, 1470, G Leenhof SB o.

° **BEOOSTENBLIJDE** (verdronken parochie in Akselerambacht: Zl) (p. 122)

Vgl. *Gosuinus de Bostenblide*, 1228 kop. 13de eeuw, MY C 1, 138 v°; *in parrochia Sancti Martini de Ostenblide iuxta Axle*, 1255, G SB o.; *Oestenblide*, 3de kwart 13de eeuw, G SP 10, 61 v°.

Ook Sint-Maartens-ten-Blijde genoemd, zie aldaar.

° **BEOOSTEREE** (verdwenen waterschap bij Aardenburg: Zl.) (p. 122)

Vgl. *Arnoud Boosterhe*, *Arnoud Boosterhee*, 1310, X R 31760, 5 v°, 7 r°; *in steden die men heet Booster.E up die .E.*, 1314, BB A 251 o.

BERCHEM: Ou (p. 122)

Sigerus de Bergene, *Sigerus de Bergen*, 1116/32 kop. eind 12de eeuw, R SSE 77, 15 en 16 [volgens L. Milis Bergen in Maarke-Kerkem, zie echter de lijsten van getuigen in Milis 1965, 6, r. 21-24 en 10, r. 12-14: allen zijn genoemd naar plaatsen aan de Schelde; vgl. verder de evolutie van de (Romaanse) naam Berchem: Berne(s) > Bergene > Berchem; *Sigerus de Berchne*, 1145/50 kop. eind 12de eeuw, R SSE 77, 2; *Arnulphus filius Stephani de Berechem*, 1181 kop. 13de eeuw, OGV 2009, 108.

BERDEMARE [Vrasene: Sn] (p. 123)

apud Berdamer, 11de/12de eeuw kop. ca. 1212, G SB R 30, 52 r°.

Vgl. ... *Boidijns van Bordameren*, 1293, G S Jans o.; ... *Baudewins de Bardamre*, 1310, K OLV 225 o.

Niet Berde-mare, maar Berd-amer (Mnl. (*h*)*amer* 'aanmeerplaats voor turfboten'), dus liever BERDAMER of BERDHAMER .

BERG [Bachte-Maria-Leerne: Gt] (p. 124)

In Zulte volgens Goeminne e.a. 1999, 57: Bergen (1) *de Bergen*, 1657, zie verder s.v. VELDAKKER.

° **BERG** [Evergem: Gt] (p. 124)

Volpert de Monte, ca. 1212, G SB R 30, 5 v°.

° **BERG** [Melle: Gt] (p. 124)

Berch, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 3 v°

° **BERG** [Vlierzele: Al] (p. 124)

Heinricus de Monte, ca. 1223, CG I-1, 8

° **BERGE, TEN** [Sint-Amandsberg: Gt] (p. 124)

Heinric de Berge, Henric vanden Berge, Henric de Monte, ca. 1210, *Hugo de Monte*, ca. 1212, G SB R 30, 3 r°, 5 r°, 10 v°, 21 v°.

° **BERGE, TEN** [Waasmunster: De] (p. 124)

In Was ... Woutre de Monte, ca. 1212/23, G SB R 30, 53 v°.

BERGEN [Maarke-Kerkem: Ou?] (p. 125)

Alle vormen in het TW horen thuis onder Berchem. Hier moet de lemmatitel worden gewijzigd als: BERGE, TEN of MAARKENBERG.

ad radicem Montis de Marcha, apud Montem de Marca, 3de kwart 12de eeuw, R SSE 79, 136 en 148 (8).

Vgl. *Johannes de Bergen, Glaner de Berge*, 1281, G SP 125, 89 v°; *te Marke ten Berghe*, 1388, Os SO 1, 100 v°.

° **BERKEN** [Oostakker: Gt] (p. 126)

partem de helefwinningen vten Berken, ca. 1210, *Godescalc uten Berken*, ca. 1220, G SB R 30, 10 r°, 13 v°.

° **BERKT** [Melle: Gt] (p. 126)

Gerardus Hul de Bert, Stephanus de Hasselle de Bert, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 8 r°.

Vgl. *tusschen ... ende der Berct*, tweede helft 14de eeuw, G SB K rol 172, 2.

° **“BERLEISVELT”** (onb., ca. Ninove: Al) (p. 127)

In Woubrechtgem: *Berlei campus in parochia de Walbrechtengem*, 1155 kop. 1652; *terram de Berleisvelt quam dedit Thomas de Escha*, 1165 kop. 1652, W K 2, 5, 25 r° en 42 r°.

° **“BERNEKOTS MEERS”** [Melle: Gt] (p. 129)

de Prato Bernecot, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 7 v°

° **“BERNESSE”** (verdronken, in Boekhousterambacht) (p. 129)

In navolging van L. Stockman beschouwt M. Gottschalk die plaats als de voorloper van Koudekerke, vgl. Hugo van Bernisse = 1276 Hugo van Coudekerke, Gottschalk 1984, 41, voetnoot 42.

° **BERRENT** [Melle en Laarne: Gt] (p. 130)

Bernet, Bernt, Cono de Bernt, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 4 r°, 5 v°, 6 v°, 7 v°

° **“BERTOUDI BEKE”** (onb., in Oost-Vlaanderen (p. 132)

Vgl. *juskes a Bertousbeke*, 1296, Gs o. 210.

Een bijrivier van de Schelde, tussen Meilegem en Gent, zie OGV 1964, 242.

° **BETEGEM** [Melle: Gt] (p. 133)

apud Betenghem, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 1 v°, 2 r°.

Later PETEGEM, vgl. *int goed dat men heet te Peteghem*, 1376 kop. 1382, Gs 330/7, 95 v°.

° **BEVERE** [Sint-Antelinks en Steenhuize: Al] (p. 138)

signum Gerardi van der Beveren, 1223, G Ninove 129 o.

Het bij de Beverbeek gelegen oude ‘hof’, een motteburcht, lag op Sint-Antelinks, aan de grens met Aspelare. Al in 1366 wordt echter ook in Steenhuize een *goed ende stede te Beeverne* vermeld, zie Van de Perre 2014, 25. D. Van de Perre vermeldt voor het geslacht van Bevere uit het Liber Chronotaxis van de abdij van Ninove van 1652 verder: *Sigerus de Beverna*, 1155, 1189; *Henricus miles de Beverna*, 1181; *Impinus Niger miles de Beverna*, 1186 (o.c., 21-22).

BEVEREN-WAAS: Sn (p. 138-39)

Beverne, 1111 kop. 1460, Pycke & Vleeschouwers 2015, 245; *Jordanus et Theodericus de Beuerne*, 3de kwart 12de eeuw, R SSE 79, 138.

° **BEVEREPOORT** [Oudenaarde: Ou] (p. 139)

usque ad portam de Beura, 1203, OH 458 o.

Vgl. *toter Beuerporte*, 1363, Os P 1 v°.

° **BEWESTENBLIJDE** (verdrongen gehucht in de parochie Aksel) (p. 122)

Vgl. *binnen der eueninghen van Bewesten Bliden in Axel Ambacht*, 1328, Gs S. Janshosp. o.

Ook Geraardsee genoemd.

° **BEWESTEREE** (verdwenen waterschap bij Aardenburg: Zl.) (p. 139)

Vgl. *Bewester E*, 1287, Gs 147 o.; *Bewesten der Ee*, 1341, BB F 2.

BIERVLIET: Zl (p. 142)

Biervliet, 1183 kop. midden 13de eeuw, *Birulit*, 1183 kopie 16de eeuw, LNT, 90; *Birulit*, 1223, G SB R 30, 56 v°; *burgenses de Bieruliet*, 1224 kop. 14de eeuw, X F 1196 o.

Biervliet lag aanvankelijk in Boekhousterambacht, maar ging, ten gevolge van de uitbreiding van de Braakman vanaf 1375, landschappelijk bij IJzendijkerambacht aansluiten.

° **BIEST** [Melle: Gt] (p. 142)

apud Bist, iuxta Bist, Aua de Bist, Egidius de Bist, Hodierna de Bist, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 1 v°, 3 r°, 4 r°, 7 r°.

BIEST (onb., ca. Ninove) (p. 142)

In Aspelare: *Faitir de Bist, Gosuinus de Bist*, 1172 kop. 1652, W K 2, 5, 58 r°; *de stede ter Biest, den mersch ter Biest*, 1410, Gs 330/14, 228 v°.

BIJLOKE [Gent: Gt] (p. 143)

Vgl. *tria terre bonaria in risco extra Gandaum juxta terram montium usque at terram que dicitur Biloke inter lacum qui dicitur Rith et inter terram que dicitur Belc jacentia*, 1228, Gb Bijloke B 4.

BIJLOKE [Sint-Amandsberg: Gt] (p. 143)

terra Onulfi et Walteri que Biloke nominatur, 1175/1208, OSB 110, nr. 107; zie ook Van Durme 2009, 231.

° **BIJSTERVELD** [Oosteeklo: Ee] (p. 143)

dominus de Bisteruelt, 1165 kop. 1676 (vervalsing, met blijkbaar gefantaseerde personages), OGV 1988, 391.

Vgl. *vanden goede eet Bijsteruelt*, 1353, Gs 330/1, 220 v°.

BLAARMEERS [Drongen: Gt] (p. 148)

in *Blarmersch*, 1221 kop. 1298, G D 6, 22 v°.

° **BLANDIJNBERG** [Gent: Gt] (p. 149)

est autem mons situs inter flumina Scaldis et Legie ubi uetustissimum fanum fuit, 941, DB, 124; *in monte Blandinio*, 960, 981 telkens kop. ca. 1035 en 1047, G SP 28 o., 53 o. en 126 o.; *in monte Blandinium dicto*, 1015, G SP 96 o.; *in monte claro Blandinium dicto*, 1034/58, G SP 113 o.; passim in de 11de en 12de eeuw.

Een uitgestrekte getuigenheuvel (29 m.) die het omliggende landschap domineert. M.b.t. *in monte claro*, vgl. M. Deruelle met de mededeling: 'In den volksmond echter wordt hij regelmatig Blankenberg genoemd, waarschijnlijk omdat hij zandig is en dus van bleke kleur' en met een citaat uit Marcus van Vaernewycks *Die historie van Belgis*. Gent, 1574, IV-XII, 113: 814 – *Baudewyn d'Yseren benaude seere 't Clooster van S. Pieters te Gendt op den Blanckenberch'* (Deruelle 1933, 24-25). Zie verder hieronder.

“**BLANDINIUM**” [Gent: Gt] (p. 149)

in monasterio Blandinio, 830, DB 139, *monasterium quod uocatur Blandinius*, 870 kop. 10de eeuw, *in loco Blandinio*, 947, DB 147.

Blandinium is een naam die opklimt tot de Romeinse tijd. Traditioneel wordt aangenomen dat die naam ook in Gent in die tijd gegeven is. Zo gaat hij door als de oudste naam van het Gentse Sint-Pietersdorp (Gysseling 1954, 17-18; Declercq 1997, 16).

Attestaties van *Blandinium* in de volksmond tijdens de volle middeleeuwen en later zijn echter niet voorhanden. Pas in de 19de eeuw werd *Blandinium* opgevestigd als Blandinusstraat (1850-1942) en daarna als Blandijnberg (1942-). Volgens de 9de-eeuwse *Noticia brevis de fundatione coenobii Blandiniensis* (Universiteitsbibliotheek Gent, manuscript 224, 70 r°) was die naam aan de plaats door Amandus (ca. 630) toegekend. Dat gegeven wordt herhaald in het Liber Traditionum, meer bepaald op f° 53 r°: *Beatissimus Amandus ... ipsum locum dedicauit in honore principis apostolorum Petri, cui Blandinium incipit uocabulum, quia blanditiis animos ferocis populi inibi deliniuit ...* De waarheidswaarde van de *Noticia* lijkt te worden ondersteund door het eeuwenlange monopolie dat de abdij op de naam *Blandinium* legde en tevens door het on-Nederlandse accent van *Blandijn* (zie Mansion 1924, 75), dat enkel kan teruggaan op de Latijnse vorm *Blandinium* zoals die hooguit binnen de muren van de Sint-Pietersabdij en op hogere echelons daarbuiten circuleerde. A. Van Lokeren suggereert ontlening

van de naam Blandain (*de Blandinio*, 1108 kop. ca. 1175) bij Doornik, vanwaar Amandus in Gent aankwam. In Blandain zou Eleutherius (455/56-531/32), de eerste bisschop van Doornik, samen met de eerste christenen van de regio in tijden van vervolging onderdak hebben gevonden.

Verder dient nog te worden opgemerkt dat *Blandinium* tussen 944 en 1035 om propagandistische redenen de plaats diende te ruimen voor de naam Sint-Jansklooster: 950 (*monasterium ... Blandinium ...*) *nunc vero vocitatur Iohannis monasterium*, een eerbetoon aan Johannes, Amandus' opvolger als abt van Sint-Pieters, zie DB, 118-19.

“BLIDE” (verdwenen waterloop, waarvan de naam bewaard is in Beoostenblijde: Akselambacht: Zl) (p. 152)

trans Blide, 1164 kop. 12de eeuw, G LT 104 v°.

Al dan niet terecht lezen een aantal auteurs (Fayen 1906, 173; Gottschalk 1984, 8; LNT, 91-92) de bewuste passus als *terram Trans Blide in castellania de Axla* en beschouwen Transblide als terreinnaam: een vroege voorloper van Beoostenblijde (*Gossuinus de Bostenblide*, 1228 kop. 13de eeuw, MY C 1, 138 v°) of Bewestenblijde (*Bewesten Bliden*, 1328, Gs S. Janshosp. o.).

° BODELBURE [Hamme: De] (p. 155)

... *Walteri de Bodelbure*, ca. 1215, ca. 1220/39, G SB R 30, 11 v°, 12 v°.

BOECHOUTE [Velzeke: Al] (p. 156)

Eigenlijk BOCHOUTE [Dikkelvenne: Gt].

BOECHOUTE [Waasmunster: De] (p. 156)

Henric de Bochoute, ca. 1212, G SB R 30, 53 v°.

Eigenlijk BOECHOUT.

BOEKEL, SINT-BLASIUS: Ou (p. 156)

De (in Verhulst 1958, 450, voetnoot 657 aangevochten) vereenzelviging van Sint-Baafs-Boekel met Sint-Blasius-Boekel (zoals in het TW) is correct. Immers, in G SP 125, G SB 31d en G Ename 79 worden Sint-Denijs-Boekel en Sint-Baafs-Boekel steeds in oppositie vermeld; verder wordt Sint-Baafs-Boekel altijd samen vermeld met het Hof Maalbroek onder Sint-Blasius-Boekel, b.v. in G Ename 174.

Een ander punt vormt Westerboekel. Dat is veeleer Sint-Denijs-Boekel wegens de westelijker ligging van dat laatste dorp. Zie s.v. BOEKEL, SINT-DENIJS.

BOEKEL, SINT-DENIJS- Ou (p. 156)

signum Rothardi de Westrebocla, 1187, G Ninove o.; *altare de Bocla*, 1132 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 47.

BOEVELO [Petegem: Ou] (p. 157)

Petegem en Wortegem.

° **BOIS-DE-LESSINES/LESSENBOSS** [Lessines: So] (p. 158)

pro emptione Nemoris de Lescinis, 1193, OGV 1964, 41 en 49.
Vgl. *en le vile que on apele le Bos de Lessines*, 1252, LH I 18 o.; *in villa que Boscum iuxta Lessines noncupatur*, 1257, LH 35 o.; *Collin de Lessinbosch*, 1304/05, DR 365 o.

° **BOKSTALE** [Sint-Lievens-Houtem: Al] (p. 159)

Clais de Buxdale, ca. 1220, G SB R 30, 55 v°.

° **BOLLOKS DAM** [Gent: Gt] (p. 161)

molendina que juxta Gandauum supra Legiam fluuium in loco qui dicitur Bollocs Dam construi fecimus, 1156 kop. eind 14de eeuw, G SP o.

° **BOOMGAARDE, TEN** [Hillegem: Al] (p. 164)

Rolin et Ingelbertus de Pomerio, ca. 1200, G LT 10 r° – Fayen 1906, 139.
Vgl. *ten Bogarde*, 1461, G SP 299, 12 v°.

“**BORCLARE**” (onb., Oostakker of Lochristi: Gt) (p. 165)

BEKELAAR of BEUKELAAR in Desteldonk, aan de grens met Oostakker, zie Gysseling 1974, 12.

° **BORG** [Aalst: Al] (p. 165)

actum inter Castrum de Alost et Erpe, 1195, OGV 1964, 78
Vgl. *jnt hof ter Borch*, 1481, As 1182, 12 v°.

BORGGOIE [Drongen: Gt] (p. 166)

Vgl. *Willelmus de Bargoie*, 3de kwart 13de eeuw, G SP 10, 16 r°.
Nu BOURGOYEN of – beter – BOERGOOIEN in Drongen en Mariakerke.

° **BORRE** [Sint-Denijs-Boekel: Ou] (p. 167)

quandam terram que iacet apud Bocla iuxta Fontem, 1121/31 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 158.
Vgl. *Impinus de Borne*, 1227, G SB R 30, 24 v°.

° **BORREKEN** [Sint-Lievens-Houtem: Al] (p. 167)

Willelmus de Fonte, ca. 1200, G SP LT 93 r° – Fayen 1906, 147.

° **Bos** [Erpe: Al] (p. 168)

Ekgebertus de Bosco, ca. 1200, G LT 10 r° – Fayen 1906, 140.

Bos [Evergem: Gt] (p. 168)

Boindin ute Busche, Meinnart uten Busche, ca. 1212, G SB R 30, 5 v°, 59 v°.

° **Bos** [Melsele: Sn] (p. 168)

Willelmi de Busche, ca. 1215, *Willelmi de Bosche*, ca. 1220, G SB R 30, 53 v°.

Vgl. *opten Bosch*, 1460, W KF 39, 1, 28 v°.

° **Bos** [Sint-Blasius-Boekel: Ou] (p. 168)

Balduinus de Silua, 1121/31 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 158.

Vgl. *an den Bosch*, tweede kwart 14de eeuw, G SP 398 o.; *ten Bossche*, ca. 1405, G Ename 210, 30 v°.

° **BOSSEM** [Dikkelvenne: Gt] (p. 169)

Heile de Boskem, Imma de Boskem, ca. 1200, G SP LT 10 v° – Fayen 1906, 143-44.

Vgl. *vp de stede te Boschem*, 1416, Gs 330/16, 39 r°.

BOST [Mater: Ou] (p. 169)

Ablin de Bost, 1154 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 80; *apud Bost*, 3de kwart 12de eeuw, R SSE 79, 148 (12).

BOTTELARE: Gt (p. 170)

signum Arnulfi de Pothlar, 1146 kop. 1298, G D 6, 27 r°.

BOUDELO [Sinaai: Sn] (p. 171)

in Bodeloe, 1200 kop. 1544, G B 8, 80 r°; *in quodam siluestri loco uaste solitudinis in Wasia ... qui Bodelo nuncupatur*, 1203, G Boudelo o.

° **“BOUDONK”** [Melle: Gt] (p. 171)

Boudonc, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 1 r°.

° **BRAAKMAN** (door de stormvloed van 1375 tot een binnensee uitgegroeid water ten O van Biervliet: Zl.) (p. 178)

Vgl. *in Botersande supra Breckeme*, 1262/79, G SB Suppl.; *Wouter Hugen Zoens van der Brechmen*, 1336, Gs 75 55 o.; *up den Brackeman*, 1360, G Nieuwenbosse o.

Vgl. verder *bi der auenturen van grontbrekeme vander zee*, 1343, G SB o.

BRAAMBRUG [Gent: Gt] (p. 178)

ad pontem de Brabantia apud Gand wienagium teloneum, 1218, MY C o.; *ultra pontem Brabantie*, 1218, G SP II, 1649.

° **BRAAMSAKKER** [Gent of Oostakker: Gt] (p. 178)

Agrum Brames, ca. 1210, G SB R 30, 10 r°; vgl. *Anne Brame*, *Anne Brames*, ca. 1215, G SB R 30, 12 v°.

“**BRAINNA ACCARA**” [Sint-Martens-Latem: Gent] (p. 181)

De lezing van die naam voorkomend in het LTA (Liber Traditionum Antiquus), steunend op voetnoot *k* op p. 131 in de DB, wordt terecht betwist door C. Tavernier-Vereecken. De genoemde voetnoot luidt: *ai* uit *u*, *brainna* uit *brunna* dus. In Tavernier-Vereecken 1968, 365 verneemt men echter: ‘Bekijkt men het handschrift, dan is het duidelijk dat de schrijver per vergissing aan een *a* begonnen is, en daaruit door verdikking van het beentje verder een *u* heeft gemaakt’. Ook A. Fayen las hier *Brunna Accara* (Fayen 1906, 31). De lezing *Brunna Accara* vindt overtuigende steun in de vorm *Brunaccara*, ca. 1200, in het (latere) LT (Liber Traditionum, 60 v°), zie Fayen 1906, 31.

° **BRAKELBOS** [Opbrakel: Ou] (p. 182)

siluan illam de Bracla que silue de Louire contermina est, 1195 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 106.

Vgl. *xxiii buunre bosch ... datmen heet Brakelbosch*, 1418, Gs 301/24, 2, 82 v°.

BRAND [Zele: De] (p. 182)

Henric de Brande, ca. 1215, G SB R 30, 53v°.

° **BRANDE, TEN** [Oostakker: Gt] (p. 182)

Willelmo de Brande, ca. 1212, G SB R 30, 58 r°.

BREDEBROEK [Velzeke-Ruddershove: Al] (p. 185)

in Breidenbroc, 1212 kop. 14de eeuw, MY N I, 95 v°.

° **BRESKENS** [aan de noordzijde van het ambacht Oostburg als jong dorp ontstaan op de schorre Breskenszand: Zl] (p. 187)

Vgl. *de wech die te Brestins Operelle ward gaet*, 1310/11, B A 689, 35 r°; *du scor appelle Breskinsant*, 1409/10, X R 7161, 13 v°; *vander kerke van Breskin*, 1511/12, G SP I, 1510, 163 r°.

BREUCQ, LE [Flobecq: At] (p. 188)

Theodericum de Palude [erboven: *Broca*], 1130/62 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 132.

BRIEL (plein te Gent: Gt) (p. 189)

mansuram quandam in Brielu apud Gandauum in qua Robertus Brune domum fundaverat, 1200 kop. 13de eeuw, OGV 1964, 318.

° **BROEK** [Bevere en Eine: Ou] (p. 190)

Symon de Broka, 1206 kop. 13de eeuw, TC D 191 r°; *signum Walteri de Broka*, 1221, OH 556 o.

Vgl. *apud Brocum inter ecclesiam de Beuera & ecclesiam de Eynes*, 1246, OH 541 o.

BROEK [Letterhoutem: Al] (p. 191)

Vooral in Sint-Lievens-Houtem, vgl. aldaar *Aua de Broke*, 1227, G SB R 30, 37 v°; *tgoet vanden Brouke*, ca. 1388, G SB K 6218, 1 v°.

° **BROEK** [Moorssel: Al] (p. 191)

Godescalc de Broke, ca. 1200, G SP LT 10 v° – Fayen 1906, 142.

BROEK [Ninove: Al] (p. 191)

iuxta Broc, 1220, G Ninove o. 123.

Ninove of Meerbeke.

° **BROEK** [Sint-Amandsberg: Gt] (p. 191)

Lamkin de Broke, ... *Willelmo vanden Broke*, ca. 1212, *Lameki* (sic) *de Broca*, ca. 1220, G SB R 30, 1220, 4 r°, 13 v°, 55 r°.

BROEKE, TEN [Melle: Gt] (p. 191)

prope Palude, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 4 v°.

Vgl. *naest der stede ten Brouke int ghuchte van Olfene*, 1375, G SP 462, 29 r°.

° **BROEKELINK** [Mendonk: Gt] (p. 191)

ecclesia de Brocline, ca. 1212, G SB R 30, 8 r°.

° **BRUG** [Overboelare: Al] (p. 195)

a ponte Superioris boelaer usque Hueneghem, 1189/90 kop. 1274 kop. 14de eeuw, OGV 2009, 376.

Vgl. *ouer de brugghe tOuerboulaer*, 1438 kop. 1450, G S.A. Geraardsbergen 11, 14 r°.

BRUGSCHEN [Schellebelle: De] (p. 196)

Beter is BRUGSKE(N), nog steeds een wijk aan de Schelde, bij Wichelen: *vp dBrugskin coutere*, 1406, Gs 330/13, 290 r°. Later is *brug* vaak opgevat als *bruuk* (broek), vgl. *ten Brugxkene, te Bruuxkene*, 1412, W GEW 2, 187, 1 r°. Die plaats mag niet verward worden met Ertbrugge (*Herdbrugge*, 1246/50 kop. 1298, G D 8, 31 v°), een heerlijkheid op de grens van Schellebelle, Wetteren en Serskamp.

BRUISBEKE [Sint-Lievens-Houtem: Al] (p. 196)

Sint-Lievens-Houtem en Letterhoutem.

BRUWAAN [Schoondijke: Zl] (p. 199)

Hugo Beitherwan, coram ... Hugone Betherwan, Hugo Betherwan, 1174 kop. eind 12de eeuw; *Hugo Beitherwan, Hugo Beithervan*, 1175 kop. eind 12de eeuw, LNT, 102.

Hier als persoonsnaam.

° **BUCHT(KEN)** [Melle: Gt] (p. 200)

Buct, Buhct, Buchctekin, Buchtekin, Buctekin (deze vorm iets later), begin 13de eeuw?, G GMG 9, 4 v°, 6 v°, 7 r°

BUGGENHOUT: De (p. 202)

in silua de Buckenholt, 1125 kop. 17de eeuw, X E 4627, 628; *medietas silue que Buckenhot vocatur, villa Buckenholt*, 1125 kop. 1432, X E 4622, 143; *curtis de Buggenholt*, 1202 kop. 1432, X E 4622, 145.

° **BUIZEMONT** [Geraardsbergen en Overboelare: Al] (p. 203)

Busemont, 1189/90 kop. 1274 kop. 14de eeuw, OGV 2009, 376.

° **BULK** [Sint-Maria-Horebeke: Ou] (p. 204)

subtus Corcele in loco qui dicitur Buelc, 1225/26, R SSE 79, 195.

BULLEGEM [Voorde: Al] (p. 204)

De centrale hoeve bevindt zich onder Idegem. Ook in Sint-Maria-Lierde komt een Bullegem voor: *thof te Bulleghem*, 1432, Gs 301/31, 2, 80 r°.

“**BUOCLACA**” (onb. waterloop in pagus Gandensis) (p. 206)

in pago Gandinse in loco noncupante Tongrot inter duos fluuios Buoclaca et Diofa, 768/814 kop. 941, DB, 133.

In de omgeving van Sinaai, zie s.v. "TONGROT".

° **BURG** [Temse: Sn] (p. 207)

Rodolf de Borh, ca. 1212, G SB R 30, 53 v°.

Vgl. *Hugo de Borch*, 1281, G SP 125, 145 v°; *op de Borge*, 1577, Gs 28/70/298, 55 r°.

° "BURGSTRAAT" [Melle: Gt] (p. 207)

Borchstrate, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 4 v°.

BURST: Al (p. 209)

uilla Burs [*Jtt* []o, 800-810/14, Verhulst 1971, 233; *Eggebertus de Borst*, 1130 kop. ca. 1700, OGV 1988, 29; *de Bursta*, 1220, X E 7014, 63 o.

CALLEBROUCQ [Flobecq: At] (p. 214)

Bernardus de Karlebroc, ca. 1189 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 172.

° **CHÂTEAU** [Flobecq: At] (p. 229)

Egbertus de Castello, ca. 1189, R SSE 79, 172.

Vgl. *vanden Castele van Floesberghe*, 1471, Os B o.

"**COCAI**" (inc. ca. Flobecq: At?) (p. 237)

Willelmus de Cocai, ca. 1150 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 148 (3); *Arnulphus frater Folcardi de Cocai*, *Willelmus de Cocai*, 3de kwart 12de eeuw, R SSE 79, 148 (7) en (8); ... *domini Geruasii de Cocai*, 1164/77 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 148 (8).

KOKEI, later KAKEI in Welden: *op hare hofstat te Cockey*, 1ste helft 14de eeuw, Os H 1; *op haerlieder woenste dwelke men heet de Cockei*, 15de eeuw, R KWe 2, 8 r°.

° **DAAR TE DALE** [Godveerdegem: Al] (p. 254)

Willekin Dartedale, begin 13de eeuw?, G SB R 30, 32 v°.

Vgl. *Johannes van Daertale*, 1382, G S.A. Ger. 6, 35 v°.

DAKNAM: Sn (p.255)

Dakeneham, 1186 kop. 13de eeuw, OGV 2009, 263; *signum Wirici de Dackennam*, 12de eeuw kop. 1298, G D 6, 6 r°; *Dacnam*, ca. 1223, G SB R 30, 56 v°.

"**DAL**" (onb., ca. Astene: Gt) (p. 255)

Mogelijk in Grammene, vgl. Goeminne & De Clercq 2011, 101: *stede ten Dale*, 1567.

° DAL [Gent: Gt] (p. 255)

Giselbert uten Dale, ca. 1212, G SB R 30, 55 r°; *Gillebertus de Ualle*, 1222, G SB o.

Het huis ten Dale, bij het Gravensteen: *thuus ende therue dat men heed ten Dale besiden sGrauen steene*, 1317, G S. Veerle.

° DALE, TEN [Hillegem: Al] (p. 256)

curtile cum harboribus et de terris arabilis, 825 kop. 941 – DB, 131; *Henricus de Valle*, ca. 1200, G SP LT 10 r° – Fayen 1906, 138.

Een bezitting van Sint-Pieters, vgl. *curtim de Dale*, 1244, OSB 303, nr. 280.

DALE, TEN (onb., in het Gentse: Vlierzele?) (p. 256)

signum Gisleberti de Dale, 1215, SB o.

Ten Dale in Vlierzele, te onderscheiden van Ten Dale in Hillegem, zou als bezitting van Sint-Baafs inderdaad in aanmerking komen, vgl. *Sigerus de Valle*, 1227, G SB R 30, 30 r°; *Ten Dale*, 1376, G SP o. 1302. Toch hoort *Gislebertus de Dale* niet hier thuis, echter wel in Gent, zie s.v. DAL [Gent: Gt] (p. 255)

° DAM [Evergem: Gt] (p. 256)

Boidin de Damme, ca. 1212, G SB R 30, 55 r°.

° DAM [Melle: Gt] (p. 256)

Daniel de Dam, *Bilia de Dam*, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 6 r°.

° DEKENS WOESTIJN [Sleidinge: Gt] (p. 261)

viginti quinque boneria wastine in Scledingha jacentia juxta Wastinam Decani, 1222, K G 1, 3 o.

DENDERBELLE: De (p. 262)

Volgens Devroey 1986, 28: 868 kop. 18de eeuw > ca. 889 kop. 18de eeuw. Vgl. *Denrebelle*, 1295, G SB R 31d, 13 r°.

DENDERHOUTEM: Al (p. 262)

Houthem, 1210 kop. 13de eeuw, R SAG 2, 42 v°; *in parrochia de Tenre-houthem, de Tenrehoutem*, 1224 kop. 13de eeuw, R SAG 2, 28 v°, 34 r°.

DENDERLEEUEW: Al (p. 262)

Dideric de Leiwe, ca. 1212, G SB R 30, 53 v°.

Vgl. *Leuwe super Teneram*, 1244, Mansion – De Brouwer 1960, 12.; *Tenrelewis*, 1258, D. – De Brouwer 1960, 12.; *bi Denreleeuwe*, 1429, Gs 330/20, 84 r°.

DENDERMONDE: De (p. 262-63)

Tenremunde, 1223, G Zwijveke 5 o.; *Tenremunde*, ca. 1223, G SB R 30, 3 v°.

DENDERWINDEKE: Al (p. 263)

Winthi, Winti, 1214 kop. 13de eeuw, L 59H97, 60.

Vgl. *Wintin outre Denre*, 1315/16, L B 6949, 59 r°; *Denderwiendeke*, 1396, X R 45971, 4 r°.

° **DENNE** [Melle: Gt] (p. 263)

Lisabetta de Abiete, Terricus de Abiete, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 8 r°.

DESTELBERGEN: Gt (p. 264-65)

1111 kop. 1460 *Bergina*, 1140 vals *Bergina*, Pycke & Vleeschouwers 2015, 245, 440; *Dessle*, eind 12de eeuw > begin 13de eeuw, zie Van Durme 2009, 233.

DESTELDONK: Gt (p. 265)

Desseldonc, ca. 1210, ca. 1212, G SB R 30, 3 r°, 9 v°; *Desceldunc*, ca. 1223, G SB R 30, 14 r°.

° **DIEDINGRODE** [Lokeren: Sn] (p. 268)

Thidinroden, ca. 1212/23, G SB R 30, 52 v°.

Later Dieriksrode: *te Diericx roden*, 1549, WA R 12, 113 r°.

DIEPENBORRE [Zonnegem: Al] (p. 268)

Philippus de Dipenborne, ca. 1212, G SB R 30, 55 r°.

DIEPENDALE [Edelare: Ou?] (p. 269)

In Leupegem.

° **DIEPENDALE** [Waarschoot: Ee] (p. 269)

Walterus de Profunda ualle, ca. 1234 (i.p.v. ca. 1220/39), G SB R 30, 17 v°.

Vgl. *vp tgoed ten Diependale*, 1312, G Waarschoot o.

° **“DIERIKS UITVANG”** [Oostakker: Gt] (p. 269)

Vtvang Teoderici, ca. 1215, G SB R 30, 12 v°.

° **“DIERKENS MEERS”** [Evergem: Gt] (p. 269)

de Prato Dirkini, ca. 1212, G SB R 30, 5 v°.

° **“DIJKMEED”** [IJzendijke of IJzendijkerambacht: Zl] (p. 271)

in Diecmed iij mensure preter quartam partem, 1224 kop. 1450, G SP 1, 1bis, 160r°.

DIKKELVENNE: Gt (p. 271)

diuisio quam Karolus accepit ... Tichuinni, 870 Meersen, Ann. Bertin. Hincm., vóór 882 kop. na 1015 kop. 11de eeuw, Van Durme 1988, 78; *Soir de Diceluenna*, ca. 1150 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 148 (6); *signum Gosujini de Dikelvenne*, 1196 kop. 12de /13de eeuw, R SSE 79, 217.

“DIOPA” (onb. waterloop in pagus Gandensis) (p. 273)

in pago Gandinse in loco noncupante Tongrot inter duos fluuios Buoclacla et Diopa, 768/814 kop. 941, DB, 133.

In de omgeving van Sinaai, zie s.v. “TONGROT”.

° **DOEL** [Beveren-Waas: Sn] (p. 275)

Vgl. *le dijc entre le Doele et le Hoelkene*, 1315/16, L B 6949, 91 v°.

Vgl. verder (als oude naam van Doel?) *terram quandam que Harnesse dicitur jacentem in parrochia de Kildrecht*, 1262, G SP 739 o.

° **DOMENT** [Meldert: Al] (p. 277)

Thidbaldum de Thidaltmont, ca. 1094 kop. 1175 kop. 15de eeuw; *ante villam de Thidoumont*, 1212 kop. 17de eeuw, Van Durme 1996, 438-39.

“DONDELINS VLIET” (waterloop te Kadzand: Zl) (p. 278)

Dondelins vliet, 1190, G SB: datering wijzigen in 1189, zie OGV 2009, 326-27, nr. 754.

DOORNT [Lokeren: Sn] (p. 280)

decimam suam de Dorenth, 1221 kop. 1544, G B 8, 261 v°.

DOORZELE [Evergem: Gt] (p. 280)

Hannin van Dorensele, ca. 1212, G SB R 30, 8 r°.

Liever DOORNZELE.

° **DRIES** [Melle: Gt] (p. 286)

ultra Dris, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 4 r°

° **DRIES** [Oostakker: Gt] (p. 286)

Woitin de Drische, ca. 1210, G SB R 30, 10 v°.

DRONGEN: Gt (p. 287)

monasterio Truncinensi (abl.), ca. 945 kop. ca. 1117 kop. begin 13de eeuw, Huyghebaert 1978, 50; ... *Heinrici de Druugine* (lees *Drungine*), ca. 1210, G SB R 30, 11 r°; *Truncin*, ca. 1212, G SB R 30, 3 r°; *Trunciniensis*, 1222, G SB o.

° **“DRONGENHEK”** [Drongen: Gt] (p. 287)

hec Trunchinis, 1139 kop. 1298, G D 6, 6 r° (ook: X F 1588 o.).
Mogelijk hetzelfde als Drongenpoort.

° **DRONGENPOORT** [Drongen: Gt] (p. 287)

ad portam Troncinii, 1199, Gs 21 o.
Een spui in Drongen, zie OGV 1964, 236.

“DUASEDEN” [Baaigem: Gt] (p. 288)

DWAASHEID, vgl. *Aua de Duashede*, ca. 1250, G SB K 2556, 47 v°; *ter Zwaseneden*, ca. 1280 kop. 14de eeuw, G GeF 171, 45 r°. Vgl. verder in Beveren-Kallo-Melsele-Zwijndrecht: *de Dwaeshade*, 1392/95, X R 50630, 35 r°; in Mere *Agheta van der Sotheit*, midden 14de eeuw, G hosp. Aalst rol.; in Zele: *Michael filius Michaelis de Goethede*, ca. 1260, G Boudelo 332, 11 r°; La Folie in de Galloromania.

DUISBEKE [Mater: Ou] (p. 289)

ad Dusbekam, 1063 kop. ca. 1177, R SSE 79, 65; *terram Walteri de Dusbecah*, 1148 kop. 1298, G D 6, 27 r°; *Giselbertus de Dusbeka*, 1216 kop. 1298, G D 6, 11 v°.

° **DURMEN** [Evergem: Gt] (p. 293)

Simonem de Dormen, ca. 1212/27, G SB R 30, 8 v° (niet in Zele, zoals het TW aangeeft).
Nederzettingnaam afgeleid van de waternaam Durme, vgl. Durmen in Zele.

DUTSE [Geraardsbergen: Al] (p. 294)

Ducsa, 1189/90 kop. 1274 kop. 14de eeuw, OGV 2009, 376; *Dudza*, 1195/1202 kop. ca. 1350, OGV 1964, 463.
Volgens Devroey 1986, 3 en 28: 866 kop. 18de eeuw > 868-69 kop. 18de eeuw en 868 kop. 18de eeuw > ca. 889 kop. 18de eeuw.

° **EDELAREBERG** [Edelare: Ou] (p. 301)

sub monte qui dicitur Edelar, 1224, G Ename o.
Vgl. *up den Helaert bergh*, 1571, Gs 28/15/68, 22 v°.

° **EE** (waterloop tussen Oostburg en Ten Oorde, vloeiend tussen Schoondijke en Oosmanskerke) (p. 302)

Het LNT, 344 stelt: *THE* (ligging onbekend, in de omgeving van Schoondijke): *juxta Ruschafita in The*, 1175 kop. eind 12de eeuw.

Vgl. *jn die Hee*, 1285, I, 1065 en talloze latere vermeldingen; zie ook de kaart bij Gottschalk 1955.

Niet te verwarren met de Ee van Aardenburg, waaraan het dorp Ede zijn naam dankt.

° **EEKBROEK** [Melle: Gt] (p. 302)

Radulfus de Eebroec, begin 13de eeuw? (iets later), G GMG 9, 7 r°.

° **EEKHOUT** [Melle: Gt] (p. 302)

de paruo Hechote, extra Magnum Hechote, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 6 v°.

EEKHOUT [Ninove: Al] (p. 302)

In Okegem.

EEKHOUTE, TEN [Letterhoutem: Al] (p. 302)

Hillin de Ekhouete, ca. 1200, G SP LT 93 v° – Fayen 1906, 149.

In Sint-Lievens-Houtem en Letterhoutem.

° **EEKLO** [Eeklo: Ee] (p. 302)

Eclo, 1220 kop. 17de eeuw, SeB-AEe 179/151, 48 v° – MT.

Vgl. *de Novo Eclo*, 1240 kop. 1537, SAE-5, 61 v° – MT; *in parochia Sancti Vincentii*, 1241, Gb Rijke Gasthuis o.; *West Eclo*, 1258, Gb Rijke Gasthuis o.

° **EEKSMERE** [Evergem en Wondelgem: Gt] (p. 302)

Roger de Heigesme (lees *Heigesmere*), ca. 1215/25, G SB R 30, 11bis v^o.

Naderhand DIKSMERE.

° **EGGAARDS LAND** (ligging onbekend, in de omgeving van Oostburg) (p. 304)

995-1029, mogelijk ca. 1001 kop. ca. 1035 *alodem ... qui dicitur Terra Eggardi in Ostburch situm*, LNT, 343.

° **“EGGENWERVE”** [IJzendijke of IJzendijkerambacht: Zl] (p. 304)

in Egghenwerue quatuor mensure, 1224 kop. 1450, G SP I, 1bis, 159v^o.

Men noteert ook *Hiddo de Eggenuerf*, 1122, G SB o., zie Serrure 1836/40, 29, in het TW echter vereenzelvigd met Eiewerve onder Oostkerke: Bg (zie TW, 306).

“**EIFLEID**” (onb., in pagus Brabant; in Land van Aalst?) (p. 307)

Volgens Devroey 1986, 28: 868 kop. 18de eeuw > ca. 889 kop. 18de eeuw
IJVELOOT in Everbeek, zie Van Durme 1996, 186-87: *en le couture de Nivelois*, 1401, T G 242, 167 v°.

EINE: Ou (p. 307)

jn Eijne (Lat.), 1078 kop. 16de eeuw, R KEi 8, 5 v°; *apud Heines*, 1144 kop. 13de eeuw, L 12HI, 110 v°.

° **EINEPOORT** [Oudenaarde: Ou] (p. 307)

iuxta portam que ducit uersus Einam, 1202, OH 457 o.
Vgl. *buten der Eyne poerten*, na 1291, OH Rb II, 19 r°.

° **EKE** [Landegem of Merendree: Gt] (p. 308)

Willekin de Heec, begin 13de eeuw?, G SB o.
Vgl. *inter Eka et Bonins wastine .v. bonarij*, kort na 1260 kop. 13de eeuw,
TC C 81 v°.

° **EKEN, TEN** [Melle: Gt] (p. 309)

prope Quercos, ten Eken (deze vorm iets later), begin 13de eeuw?, G
GMG 9, 1 v°.
Vgl. *ten Heeken*, 1322/23, X RR 2370.

° **EKEN, TER** [Lochristi: Gt] (p. 309)

Basilis vander Echen, ca. 1212, G SB R 30, 5 r°.

EKKERGEM [Gent: Gt] (p. 309)

Eckergem, maior de Eckergem, ca. 1212, G SB R 30, 3 r°, 55 v°.

° **EKKERGEMMEERS** [Gent: Gt] (p. 309)

jn prato de Ekkergem, 1208/12, Gb A 10.
Vgl. *Eckerghem meersch*, 1360, G SB 34, 9 r°.

° **EKSAARDE**: Sn (p. 309)

apud Exart, 1214/15 kop. 1544, G B 8, 259 r°.

ELENE: Al (p. 310)

signum Johannis presbiterj dElene, 1141/79 kop. ca. 1280, M C 29, 113 v°.

ELKSE [Viane: Al] (p. 311)

De Romaanse of – juister – geromaniseerde vorm schuilt in *Pieres li maires de Auseke*, 1302, G S.A. Geraardsbergen o.

° **ELSBROEK** [Meerbeke: Al] (p. 313)

nouem dietaria brokes quod Alnetum uocatur, 1220, G Ninove 124 o.
Vgl. *nemusculo Elsebrouc*, 1189 kop. 1652, W K 2, 5, 141 r°.

° **ELSBROEK** [Melle: Gt] (p. 313)

Gosuinus de Elsbroc, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 1 r°.

ELSEGEM: Ou (p. 313)

a Waltero pape de Helseghem, 1206 kop. ca. 1280, TC D 191 r°.

ELSOOIE (onb., in pagus Mempiscus) (p. 314)

Het Sint-Baafsdomlein Elsooie wordt in Verhulst 1958, 98 gesitueerd te NW van Kortrijk.

Een mogelijk spoor vormt de familienaam Van Elsuwe, b.v. *Isaac van Elsuwee*, 1570, in Sint-Martens-Lierde, Debrabandere 1993, 484, met een andere verklaring.

° **ELSSCHOOT** [Desteldonk: Gt] (p. 314)

Henric van Elscote, ca. 1212, G SB R 30, 7 r°;
Vgl. *jn den Helscoet*, 1394, Gs 330/10, 66 v°.

° **ELST** [Melle: Gt] (p. 314)

apud Elst, Balduinus de Elst, Gerardus de Elst, Henricus de Elst, Iohannes de Elst, Raso de Elst, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 1 r°, 2 r°, 3 r°, 3 v°, 6 v°.

ELST: Ou (p. 314)

Johannes de Helst ... in parochia de Elst, ca. 1150 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 125; *in Elst*, ca. 1200, G SP LT 9 v° – Fayen 1906, 137; *Ramundus de Helst*, 1200 kop. 1298, G D 6, 11 v°.

ELVERSELE: Sn (p. 315)

Heluersela, 1221 kop. 4de kwart 13de eeuw, Mons cart. 68, 2 r°.

ELVESDIJK (bij Hontenisse: Zl, nu overstroomd) (p. 315) én **"HELVES-DIC"** [Hontenisse: Zl] (p. 472)

Liever enkel ELVESDIJK [Hontenisse: Zl] (p. 315)

° **EMELO** [Sint-Amands: Ml] (p. 316)

medietas silue que Emelo vocatur, 1125 kop. 1432, X E 4622, 143.
Volgens Bovyn 1961, 36 in Buggenhout. Vgl. echter *Emblo in parochia sancti Amandi in Baesrode*, 1404, DA 167 A 1, 111 r°; *Beatrix de Ymloe*, 1295, G SB R 31 d, 14 v°.

“**EMISITTRUD**” (onb., ca. Burst: Al?) (p. 316)

In Hillegem, aan de grens met Borsbeke en Herzele, zie Van Durme 2013.

ENAME: Ou (p. 318)

iuxta Scaldam uersus Heiam iacentia, 1219, OH 459 o.

“**ENINGA ACCRA**” en “**HENINGA RODHA**” (onb., ca. Astene: Gt) (p. 321)

In Sint-Martens-Latem: *vp land dat men heet Eenyncx*, 1333/38, G SP 2, 237, 6 v°; *vp .j. stic lants up Eninchs acker*, 1390/91, G SB K 9315, 4 r°.

° **ENODE** [Melle: Gt] (p. 321)

Enode, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 7 r°.

° **ERKE** [onb., Oostakker of Wondelgem: Gt?, zie Gysseling en Verhulst 1964, 205] (p. 326)

Dideric de Herke, Willem vanden Herche, ca. 1212, G SB R 30, 56 v°, 58 v°.

Mogelijk slaat die naam op een plaats in Belsele (*in dEerke*, 1448, WA 11 A, 41 v°), in Hamme (*Lijsbet van Arke*, ca. 1370, X R 45374, 47 v°; *vp goed te Arke*, 1381, Gs 301/8, 2, 12 r°, later tHof ter Erk) of in Temse (*Iohannes de Erke*, 1281, G SP 125, 146 v°; *thuus ende stede gheheeten vp Herken*, 1425, G SP 462, 39 v°; *la place et forteresse dArques empres Temessin assise sur la riuiere*, 1454, G SP 1772 o.). Ook in Zandbergen komt de naam voor: *neuen dErcke ter Loedts*, 1437, X L 1750, 19 v°.

° “**ERMENTRUDEN HOSTAT**” [Oostakker: Gt] (p. 327)

Ermentruden Hostat, ca. 1215, G SB R 30, 12 v°.

ERONDEGEM: Al (p. 328)

altare de Eroudeghem, 1149/75 kop. 13de eeuw, R SAG 2, 11 v°; *Eroldegem*, 1181, R SAG 13 o.; *Erondeghem*, 1220 kop. 14de eeuw, R SAG 3, 5 r°.

Volgens Devroey 1986, 28: 868 kop. 18de eeuw > ca. 889 kop. 18de eeuw.

ERPE: Al (p. 328)

in Herpa, in villa de Herpe, 1166 kop. 1298, G D 6, 8 r°; *Herpe*, 1166 kop. 13de eeuw, X F 1588 o.; *signum Gosuini de Erpe*, 1223, G Ninove 137 o.

ERPS LAND [Wondelgem: Gt] (p. 329)

terra Erpes, ca. 1215, G SB R 30, 12 v°.

Vgl. *vp eenen beilc eet Erpslant*, ca. 1365, G SB R 31a, 5 bis.

ERTVELDE: Ee (p. 329)

... *Lamberti de Arteuelde*, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 1 r°.

ERWETEGEM: Al (p. 330)

Soir de Erutengem, ca. 1150 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 148 (6); ...

Soikino de Eruetengien, 1222 kop. 13de eeuw, P LF 5478, 24 r°.

"ESCHEDONC" [Heusden: Gt] (p. 333)

pratum quod dicitur Esscedonc, 1223, 1230, G N H 6.

Vgl. *ter Esdonc*, 1351, G SB K 2543, 29 v°.

ESPT (onb., ca. Dendermonde: De) (p. 335)

ESPT vindt men bij Dendermonde in Hamme: *Pieter van der Hespt*, ca. 1370, X R 45374, 32 v°. Espt komt tevens voor in Aalst (*up dEspt*, As Schep. 536, 21 v°), in Bazel (*in loco qui dicitur Espt*, 1281, A B o.) en in Denderleeuw (*op de Hespt*, eind 14de eeuw, G hosp. Aalst 67, 8 v°).

ESSE, SINT-LIEVENS-: Al (p. 336)

in Hesche, ca. 1223, G SB R 30, 57 r°.

Vgl. ... *sancto Livino in Eska*, 1291, Ms P 89 o.

° **ESSEN** (onb., mogelijk hetzelfde als EST in Maldegem: Ee) (p. 336)

de terra que est apud Eschan, 1157/75, OGV 2009, xcv; *de terra que est apud Eschan*, 1176/77 kop. 1281, BGS Eekhout o. 19 – OGV 2001, 273.

° **EST** [Maldegem: Ee] (p. 337)

curiam Dulcis Vallis iuxta [nemus quod Escht dicitur sitam], 1215, B J 2537 o.

Reconstructie van het uitgewiste deel naar B J 2538 o. (vertaling van 1578) en B Z o. (origineel) met *in officio de Rodenborgh ... et tringintases boneria in nemore quod dicitur Escht*, 1242. Vgl. voor de situering in Maldegem: *bevesten Vaken daermen theet in de Hest*, 1515, X W 8399, 17 v°. De curia is die van de abdij Zoetendale.

° **EST** [Oostakker en Desteldonk: Gt] (p. 337)

Esht, in *Esget*, ca. 1212, in *Esch*, ca. 1215, in *Hehst*, ca. 1220, in *dEst*, ca. 1230/33, G SB R 30, 7 r°, 12 v°, 13 v°, 17 r°, 58 r°.

ETIKHOVE: Ou (p. 341)

Athinhoue, 3de kwart 12de eeuw, R SSE 79, 148 (4).

EVERGEM: Gt (p. 343)

Euergem, 1196, G SB 0.; *Evergem*, *Robert de Evergem*, ca. 1212, G SB R 30, 3 r°, 55 r°.

“FALTSALE” (onb., ca. Oostakker) (p. 347-48)

apud Molsele, *Henric de Molsele*, ca. 1210, G SB R 30, 10 v°.

Wellicht nu MOLSELE in Oostakker, zie Gysseling 1974, 12.

“FELDACCRA” (onb., ca. Astene: Gt) (p. 351-52)

Mogelijk in Zulte/Olsene, vgl. Goeminne e.a. 1999, 155: *in Veldacker*, 1403 en Goeminne e.a. 2002, 182: *tVeltackere*, 1571.

“FENACCRA” (onb., ca. Astene: Gt) (p. 352-53)

Mogelijk in Zulte/Olsene, vgl. Goeminne e.a. 1999, 156: 1295 *de Venne* (Lat.), 1295 en Goeminne e.a. 2002, 183: *bueten Venne*, 1404.

“FRISKINHEM” (onb., in Vlaanderen) (p. 381)

Tavernier-Vereecken 1968, 539: ‘Naar de context te of in de omgeving van Groede’.

° **“FUOINGA AGRUM”**, **“UOUENINGA MARISCUM”** (onb., Machelen-bij-Deinze: Gt) (p. 384)

in alio agro qui uocatur Fuouinga agrum, 821-823 kop. 941, DB 131 en *in Uoueninga mariscum*, 856 kop. 941, DB 133.

Die namen, in de DB en tevens op de originele steekkaarten van het TW, ontbreken in het TW zelf.

“FURSITIO” (onb., ca. Astene: Gt?) (p. 384)

In Bachte-Maria-Leerne: *de Vurst*, 1435, Gs 330/21, 76 r°, 76 v°.

° **GANSBEKE** [Munkzwalm: Ou] (p. 387)

Arnoldus de Gansbeka, *Balduinus presbiter de Gansbeka*, ca. 1200, G SP LT 9 v° – Fayen 1906, 136 en 137.

In Munkzwalm en Hundelgem.

° **GANSVELD** [Zeveneken: Gt] (p. 387)

Gansveld, ca. 1212, G SB R 30, 59 v°.

Vgl. *tgoed te Ganzeveld*, 1356, Gs 330/2, 33 v°.

° **GATE** [Lebbeke: De] (p. 388)

Reinerus de Gate, 1154, G SB o.

Vgl. *tgoet ter Gate*, 1509, ARA 4026, *thof ter Gaete*, 1571/77 Pk. – Bovyn 1957, 52, 53. De vereenzelviging met Jauche/Geten zoals in Vleeschouwers 1990, 39 is onmogelijk.

° “**GAVER**” [Melle: Gt] (p. 389)

Gauer, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 2 v°, 6 r°, 7 v°.

GAVER [Onkerzele: Al] (p. 389)

quinque bonaria prati in parrochia de Onkerzele in prato uidelicet quod Gauere muncupatur iacentia, 1211 kop. 13de eeuw, R SAG 2, 25 r°; *quatuor bonariis prati que iacet (sic) in Gauera*, 1222, G SAG 36 o.

Nu GAVERS, DE.

° **GAVER** [Sinaai: Sn] (p. 389)

Woutre vanden Gavere, ca. 1212-ca. 1223, G SB R 30, 54 r°.

GAVERE: Gt (p. 389)

Razo de Gavere, ca. 1212, G SB R 30, 55 r°; *Willelmum uillicum de Gaure*, 1217, L 36H266/4348; *de Gaure*, 1220, L 36H266/43502; *Gaura*, 1220, G SB o.; *de Gauera, apud Gauera*, 1222, L 36H381/5184; *villicus de Gauera, Clarissia domina de Gaure*, 1222, L 36H266/4351.

Hier al dan niet op zijn plaats (-b- i.p.v. -v-?) is de persoonsnaam Gavero van de inscriptie *Iulius Gaveronis filius fecit miles Cohortis I Nerviorum* ('Julius, zoon van Gavero, soldaat van de eerste cohorte van de Nerviers, richtte (dit monument) op'), 4de kwart 1ste eeuw, fort van Caer Gai, nabij Llanuwchllyn, Noord-Wales, ed. Roman Inscriptions of Britain, 418.

GEERBROEK [Heurne: Ou] (p. 390)

In Heurne en Mullem.

GEETSCHURE [Evergem: Gt] (p. 390)

Getscure, ca. 1212, G SB R 30, 5 v°.

° “**GEILEN MEED**” [IJzendijke of IJzendijkerambacht: Zl] (p. 391)

Gheilen Med iij mesure et quarta pars mesure, 1224 kop. 1450, G SP 1, 1bis, 160r°

° **GELDE** (ligging onb., in de omgeving van Biervliet: Zl) (p. 392)

Gelde Hertnesse in Pakinge in castellania Gandensi, 1135; *in Gelde et Hernesses et Pakinge*, 1162/63, LNT, 145.

GENT: Gt (p. 395-96)

Gant, 1187, G SB o.; *Arnoult (sic) de Gaent*, *Henric Gant (sic)*, G SB R 30, 10 v°.

GENTBRUGGE: Gt (p. 396-97)

Hugo de Gantpont, *Jacobus de Ganpont*, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 3 r°, 3 v°; *Genbrugc*, *Gembroge*, ca. 1212, G SB R 30, 3 r°; *Razo de Gentbriggā*, 1212 kop. 1242, R SSE 79, 246; ... *Henrici de Genbrugc*, ca. 1217, G SB R 30, 13 r°.

GERAARDSBERGEN: Al (p. 397-98)

a quodam Geraldo magne auctoritatis viro ... opidum construendum ... quod a Geraldo Geraldimons nuncupatur, 1189/90 kop. 1274 kop. 14de eeuw, OGV 2009, 376; *de Gheraudimonte*, 1218, G SB o.

° **GERAARDSEE** (verdrongen gehucht in de parochie Aksel) (p. 400)

Vgl. in *Gheroushe*, 1234 kop. 13de eeuw, G SP LT 52 r° – Fayen 1906, 219; in *polre de Gheroudze*, 1256, Gb F 26; *ad novam curtem hospitalis que uocatur Gheroudze*, 1260, Gb F 29; in *Gheeraerds zee*, 1334, G Wet. Kam. 88, 6 r°; in *Gharoudzee*, 1346, G SB rol 53; in *Gheer zee*, 1406, Gs 330/13, 243 r°.

Ook Bewestenblijde genoemd.

° **“GEVAARTS VELD”** [Melle, Gt] (p. 402)

de terra Gheuardi Velt, begin 13de eeuw? (iets later), G GMG 9, 3 r°, 6 r°.

GEVERGEM [Moorsel: Al] (p. 402)

Volgens Devroey 1986, 28: 868 kop. 18de eeuw > ca. 889 kop. 18de eeuw.

° **“GHEBINEN LAND”** [IJzendijke of IJzendijkerambacht: Zl] (p. 402)

Terra Ghebinen i mensura, 1224 kop. 1450, G SP 1, 1bis, 160r°

Vgl. de bekende naam G(h)ebinheule in Oosmanskerke.

GHOY: So (p. 403)

Giselbertus de Goica, 3de kwart 12de eeuw, R SSE 79, 148 (7).

Vgl. *Goi* (Romaans), kort na 1243, G hosp. Geraardsbergen o.; *Goyke neuen Genitrau*, 1271/72 kop. 15de eeuw, R SAG 85 o.

GIJZEGEM [Ninove: Al] (p. 404)

Inderdaad Gijzegem in Ninove, ooit Groot Gijzegem genoemd: *Gisengem ... usque ad Magnum Gisengem*, 1167, GN o.

Vgl. *den Gijseghem*, 1645, Gr. Abd. – Vangassen 1959, 154.

GIJZENZELE: Gt (p. 404)

maior de Gisensele, ca. 1212, G SB R 30, 55 v°.

GODVEERDEGEM: Al (p. 411)

... *Willelmo de Gothfarhengien, Willelmus Gerardus fratres de Gothfarhengien*, 1214 kop. 13de eeuw, P LF 5478, 22 r°, 23 r°.

° **GOEFERDINGE** [Geraardsbergen: Al] (p. 411)

Vgl. *Gomferdenghes, Gontuerdinghes*, kort na 1243, G hosp. Geraardsbergen o.

“**GOIZEGEM**” [Zwijnaarde: Gt] (p. 412)

Inderdaad Goizegem/Geizegem in Zwijnaarde, zie M. Gysseling, *Heemkundig Nieuws* 1 (1978), 4.

GONTRODE [Gontrode: Gt] (p. 415)

Yderus de Roden, 1158/64 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 124; *apud Roden*, 1199 kop. 13de eeuw, R SSE 79, 108; *apud Roden, de terra Ideri de Roden*, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 2 r°, 5 v°, 6 r°.

° **GOODSKOUTER** [Sint-Antelinks: Al] (p. 415)

Godezonis culturam, 1166, RABeveren, abdij Ninove, o. 23.

Vgl. *de Goodscoutere*, 1447, G Ninove 26, 20 r°.

GOTTEM: Gt (p. 417)

ultra Leia in Gothengim, 11de eeuw, G SP LT 3 v° – Fayen 1906, 32; *in Ghotthem*, 1152 kop. 1572, OGV 1988, 217-18.

° **GRACHT** [Oostakker: Gt] (p. 419)

upte Grath, ca. 1210, G SB R 30, 10 v°.

Hetzelfde als “GUNDINIS GRAHT”?

° **GRACHT** [Roberst: Ou] (p. 419)

Guillelmus miles de Fossato, 1102 kop. 14de eeuw – Iweins 1923, 69; *Alice vidua militis Gerardi de Fossato*, 1196, G SP o.

Vgl. *tHeerscip vander Gracht*, 1388, Gs 301/11, 108 v°.

GRACHT (onb., ca. Schelderode?) (p. 419)

In Oosterzele: *tgoet ten Broucke alias ter Gracht*, 1458, Gs 330/28, 60 r°.

GRAUW (TW, p. 422), zie hieronder s.v. GROEDE.

° **'S-GRAVENSTALLE** [Lokeren: Sn en Zeveneken: Gt] (p. 422)

apud Stabulum iuxta Locris, 1139 kop. 1298, OGV 1988, 91.

° **'S-GRAVENSTEEN** [Gent: Gt] (p. 422)

ad arcem Oppidi sui, 939 kop. 14de eeuw, *Annales Sancti Bavonis*, ed. De Smet 1837, 444; *in Novo edificata Castello ecclesia*, 940 kop. 2de helft 10de eeuw, *Miracula Sancti Bavonis*, ed. MGH SS 15, 2, 593 (voor de identificatie: Van Loon 2000, 112); *inter capellam sancte Pharahildis et Urbem Comitis*, 1191, Gs 14 o.

Het Gravensteen van omstreeks 1180 (en zijn voorloper) op het Graveneiland, naast de Oudburg, waarmee het een zgn. dubbelburg vormde: *in Castro gandensi*, 1195/1204, G S. Veerle o.; *in Castello gandensi*, 1199, G SB o.

Vgl. *sGrauen steene warts*, 1298, G S. Veerle o.

° **'S-GRAVEN ZAND**: Zl (dubbelnaam van Kloosterzande, gem. Honnenisse) (p. 423)

aliam terram totam ibidem jacentem que Werplant siue Sand Comitis uocatur sicut extenditur usque ad extremum recessum maris quod dicitur grundebbe, 1200, BGS D 519 o. [*grundebbe* 'kustlijn bij ebbe'].

GREMBERGEN: De (p. 423)

Grembergen, Grenbergen, Grenberghen, 11de/12de eeuw kop. ca. 1212, G SB R 30, 52 v°, 53 r°; *Grembergen*, ca. 1220, G SB R 30, 53 v°.

GRIJKOORT [Berchem-bij-Oudenaarde: Ou] (p. 424)

Hubertus de Gricwart, 1110/32 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 130.

° **GRIMMINGE** [Geraardsbergen: Al] (p. 425)

Vgl. *in parrochia de Grimenghem*, 1229, MY B o.

° **GRIMMINGEBERG**: Al (p. 425)

ad montem de Griemeghem, 1189/90 kop. 1274 kop. 14de eeuw, OGV 2009, 376.

Kennelijk de (Raspaille)bosberg. Het Raspaillebos ligt op Grimminge en op Onkerzele.

° **GROEDE**: Zl – overzicht (p. 425)

In Zeeuws-Vlaanderen onderscheidt men: 1. Groede/Gra(a)uw, tussen Hulst en Saaftinge; 2. Groede, ook Groede Zuid, in het Boekhousterambacht, tussen Koudekerke en Wevelswale, bij Biervliet; 3. Groede

ten N van Oostburg (naderhand Groede Noord, Groede Oost en Groede West); 4. Groede bij Aardenburg; 5. Groede bij Zaamslag/Beostenblijde.

Enkel Groede/Gra(a)uw komt voor in het TW, op p. 422.

Het is nuttig die namen, al dan niet vóór 1225 verschijnend, even met hun oudste attestatie(s) als lemma op te sommen.

° **GROEDE/GRA(A)UW:** Zl (p. 425)

De situering van *Grotha*, 1170 'ligging onbekend, ten w van Ossensisse, gem. Vogelwaarde (Zeeland)' door het LNT, 158 is niet gerechtvaardigd. Het samen met *Grotha* genoemde *Sand*, 1170 wordt in het LNT, 209 overigens wel met (het naburige) Kloosterzande gelijkgesteld. *Grotha* is dus zeker Gra(a)uw.

° **GROEDE:** Zl, te ZO van Biervliet (p. 425)

decimas ... in Groewe, 1199 kop. 1727, OGV 1964, 225, nr. 105 (opgenomen in LNT, 154).

GROEDE ZUID: *in parrochia de Gherode in loco qui dicitur Losenpolre*, 1251, G Nieuwenbosse o.: *jn parrochia de Groede zuet*, 1265, BH M 52 o.; *in Sudgroede*, ca. 1300, Gs 75, 305, 4 v°.

° **GROEDE:** Zl, ten N van Oostburg (p. 425)

decimam cuiusdam nove terre nomine Groede que per maris alluvionem veteri terre concreta est et que infra procinctum parrochie de Oestborch continetur, 1133 kop. 13de eeuw, OGV 1988, 53, nr. 25 (opgenomen in LNT, 154).

Uiteenvallend in

1. GROEDE NOORD of MOORSKERKE: *binder prochie van Moorskerke zudoost vander kerke in eene jeghenede diemen heet de Groede*, 1383, G SB o.; *jnde prochie van Moorskerke die men heet Groede noort*, 1463, BB C 230, 33 r°;
2. GROEDE OOST of NIEUWKERKE: *in parrochia de Nieuwerkerke Groede oest*, 1255, BH M 20 o.;
3. GROEDE WEST of (ook) NIEUWKERKE: *Nova Ecclesia ... alias Groeda west ... submersa*, 14de eeuw Longnon 1908, 446.

° **GROEDE** [bij Aardenburg: Zl] (p. 425)

vanden goede ter Groeden bi Erdenborch, 1350, Gs 301/1, 71 r°.

° **GROEDE** [bij Zaamslag/Beostenblijde: Zl] (p. 425)

in Zaemslacht ter Iden ... an de suut side den Groude pit, 1280/81, Gb Rijke Gasthuis o.; *in die Groede*, 1295, G SB 31d, 63 v°.

° **GROTE AARD** [Mendonk: Gt] (p. 427)

in Magno Art, ca. 1212, G SB R 30, 11 v°.

Vgl. *vp den Hart*, 1427, Gs 330/19, 49 r°; *noordt den Aert* (bij de kerk van Mendonk), 1524, G Leenhof SB.

° “**GROTE KOOPMEED**” [IJzendijke of IJzendijkerambacht: Zl] (p. 427)

Grote Coepmed xij mensure, 1224 kop. 1450, G SP 1, 1bis, 160r°

° **GROTENAKKER** [Gentbrugge: Gt] (p. 427)

Grotanacker, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 7 v°.

Vgl. *vp Groten acker ende in Baefshoute*, 1320, L B 4021, 8.

GROTENBERGE: Al (p. 427)

Grotenberghe, Grothenberge, 1220 kop. 13de eeuw, P LF 5478, 75 v°, 103 v°.

° **GROTENBRUUL** [Sint-Goriks-Oudenhove en Strijpen: Al] (p. 427)

pratum suum de Grotembruul, 1205 kop. 13de eeuw, P LF 5478, 22 r°; *in Grotenbrul*, 1222 kop. 13de eeuw, P LF 5478, 24 r°.

GROTEVLIET [Kadzand: Zl] (p. 427)

Grot vliet, 1190, G SB: datering wijzigen in *Grot vliet binorden Ouden werue*, 1189, zie OGV 2009, 326-27, nr. 754.

° “**GUNDINIS GRAHT**” (de latere Schipgracht, op de grens van Evergem en Oostakker?) (p. 430)

Gundinis Graht, 1141/45 kop. 1392, OGV 1988, 134; *super Guddin Grat*, ca. 1210, G SB R 30, 9 v°.

Kennelijk de verbindingsgracht tussen de Oude Leie en de Durme, op de grens van Evergem-Wondelgem en Oostakker. In de bedding van die gracht werd later de Schipgracht uitgegraven. Vanaf het punt waar de verlenging van de Schipgracht in Evergem de Durme kruist, heette de Schipgracht later Burggravenstroom. Zie wellicht ook Gracht onder Oostakker (hierboven, p. 419)

HAALTERT: Al (p. 432)

Theodericus canonicus de Altre, 1216 kop. 1298, G D 6, 11 r°.

° **HAANDERT** [Massemen: De] (p. 432)

sex bonaria terre in wastina que uocatur Hanret, 1221, Ms P 14 o.; ... *domui beate Marie Teuthonicorum que est apud Hanret*, 1222, Ms P 16 o. De ‘Grote Haandert’ van de Kommanderij van Pitsenburg in Massemen, tgov. de ‘Kleine Haandert’ (het latere Hof van Oranje, nu – naamkundig geheel verkeerd – het Hof van Nassau) in Velzeke.

° **HAANDERT** [Semmerzake: Gt] (p. 432)

Het lijkt erop dat Haandert in Massemen (+ Velzeke) en Haandert in Semmerzake verband houden met de persoonsnaam *Hainmereid* zoals in het getuigenennetwerk *Arnulfus de Gauera – Gozuinus Hainmereid – Gerardus de Cimbersaca – Theodericus de Aluana*, 1145/55 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 127 en R SSE 77, 10; *Gossuinus Hangereit*, 1195, OGV 1964, 85.

Vgl. in Semmerzake *nellie den Haenre*, 1330/50, X RR 2416; *jn de Haendert*, 1429, Gs 330/19, 282 v°.

HAASDONK: Sn (p. 433)

signum Nicholai de Hafsdonc, 1221 kop. 4de kwart 13de eeuw, Mons cart. 68, 2 r°.

° **“HAGA”** (onb., streek van Gent of Waasland) (p. 434)

Volgens de originele steekkaart: *Haga*, s.d. (ca. 1160) s.l. – sr. Alost – S. Bavon, G SB 41, in de OSB verschijnend als: *Gillelmus de Haga*, 1151/1166, OSB 48, nr. 45, waar de naam naast die van andere getuigen uit Asper, Deinze en Meigem verschijnt.

° **“HAGANESMEET”** [ca. Eeklo: Ee] (p. 434)

super Haganesmeet, 1180 kop. 13de eeuw, OGV 2009, 88.

Vgl. *Hasnemeth*, 13de eeuw, OGV 2009, 88.

° **HAGE** [Daknam: Sn] (p. 434)

Rolinus de Haghe, 2de helft 13de eeuw, G SB rol 87.

Vgl. *in de Haghe*, 1400, G SB o.

° **HAGE** [Hamme: De?] (p. 434)

in Hamme ... Woutre vander Hage, ca. 1212, G SB R 30, 53 v°.

HAGE [Mendonk: Gt] (p. 434)

decem boneria wastine in Haga iuxta Mendonc, 1219, G Doornzele o.; *in loco qui dicitur Hage et juxta Hage de triginta boneriis wastine culte*, 1222, 1231, Gh I 2, Gh I 3.

Vgl. *in parrochia de Hasnede in territorio quod dicitur Haghe, curtis de Haghe*, 1234, G Nieuwenbosse o.

In Mendonk en Sint-Kruis-Winkel in Assenederambacht.

° **HAGE** [Oostakker of Sint-Amandsberg: Gt] (p. 434)

Henric de Hage, ca. 1220, *up de Hage*, ca. 1225/30, G SB R 30, 13 v°, 14 v°.

Niet te verwarren met Hage in Mendonk.

° **HAGE** [Zuiddorpe: Zl] (p. 434)

in Sandonc iuxta Hagam, 1220, Gh I 1.

Vgl. namen aldaar zoals Haagmolen *in de prochyne Suuddorpe boesten der Haghe muelne vp den Bery*, 1403, Gh III 2.

° **HAGE, TER** [Bevere en Moregem: Ou] (p. 434)

Oliuerus de Haghe, ad Oliuerum de Hagha, ... Weitino milite de Hagha, 1206 kop. ca. 1280, TC D 191 r°.

Vgl. *ter Haghe*, 1291, OH Rb II, 28 r°.

“**HAIROKE**” [Flobecq: At] (p. 437)

curiam nostram quorum mansorum terre hec sunt uocabula Hairroke et Akardsmeis, kort vóór 1148 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 127.

“**HAIROKE**” is beter: *Hair* (persoonsnaam in cas obl.) + *roke*.

HALLINKRODE [Waasmunster: De] (p. 440)

Inderdaad in Waasmunster, aan de grens met Belsele.

° **HAM** [Melle: Gt] (p. 441)

Henricus piscator de Ham, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 6 r°.

° **HAMER, TEN** (ook **HAMERSKERKE**, verdronken parochie, ten ZW van Biervliet: Zl) (p. 443)

juxta Hamer, 1193 kop. 16de eeuw, LNT, 163-64.

Vgl. *in parochia de Hamere*, 1294, X RR 534; *ene tiende licghende bi Biervliet gheheten de tiende vanden Amere*, 1358, Gs 301/1, 190 v°; *Hamerkerke*, 1367, G SB 58, 20 v°; *vanden polre bi Hamerskerke buuten Bieruliet*, 1418, G SB R 791, 41 v°.

HAMME: De (p. 444)

in Hamme, ca. 1212, G SB R 30, 53 v°.

Volgens Devroey 1986, 28: 868 kop. 18de eeuw > ca. 889 kop. 18de eeuw.

° **HAMME** [Hansbeke: Gt] (p. 444)

Margareta de Hamma, Adelise de Hamma, 1ste kwart 13de eeuw?, G DO 767 o.

Vgl. ... *Sigero de Hamme*, 1259 kop. 128, G D 6, 16 v°; *te Hamme voor tcruce*, 1412, Gs 330/15, 20 r°.

° “**HANEKENS LAND**” [Melle: Gt] (p. 445)

de Terra Hanekin, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 2 r°.

HANEKENSWERVE [Aardenburg: Zl] (p. 445 en niet p. 446 zoals in Index)

Verdronken en later herbouwd als Draaiburg.

° **HANGEIK** [Ninove: Al] (p. 446)

Dunst et Pendens quercus, 1166/67, OGV 1988, 437.

Ter Duist en Hangeik, vgl. *ad Pendatam quercum*, 1142 kop. 1652, W K 2, 5, 11 v°.

° **“HANGWARCSTOCH”** [Meldert: Al] (p. 446)

Hangwarcstoch, 1151 kop. 17de eeuw, Cart. Affl. – De Marneffe 1894/1901, nr. 85, p. 132.

“HANRIA ACCARA” (onb., ca. Sint-Martens-Latem: Gt) (p. 446-47)

Vgl. Haandert hierboven?

HANSBEKE: Gt (p. 447)

Ansbeke, 1145 kop. 13de eeuw, Pycke & Vleeschouwers 2015, 488-489; *cum altari de Ansbeke*, 1146 kop. 1298 naast *altare de Ansbeke*, 1160 kop. 1298, G D 6, 26 v°; *Hansebieke*, *Hanzenbieke*, 1ste kwart 13de eeuw?, G DO 767 o.

° **HASSELT** [Melle: Gt] (p. 454)

supra Asselt, *supra Hasselt*, *de terra Heile de Hassele*, *Stephanus de Hasselle*, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 2 v°, 5 v°, 7 r°.

HASTERT, DE [Gavere of Dikkelvenne: Gt] (p. 455)

Asterth, 1142, G SP o.

In Gavere, vgl. *le boix del Astert en le parroche de Gaure enuiron .xxxvij. bonniers*, 14de eeuw, X RR 2418 o.

Het TW opteert hier blijkbaar voor deze lemmatitel op basis van een veronderstelde etymologie met *h-*. De oudste vormen wijzen echter in de richting van *ASTERT, DE*.

“HAVENHOVE” (onb., ca. Aardenburg: Zl.?) *Havenhoue*, 1214, G SP (TW, 459).

In Heile nu Sluis, vgl. *te Hille ... ende een ander stic heet sHanen houekin*, 1310/11, B A 689, 62 v°. *sHanen houekin* voor *tHauen houekin*?

HAVERTUIN [Melle: Gt] (p. 459)

prope Auertune, *Heila de Auertune*, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 1 v°, 7 v°.

° **HEDE** [Erwetegem: Al] (p. 461)

Godescalcus de Heda, 3de kwart 12de eeuw, R SSE 79, 136.

Vgl. *ten Ede*, 1384, Gs 310/9, 2, 39 r°.

° **HEDE** [Oostakker: Gt] (p. 461)

Rolin de Hede, ca. 1210, ca. 1212, G SB R 30, 10 r°, 56 v°.

° **HEDE, TEN** [Melle: Gt] (p. 461)

de Hede, de Hede retro Beatricen, de Heiden (Lat.), *supra Het* (deze vorm iets later), begin 13de eeuw?, G GMG 9, 1 v°, 3 v°, 4 v°.

° **HEDE, TEN** [Sint-Maria-Horebeke: Ou] (p. 461)

Gerardus de Hede, ca. 1155, R SSE 77, 10; *Gerardus de Hethe*, 3de kwart 12de eeuw, R SSE 79, 148 (4).

Vgl. *ten Eede*, 1388, Os SO 1, 98 v°. Mogelijk aansluitend bij het complex Heed in Sint-Denijs-Boekel.

° **HEED** [Sint-Denijs-Boekel: Ou] (p. 462)

Robertus de Het, ca. 1200, G SP LT 9 v° – Fayen 1906, 137.

° **HEEDAKKER** [Melle: Gt] (p. 462)

Hedacker, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 3 r°.

° **HEEDVELDE** [Hundelgem: Ou] (p. 462)

wastina de Hetuelda, 1220 kop. ca. 1368, G SB R 1, 153 v°.

HEERNESSE [Pakinge (in de huidige Braakman)] (p. 462-63)

Gelde Hertnesse in Pakinge in castellania Gandensi, 1135; *in Gelde et Hernesse et Pakinge*, 1162/63, LNT, 176.

HEET [Balegem of Zwijnaarde: Gt] (p. 464)

Wel Ten Hede in Zwijnaarde, waar Sint-Pieters veel bezittingen had : *vp j hofstede ende heruachtechede den Heede in de prochie van Zwijnaarde*, 1365, Gs 330/4, 5 v°.

Liever HEED.

HEIBERGEN [Sint-Martens-Latem: Gt] (p. 464)

Liever HEBBERG.

HEIDENZEE (voormalige waterloop tussen Wulpen en Koezand aan de monding van de Honte) (p. 464)

A. Koch leest *Hiddenze* i.p.v. *Hiddeneze*, 1167, zie LNT, 179. Het 'Premier Cartulaire de Flandre' in Rijsel vermeldt: 1167 kop. 13de eeuw *Scheld et Hedinezie*, L B 1561, 51 r°.

HEILBROEK (onb., ca. Oudenaarde) (p. 465)

Lambertus de Helebruch, 1110/32 kop. 12de eeuw, R SSE 79, 129; *Lambin de Heilbruc*, 1146/48 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 126.

In Berchem-bij-Oudenaarde en Kwaremont: *en le paroche de Quaremont au liu con apiele Helebruech*, 1284, OH 618 o.; *Berchem ... te Heilbrouch*, 1291, OH Rb II, 49 r°.

° **HEILIGS-KERST**, 's- (kerk en parochie in Gent: Gt) (p. 465)

Vgl. *de parrochia Sancti Christi*, 1281, G SB S 322; *jn de prochie van sHelich Keerst tSinghem* (Zingem in Oostakker), 1388, Gs 330/11, 42 v°. De oerparochie Heilig-Kerst omvatte, naast de oostelijke zoom van Gent zelf met het Sint-Baafsdorp, de dorpen Oostakker (waarvan in 1584 Meulestede en in 1872 Sint-Amandsberg afgesplitst werden), Lochristi, Zeveneken, Mendonk, Desteldonk en Zaffelare, mogelijk ook nog Heusden. In 1540 werd de (naast de Sint-Baafsabdij gelegen) 's-Heiligs-Kerstkerk samen met het Sint-Baafsdorp en de Sint-Baafsabdij gesloopt. De zetel van de oerparochie werd in 1541 overgebracht naar een kapel op de Muide, waar dan de huidige 's-Heiligs-Kerstkerk gebouwd werd.

° **HEILNISSE** (aan de Zwinarm, ten Z van IJzendorpe: Zl) (p. 465)

Vgl. *in Elnisse in parrochiis sancti Bauonis et sancti Eligii de Ostburgh*, 1263, B Bl 2602 o.; *Heilnisse*, 1284, BH SJ 109 o.

° **HEINRIKSLAAR** [Lochristi: Gt] (p. 466)

Henrikeslar, Henrikelar, ca. 1212, G SB R 30, 11bis r^o; *Godescalcum de Herislar*, ca. 1223, G SB R 30, 14 r°.

HEKKE, TEN [Heusden: Gt] (p. 468)

Dideric de Hecke, ca. 1212, ... *Claise de Hecca*, ca. 1223, G SB R 30, 14 r°, 21 r°.

In Sint-Amandsberg en Heusden.

HELDERGEM: Al (p. 468)

Helderghem, ca. 1223, G SB R 30, 56 v°.

° **"HELLE"** [Melle: Gt] (p.470)

de orto apud Helle, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 1 v°.

HELLE [onb., ca. Ninove: Al] (p. 470)

Vgl. *Theodericus de Inferno*, 1142 kop. 1652, W K 2, 5, 16 v°.

Mogelijk in Denderwindeke: *ter Hellen*, 1552, W GEW 1, 346, 7 v°.

HEMELVEERDEGEM: Ou (p. 473)

Hermefregehem, 1060/1178, Vs 7, 73; ... *Gosuini de Emeluerdengem*, 1208, R SAG 22 o.

HEMING [Sint-Denijs-Westrem: Gt] (p. 473)

Nu in de (nieuwe) naam Hemingpark in Sint-Denijs-Westrem, zie Gysseling 1979, 101: *up Heeminc*, ca. 1427.

“HEMTHORP” (onb., in de Gentgouw) (p. 474)

In Drongen: *te Ghemsdorp*, 1471, Gs 330/31, 379 r°.

HERDERSEM: Al (p. 479)

Volgens Devroey 1986, 28: 868 kop. 18de eeuw > ca. 889 kop. 18de eeuw.

HERLEGEM [Eine: Ou] (p. 481)

plaatsen vóór Herlegem [Oostakker: Gt].

HERLEGEM [Oostakker: Gt] (p. 481)

inter Rosbruc et Herlegem, Lambertus de Herlegem, 1151/77, G SP II, 98, 149; ... *Natelië de Herlegem*, ca. 1212, G SB R 30, 5 r°.

Erleghem, eind 12de eeuw > begin 13de eeuw, zie Van Durme 2009, 236. In Sint-Amandsberg.

HERLINKHOVE [Outer: Al] (p. 482)

Herlinchoue, 1142 kop. 13de eeuw, OGV 1988, 114.

In Outer, Denderhoutem en Ninove.

HERMELGEM [Nederzwalme-Hermelgem: Ou] (p. 483)

Rodulfus de Hermelengem, kort vóór 1149 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 121; *Rodulfus de Hermelgem*, ca. 1150 kop. eind 13de eeuw, R SSE 79, 148 (3).

° **“HEROUTSMEERS”** [Melle: Gt] (p. 485)

Herhousmers, Hercoutsmerche (deze vorm iets later), begin 13de eeuw?, G GMG 9, 1 r°, 1 v°.

° **“HERRENTBOS”** [Melle: Gt] (p. 485)

Errenbhos, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 1 r°.

° **HERRINKSVOORDE** [Oostakker: Gt] (p. 485)

super Herric vort, ca. 1210, *ut Herrix uort*, ca. 1225/30, G SB R 30, 10 r°, 15 v°.

° **HERSEBEEK** (bijriviertje van de Dutse of Molenbeek, dat Goeferinge en Zarlardinge bespoelt) (p. 485)

a rivo Herses sicut Ducsa preterfluit, 1189/90 kop. 1274 kop. 14de eeuw, OGV 2009, 376; *a Tenera usque ad terram arabilem et ab Hersbeke sicut Dudza preterfluit usque in Teneram*, 1195/1202 kop. ca. 1350, OGV 1964, 463; *Heersbeke*, 1195/1202 kop. 14de eeuw, *Hersebeke*, 1195/1202 kop. 1430, OGV 1964, 463.

Vgl. mogelijk *Bauduins de Versebecce*, 1287 kop. 13de eeuw, T SM 88, 98.

° **HERTINGE** (verdronken parochie in Assenederambacht, tussen Biervliet en Zaamslag: Zl.) (p. 487)

Vgl. *apud Hertingha*, 1230, Gb B 35, 36; *Hertinghen*, 1255, G SB 0.; *in parrochia de Hertinghe*, 1266, G Nieuwenbosse 0.; *ter Hertinghe*, 3de kwart 13de eeuw, G SB rol 94.

HERTSCHOOT [Evergem: Gt] (p. 487)

Hertscoete, ca. 1212, G SB R 30, 5 v°.

HESSEGEM [Aalst: Al] (p. 490)

Balduinus de Essenghem, 1216 kop. 1298, G D 6, 11 r°.

Veeleer grondgebied Hofstade.

Niet te verwarren met Hessegem onder Balegem, nu Issegem.

° **“HESSELSLEDA”** [Sinaai: Sn] (p. 490)

wastinam illam iacentem ab Hesselsleda vsque ad Aluinclaruord, 1223 kop. 1544, G B 8, 166r^o.

Vgl. *Hasselslede*, 1247 kop. 1545, G SB 10, 173 v°; *inden Haslee acker*, 1571, Gs 28/274, 44 v°.

HEUSDEN: Gt (p. 492)

altare de Hosdiniaco, 1130 kop. 18de eeuw, Pycke & Vleeschouwers 2015, 354; *Reinerus de Hosdina*, 1212, R SSE 79, 246; *Clariscia filia Reineri de Hosdine*, ca. 1212, G SB R 30, 52 r°; *Arnous de Hosdine*, ca. 1217, G SB R 30, 13 r°.

HIJFTE [Lochristi: Gt] (p. 495)

Henric van Ifte, ca. 1212, G SB R 30, 3 r°; *Jefte*, ca. 1223, G SB R 30, 57 r°.

Liever IJFTE.

° **“HILDEBOUDS ROT”** [Melle: Gt] (p. 495)

de Ildebodes Rot, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 5 v°.

“**HOCHT**” (onb., = ten Guchte [Sint-Maria-Oudenhove: Al?]) (p. 499)

Erg betwijfelbare vereenzelviging: *Marcilius de Hocht*, 1145/55, R SSE 79, 129 treedt als getuige op in Mater (Houwaart). Men verwacht trouwens veeleer Hucht dan Guchte, vgl. in Zandbergen en Idegem: *ten Huchten*, 1437, X L 1750, 3 r°; *ten Huchten*, 1482, G SB M. 67, 11 v°.

HOEK [Gent: Gt] (p. 500)

in uico qui dicitur Houk Sancti Iacobi, 1212, Gb A 13.

Dus liever SINT-JACOBSHOEK.

° **HOEK** [Melle: Gt] (p. 500)

Gerardus de Hoke, Walterus de Hoke, Willelmus de Hoke, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 2 r°, 2 v°, 7 v°; *Segevum de Hoka*, 1198/1231, G BNDS 1.

° **HOEKELAAR** [Evergem: Gt] (p. 500)

a termino quem Hoclar appellant, 1141/45 kop. 13de eeuw, OGV 1988, 134.

Vgl. *.x. bonaria et .i. mensuram jacentia apud Dorensle que nominantur Hoekelaer*, 1262, G SB R rol 54, 5.

HOEZE [Aalst: Al] (p. 501)

Balduinum de Honse, 1224 kop. 13de eeuw, P LF 5478, 24 r°.

Vgl. ... *Balduino milite de Honse*, 1234/35, OSB 235, nr. 214 (omgeving Deinze).

° **HOFAKKER** [Melle: Gt] (p. 501)

Hofacker, Hofhacker, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 1 r°, 4 v°, 5 r°.

° **HOFLAND** [Melle: Gt] (p. 501)

de uno Hoflande, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 4 v°.

Vgl. *lant gheheeten Hoflant*, 1572, Gs PK 183, 18 v°.

° “**HOGESTREEP**” [Melle: Gt] (p. 502)

de Hoghe Stripe (Lat.), begin 13de eeuw?, G GMG 9, 4 v°.

“**HOGEVLITE**” [IJzendijke: Zl?] (p. 502)

In Schoondijke, bij Groede Oost: *jn de Groede ... upden Hoghen vliet*, 1351, G SB K 2543, 24 r°.

“**HOKEIDA**” (onb., ca. Aalst: Al?) (p. 503)

de silva de Hokeide, 12de eeuw, OGV 2001, 29.

OKAAI, vgl. nu de Okaaistraat in Teralfene (Affligem), bij Essene, zie Van Durme 1996, 472-75: *aen de Dockeye, neuen Dockeye*, 1391 kop. 17de eeuw, X E 4627, 183; *de bosschen ... de Jocheyde*, 1432, X E 4622, 44; *neuen dOckeye, de Dockeye, dOcheystrate*, 1438, X E 4678, 18 r°-v^o; *quaet bosch gheheeten de Akeyde*, 1571, Gs Pk 10, 13 v°.

° **HOLBEEK** [Temse: Sn] (p. 503)

signum Johannis de Hobeca, signum Johannis de Holbeka, 1221 kop. 4de kwart 13de eeuw, Mons cart. 68, 2 r°; *Johannes de Holbeka, ... Johannis de Halbeka* (H later bovenaan toegevoegd), 1221 kop. 14de eeuw, Mons cart. 71, 18 r°, 36 r°.

Een wijk in Temse.

° **HOLE** [Sint-Maria-Oudenhove: Al] (p. 503)

Robbinus de Hole, ca. 1200, G SP LT 9 v° – Fayen 1906, 137.

Vgl. *Gillis van den Hole*, 1381, Gs 330/7, 35 r°; *ten Hole*, 1432, Os SO 5, 13 r°.

“**HOLEMERSC**” [onb., ca. Ninove: Al] (p. 503)

In Outer, bij Ruisbroek: *tusschen den Holenmersch ende den Lindekine*, 1440, G Ninove 26, 24 v°.

° **HOLESTRAAT** [Ninove: Al] (p. 503)

ad Cavam plateam, 1167, G N o.

HOLLEBEKE [Heldergem: Al] (p. 504)

In Woubrechtgem en Heldergem.

HONDSBEKE [Meerbeke: Al] (p. 508)

Nu HOESBEKE.

HONTE (de Westerschelde, vermoedelijk het oostelijk deel daarvan) (p. 510)

Hvnta, 1221, BGS D 562 o., D 563 o., D 564 o.; *Hunta*, 1222, BGS D 569 o.; *Honta*, 1253, BGS D 750 o.

HONTEMUDEN (verdwenen monding van de Honte in de Oosterschelde, in de omgeving van Ossendrecht (Noordbrabant)) (p. 510)

piscationem Huntemuden, 1148, LNT, 186.

HONTENISSE: Zl (p. 510)

terram illam maris inter Hosnesse & Hontenesse iacentem que Werplant siue Sant uocatur, 1190, BGS D 480: datering 1190 wijzigen in 1196, zie OGV 1964, 118, nr. 51.

° **HOOGPOORT** [Gent: Gt] (p. 510)

Willelmus de Port, ca. 1200, G SP LT 18 r° – Fayen 1906, 212; *signum Willelmi de Port*, 1222, G SP 467 o.

Vgl. *in oppido supra Port*, 1234, G SP 2, 2bis, 52 r°; *vp de Hoghe Port*, 1290, G Graven Chron. Suppl. 158.

Het oudste stadsgedeelte van Gent.

° **HOOM** [Heldergem: Al] (p. 510)

Vgl. *Willelmus de Hohem*, 1181 kop. 1652, W K 2, 5, 85 r°.

° **HOORZELE** [Desteldonk, bij Lochristi: Gt] (p. 511)

Uit “HRINDSELE”, zie aldaar.

Vgl. *Lelia vxor Egidii de Hoersele*, 1295, G SB R 31d, 4 r°.

Mogelijk in leenverband gemigreerd uit Waasmunster naar Desteldonk en Lochristi, zie Gysseling 1988, 17, vgl. in Waasmunster *Margareta de Horsele*, 1232, G Nieuwenbosse o. Vgl. verder *tHof ter Hoersele*, 1528, GU 739, 50 r° in Melsele.

° **HOREBEKE, SINT-MARIA-**: Ou (p. 511)

Gozuinus de Horrenbeca, 3de kwart 12de eeuw, R SSE 79, 148 (1); *Horembeke*, ca. 1200, X F 1912 o.

cum altari sanctę Marię de superiore Horenbecca van 1115 (herhaald in 1148) beantwoordt aan de topografische realiteit: Sint-Maria-Horebeke ligt iets hoger dan Sint-Kornelis-Horebeke.

° “**HORNIKSMEERS**” [Melle: Gt] (p. 512)

Ornixmers, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 5 v°.

° **HOSPITAAL** [Oudenaarde: Ou] (p. 514)

... *domuj Hospitalis de Audenarda*, 1202, OH 457 o.

° **HOUTEGEM** [Etikhove: Ou] (p. 517)

Walterus de Houtengem, 1218, R SSE 79, 300.

Vgl. *te Hauteghem*, 1452, Os SP 4, 147 r°.

° **HOUTEM** [Baardegem: Al] (p. 517)

Holtehem, 1140, X E 4607, 4/1 o.

° **HOUTEM, SINT-LIEVENS-**: Al (p. 517)

Wenzo de Holthem, ca. 1200, G SP LT 93 r° – Fayen 1906, 147; *scoutete de Houtem*, ca. 1212, G SB R 30, 55 v°.

Vgl. *de prochie van Groethoutem*, 1295, G SP I, 65, 1a r° (tgv. Letterhoutem).

° **HOUTJEN** [Wondelgem: Gt] (p. 517)

Arnout Vitte de Houtekine, ca. 1215/27, G SB R 30, 8 v°.

HOUTNAGEL (onb., ca. Wetteren: De?) (p. 517)

signum Impini de Houtnaghle, 1210, G F 2633 o.

OUDENAGEL in Wetteren: *Mabelia de Houtnaghle*, 1295, G SB 31d, 5 v°; *ij dachwant tAuwenaghele*, 1571, Gs 28/34o, 66 r°. Het sigel G V van het charter van 1210 wordt op de originele steekkaart uitgelegd als: 'RAGent Vitrine'. Momenteel vindt men het document terug als nr. 2633 van het Familiefonds in het RAG.

HOUWAART [Mater: Ou] (p. 518)

apud Haudrut, 1198 kop. 12de/13de eeuw, 1221 kop. 13de eeuw, R SSE 79, 258, 265.

HOUWE [Desteldonk: Gt] (p. 518)

Vooraf in Heusden, ook in Beervelde.

° **HOUWE, TEN** [Gijzenzele: Gt] (p. 518)

Houwe, Houwe, ca. 1212, G SB R 30, 3 v°, 6 r°.

Niet hetzelfde als HOUW [Letterhoutem: Al] (p. 518).

“**HRINDSELE**” (onb., ca. Oostakker: Gt) (p. 519)

(H)oorzele in Desteldonk, aan de grens van met Lochristi, zie Gysseling 1986, 22. Zie s.v. HOORZELE.

“**HUCALHEM**” (onb., ca. Sint-Martens-Latem: Gt) (p. 520)

A. Verhulst precificeert de lokalisering in Sint-Martens-Latem: bij de Elsakker, dus dicht bij de kerk, Verhulst 1974, 23.

De naam Hukkelgem komt ook voor in Merelbeke.

° “**HUGEN AARDE**” [IJzendijke of IJzendijkerambacht: Zl] (p. 521)

in Hughen Harde v linen, 1224 kop. 1450, G SP 1, 1bis, 160r°.

° “**HUGEN HOEK**” [IJzendijke of IJzendijkerambacht: Zl] (p. 521)

in Hughen Hoec, 1224 kop. 1450, G SP 1, 1bis, 160r°.

° **HUGERSLUIJ** (verdronken parochie in Akselerambacht, tussen Bier-vliet en Zaamslag) (p. 521)

Vgl. *apud Hugheslus*, 1236, G Nieuwenbosse o.; *Hugherslues*, 1289, BH SJ rol 8; *le vile de Hughensluus*, 1306, X RR 1477.

° **HUGEVLiet** (verdronken stad, ten NW van Biervliet: Zl) (p. 521)

Vgl. *uersus Hughenvlite*, 1251, G Nieuwenbosse o.; *Hughesuliet*, 1317, G DR 30; *portum de Hugheuliet*, 1358, T D 74, 113 r°.

° **“HUIKENS GRACHT”** [Roborst: Ou] (p. 521)

iuxta Bussuth ad Fossatum Hunekini, 1036 vervalst na 1049, DB 196. Later de Gracht (zie s.v. GRACHT hierboven) en de Lange Gracht: *de Langhe gracht in Machtelghem velt*, 1378, Gs 301/6, 115 v°.

HUISE: Ou (p. 521)

Willelmus uillicus de Vsse, 1164/77 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 148 (10); *Willelmus maior de Vscia*, 1181 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 96; *Use*, ca. 1223, G SB 30, 55 v°.

° **HUIZEN** [Gent: Gt?] (p. 521)

Walterus vanden Husen (censualis, Mendonk), ca. 1212, G SB R 30, 11 v°; *Filips van den Huus* (Gent), 1278, G S. Niklaaskerk o.; *Godeuert vanden Hues* (Gent), 1278, G Graven Chron. Suppl. 280; *Gillijs van den Huus* (Hamme), 1397, G Zwijveke o.

° **HULLE, TEN** [Nevele: Gt] (p. 522)

signum Walterj de Hulla, 1198/1231, G BNDS 1.

° **HULLEN** [Melle: Gt] (p. 522)

de Hullen (Lat.), begin 13de eeuw?, G GMG 9, 7 v°.

° **HULST** [Oostakker: Gt] (p. 523)

in de Hulst, *in Hulst*, *Obertum uter Hulst*, ca. 1210, *in de Hulst*, *Ecbert uter Hulst*, ca. 1212, *Ecbertus de Hulst*, ca. 1220, G SB R 30, 10 r°, 11 r°, 13 v°, 56 r°.

HULST: Zl (p. 523)

capellam Hulst, 1108 kop. eind 14de eeuw, LNT, 193.

HULSTERLO [Hulst: Zl] (p. 523-24)

Hulsterlo, 1136 kop. eind 13de eeuw, LNT, 193.

De oude naam van Nieuwnamen, 6 km ten NO van De Klinge.

HULSVELDE [Melle: Gt] (p. 524)

Hulsuelde, ca. 1200, G SP LT 93v° – Fayen 1906, 149, nr. 20: *Willelmus de Hulsuelde*, die er onder Sint-Lievens-Houtem wordt geplaatst, ten onrechte.

Nu Giezeveld in Wetteren: *Rase van Gulseulde*, kort na 1361, G SB K 9584, 43 v°; *up Ghiltsuelt*, 1369, Gs 330/4, 258 v°; *up Ghilsevelt*, 1392, Gs 330/9, 241 r°.

° **HUNDELGEM** [Zwalm: Ou] (p. 525)

Vgl. *dar Arnout van Hondelghem*, 1278, G Nieuwenbosse o.; *Hundelghem*, 1295, G SB R 31d, 47 r°.

HUNEGEM [Geraardsbergen: Al] (p. 525)

Hueneghem, 1189/90 kop. 1274 kop. 14de eeuw, OGV 2009, 376; *Johannes de Hunnegem* (sic), 1218, OH 593 o.

HUNST (onb., in Land van Aalst) (p. 526)

Mogelijk onder te brengen bij **HOEZE** [Aalst: Al] op p. 501. De vormen *Hunset*, 1164 en *Hunst*, 1168 komen voor in de Affligemse oorkonden bewaard op het Antwerpse Stadarchief. Hoeze zelf treft men aan in het cijnsboek van 1438 van de Affligemse abdij: *tgoet van Hoese*, X E 4678, 21 r°.

Een ander mogelijk aanknopingspunt is Hondsebeke *Honsebeke*, 1230 in Meerbeke, TW, 508.

“**HUPPESROT**” [Heldergem: Al] (p. 527)

In Woubrechtgem of Heldergem.

“**HUSMIET**” [Kadzand: Zl] (p. 528)

Husmiet, 1190, G SB: datering wijzigen in 1189, zie OGV 2009, 326-27, nr. 754.

HUTTEGEM [Bevere: Ou] (p. 528)

De vormen *Guttingahem*, 966 en *Guddengem*, 1019/30 horen niet thuis onder Bevere, maar wel onder Tuttegem in Machelen, vgl. aldaar *te Ghuedelghem*, 1387, Gs 330/8, 200 v°; *an Guddighem*, 1400, Os SO 1, 229 v°; *tUddighem weert*, 1428, G Desmanet Kruishoutem 1, 34 r°.

De vorm *Nicholaus de Huddenghem*, 1219, Ou 459 o. hoort echter wel degelijk thuis onder Huttegem in Bevere, vgl. aldaar *apud Huddighem*, 1272, OH Rb I, 5 v°, enz.

IDDERGEM: Al (p. 530)

Ydredeghem, 1149/75, kop. 13de eeuw, R SAG 2, 11 v°.

IDEGEM [Lemberge: Gt] (p. 531)

Aua de Idenghem, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 3 r°.

IJZENDIJKE: Zl (p. 532)

Isandica, 1127 kop. 16de eeuw van kop. Galbert, ed. Pirenne, 81 luidt in LNT, 413: *Isendica*; *Isendic*, 11de-12de eeuw kop. ca. 1212, G SB R 30, 52 v°.

° **IJZENDORPE** (bij Oostburg: Zl) (p. 532)

Vgl. *Ysendorpe*, 1257, G SP 672 o. en G SB o.

° **“IJZEN KOOPMEED”** [IJzendijke of IJzendijkerambacht: Zl] (p. 532)

Ysen Coopmed vj mesure preter j line, 1224 kop. 1450, G SP 1, 1bis, 160r^o

° **“IJZEN LAND”** [IJzendijke of IJzendijkerambacht: Zl] (p. 532)

Terra fratris Ysen due mesure et semis, 1224 kop. 1450, G SP 1, 1bis, 160 r°.

IMPE: Al (p. 534)

Ympa et Otreghem, 1149/75 kop. 13de eeuw, R SAG 2, 11 v°.

IMPEGEM [Liedekerke: Br] (p. 534)

Liedekerke en Okegem.

° **INDIJK** [Ossenisse: Zl] (p. 535)

totam terram de Wdico et Jndico in officio de Hulst jacentem, 1223 kop. 13de eeuw, MY C 1, 138 r°.

INGELAND [Meerbeke: Al] (p. 535)

dimidium bonarium prati ... iacentis in Inghelant, 1221, G Ninove 126 o.; H. Vangassen citeert al een vermelding in een orig. oorkonde van de abdij van Ninove van 1189: *in Inghelant*, Vangassen 1957, 102.

Niet in Meerbeke, maar in Ninove, ten N van de Burcht (weliswaar niet ver van het zuidelijk bij Ninove aansluitende Meerbeke).

In het noorden van de stad, bij Herlinkhove, kwam een tweede Ingheland voor: *.iij. dachwande lants and Leemput velt metten Weddewatere dat men hiet Ingheland*, 1466, 45349, 23 v°.

° **INGELSBEEK** [Grimminge: Al] (p. 535)

de Moerbecka usque ad rivum Inghelxici, 1189/90 kop. 1274 kop. 14de eeuw, OGV 2009, 376.

Ook in Moerbeke en Onkerzele.

° **“IODANS STEGE”** [Gent of Oostakker: Gt] (p. 536)

super Iodans Stege, ca. 1215, G SB R 30, 12 v°.

° **JABBEKE** [Wetteren: De] (p. 540)

... *Gualteri de Iabecca*, 1173 kop. 13de eeuw, TC D 20 v°.

Vgl. *Egidius de Jabbeke*, 1236, G S.A. Geraardsbergen o.; *te Jabbeke lancx der Scelden*, 1502, W GOA 61, 23 o.

° **“JACOBS HOFSTAD”** [Gent: Gt] (p. 540)

Iacobi Hostad, ca. 1212, G SB R 30, 3 r°.

KALF [Sint-Gillis-Waas: Sn en Wachtebeke: Gt] (p. 549)

De naam Kalf/Kalve komt inderdaad vroeg voor op twee afzonderlijke plaatsen in het Noordvlaamse moergebied: in Sint-Gillis-Waas en in Wachtebeke. Alle vormen van het bovenstaande lemma in het TW slaan echter op Sint-Gillis-Waas. Voor Kalf [Wachtebeke] dringt zich bijgevolg een tweede lemma op, zie hieronder.

° **KALF** [Wachtebeke: Gt] (p. 549)

de moro meo trecentas mensuras inter Calf et Wlfscot, 1174/76, G SP o.; *apud curiam in loco qui dicitur Calf*, 1200/01 kop. 13de eeuw, OGV 1964, 380.

Vgl. *a loco qui vulgo dicitur Calf*, 1241, G SB o.

De curia is die van de Sint-Pietersabdij van Gent.

KALLO: Sn (p. 550)

De oudste in het TW onder dat lemma opgenomen vormen behoren volgens diverse auteurs (Van Loon 1982, 13-19; Verhulst 1987, 286-289) niet bij Kallo, maar bij de plaats Kaloos nabij het Kiel, die dan de eerste pre-stedelijke nederzetting van Antwerpen zou zijn geweest (*in campo de Kyle iuxta Caloes*, 1283). M. Gysseling verdedigde in 1984 zijn opvatting als volgt: ‘In het midden van de 7de eeuw verkondigde de H. Amandus het christelijk geloof in de *parva insula cui vocabulum est Chanalaus iuxta Scaldum fluvium*, aldus de vita sancti Amandi, eerste kwart 8ste eeuw kopie 10de eeuw. In de vita metrica sancti Amandi, 845/55 kopie 9de-10de eeuw, heet dezelfde plaats *insula dicta Caloloo*. De indentificatie is betwist. Sommigen (o.m. ik zelf) zien hierin Kallo (1179 *Kaloolo*), anderen een verdwenen plaats Kaloos te Antwerpen (1427 *te Caloes*). Ten voordele van Kallo pleit het patrocinium van de kerk. Deze is namelijk toegewijd aan de HH. Petrus en Paulus. Adriaan Verhulst, Over de stichting en de vroegste geschiedenis van de Sint-Pieters- en de Sint-Baafsabdijen te Gent, *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, nr. 7, 1953, 3-53) heeft erop gewezen dat de H. Amandus in de eerste

missioneringsperiode de door hem gestichte kloosters wijdde aan de H. Petrus alleen (te weten Elnone en de Sint-Baafsabdij te Gent, die oorspronkelijk Sint-Pietersabdij heette ...), in een tweede missioneringsperiode (derde kwart 7de eeuw) evenwel aan de HH. Petrus en Paulus. Als voorbeelden van laatstgenoemde naamgeving haalt Verhulst aan: de later Sint-Pietersabdij genoemde abdij Blandinium te Gent (...), Antwerpen, Leuze, Ronse, Barisis-au-Bois. Kallo en Waasmunster, beide aan de HH. Petrus en Paulus toegewijd, mogen naar alle waarschijnlijkheid eveneens aan deze lijst toegevoegd worden ... Identificatie met Kaloos te Antwerpen, een naam met dezelfde etymologie, is weliswaar ook mogelijk, maar toch minder waarschijnlijk' (Gysseling 1984). Op haar beurt verdedigde B. Augustyn in 2014 de gelijkstelling *Chanalaus* = Kallo. Volgens haar lag Kaloos niet op het Hoog-Kiel, zoals F. Prims beweert, maar in de afzink tussen de Kronenburgpoort en het Kiel, zodat Kaloos niet het eiland kan hebben gevormd dat *Chanalaus* heette (Augustyn 2004, 79-83).

° **KAMLAND** [Burst: Al en Hillegem: Al] (p. 551)

Ingelbertus et Godescalcus de Cambelant, ca. 1200, G SP LT 10 r° – Fayen 1906, 139.

Vgl. *vp Baerdeghem* (Burst) ... *jnt Camlant*, 1402, Gs 330/12, 203 v°.

° **“CAPENBERGHE”** (onb., ca. Oostakker) (p. 553)

in loco qui dicitur post Capenberghe, 1221, Gb A 26.

Vgl. *in parrochia Sancti Christi juxta Capenberghe*, ca. 1300, Gs 75, 305, 20 v°, in de Heilig-Kerstparochie dus. Andere attestaties: *juxta Capenberghe*, 1234, G Nieuwenbosse o. en *apud Capenberg*, 1262/79, RAG-SB/RB 54 – MT.

Niet te verwarren met: Kapenberg in Sint-Martens-Latem (*van eenen driessche an Capenbeerch*, ca. 1450, G SB rol 85) en Kapenberg in Belsele (*den Capenberch*, 1448, WA R 11 A, 43 v°).

° **KARLINS POLDER** [IJzendijkerambacht: Zl] (p. 554)

in Caulins Polre ii et semis mesure, 1224 kop. 1450, G SP 1, 1bis, 160r°.

Vgl. *in Carlins Polre (Willem Carlin, landgebruiker aldaar)*, 1392, G SB K 1115, 1 r°, Karlins > Ka(u)lens.

° **“Casenuit”** [Dendermonde: De] (p. 554)

Deze zonderlinge vorm beantwoordt zeker niet aan *Kainoth*, 1145, waarvan men zich kan afvragen of deze naam in Dendermonde thuishoort. *Inden Casen noyt, viere coegherse iuxta Casen neut*, 1484, Ds C

588, 93 r°-v^o gaat terug op een Romaanse familienaam (op basis van een Romaanse plaatsnaam): *op sijn huis ende erue dat Heinrex was Kase-noits*, ca. 1300, Ds C 1486, 1, 5 v°.

KASSELBANK [Sint-Amandsberg: Gt] (p. 555)

super Casterbant, 1151/77, G SP II, 98, 149; *super Casterbant & Overreke*, ca. 1210, *i stic landes up Casterbant*, ca. 1223, *in Casterbeent*, ca. 1235, G SB R 30, 3 r°, 14 r°, 18 r°.

Sint-Amandsberg en Gent.

° **KASTEEL** [Wetteren: De] (p. 555)

Henricus de Castello, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 8 r°.

Blijkens Kasteelgracht = Kastergracht hetzelfde als Kaster *up Castere*, 1353, Gs 330/1, 168 r°.

KASTER [Mater: Ou] (p. 555)

... *Gozuini de Castra*, 1149/50 kop. 1155, OGV 1988, 202.

KASUELE (dorp in het ZO van het Land van Saaftinge) (p. 555)

in Tsaeftinghen te Casewelee, 1358, Gs 301/1, 183 v°; *per dicum qui currit vel se extendit a Veteri Casewelee usque Nouum Casewelee*, 1374, BGS S 363 o.; *te Casuwelee in tDorp*, 1556, Gs 28bis/2/25, 85 v°.

° **KATTESTRAAT** [Gent: Gt, in het Sint-Baafsdoorp] (p. 556)

Giselin de Cattenstraten, ca. 1225/30, G SB R 30, 14 v°.

° **KELE** [Massemen: De] (p. 556)

tria bonaria in wastina que uocatur Kele, 1221, Ms P 14 o.

KEMZEKE: Sn (p. 558)

signum Hugonis de Kemeseke, 1166 kop. 1298, G D 6, 8 r°; *ecclesia de Camesecca*, 1187 kop. 17de eeuw, OGV 2009, 298; *Cameseca*, 1187 kop. 17de eeuw, G SB K 18499.

° **KEREGEM** [Zandbergen: Al] (p. 558)

Erenboldus de Carnenghem, 1142 kop. 1652, W K 2, 5, 13 v°.

° **KERKHAM** [Daknam: Sn] (p. 559)

Balduinus de Kerhem, 1218, G Boudelo o.

Vgl. *Balduinus de Kercham*, 1229, G SB O.

KERKPOLDER [Kadzand: Zl] (p. 559)

Kerpole, 1190, G SB: datering wijzigen in 1189, zie OGV 2009, 326-27, nr. 754

° **KERKVOORDE** [Evergem: Gt] (p. 559)

contra Balduinum de Kerkforde, ca. 1220, G SB R 30, 59 v°.

° **“KERSEBOOM”** [Melle:Gt] (p. 560)

in Kersobom, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 6 r°.

° **“KERSERVELD”** [Melle: Gt] (p. 560)

de Kerseruelde (Lat.), begin 13de eeuw?, G GMG 9, 6 v°.

° **KEVERWIJK** [Welden: Ou] (p. 561)

uxor Giselini Keuerwich Ermeniardis ... de prato iuxta domum suam in hac parte Scalde, 1155, R SSE 77, 10.

Vgl. *in de stede die men heet de Keuerwijn*, 1425, Gs 330/18, 296 r°; *de Keuerwijn te Neerweldene*, 1621, R KWe 2, aanv. Verder talloze vermeldingen van de plaatsnaam onder Heurne, echter steeds vervat in een familienaam, vgl. *Willem van Keuerwiic*, 1305, OH SRb 9 v°.

KIELDRECHT: Sn (p. 562)

Zie mogelijk **“KILDRIET”** hieronder.

Vgl. verder *Kieldrecht*, 1257, G Boudelo 332, 23 v°.

° **“KILDRIET”** [onb., Oost-Vlaanderen] (p. 562)

goud Goswinus Uerat et uxor eius Verouweki et filii eorum Giselbertus et Henricus mutuauerunt ... uiam quandam amplam xx pedum ad curiam nostrum Malbruc per mediam terram suam pro terra nostra Kildrit, ca. 1155, R SSE 77, 10.

Ofwel in Sint-Kornelis-Horebeke of in Sint-Blasius-Boekel (waar de naam later echter niet wordt aangetroffen), ofwel te identificeren met Kieldrecht, waar de abdij van Ename dan een vroege bezitting moet hebben gehad.

° **KIPDONK** [Wachtebeke: Gt] (p. 562)

sicut limites morri a nobis dati se extendentes dividunt usque ad alnetum ultra Cypdunc, 1200/01 kop. 13de eeuw OGV 1964, 380.

Vgl. *een mersch heet de Kipdonc*, 1391, RAG-B 1403, 4 v°; *een mersch heet de Kipdonc* (Moerbeke-Waas), 1398, G SB B 372, 1 v°; *de Kipdonck*, 1550, RAG-RvVl 967, 411 v°- MT; *te Kipdonghen*, 1608, RAG-As 1027, 211 v°- MT. Het is dus onnodig – zoals in OGV 1964, 380, voetnoot (1) – zich af te vragen of *Cypdunc* geen corrupte vorm is voor *Coudonc*, dat voorkomt in een originele oorkonde van Sint-Pieters van 13 maart 1225.

Dezelfde naam komt voor in Okegem: *versus Kipdonc*, 1249, G Ninove o.; vgl. verder Kippendonk in Hansbeke.

° **KIPPENDONK** [Hansbeke: Gt] (p. 562)

Margareta de Kippendonch, 1ste kwart 13de eeuw?, G DO 767 o.
Vgl. 1403 *te Kippendonc*, Gs 330/12, 316 v°.

KLAPDORP [Sint-Pauwels: Sn] (p. 564)

Volgens H. Heyse in Kemzeke en niet de oude naam van Sint-Pauwels, zie Heyse 1985, 97-207.

Er is ook een Klapdorp in Koudekerke (en ook in Antwerpen).

KLEEMPOEL (onb., ca. Woubrechtgem: Al) (p. 564)

In Woubrechtgem, vgl. *tCleiopot*, 1412, Gs 301/22, 19 v°; *anden Cleyput up de Coutere*, 1431, Gs 330/20, 41 r°.

° **KLINGE, DE** [Sint-Gillis-Waas: Sn] (p. 565)

Vgl. *Jakemon del Clinge*, 1261 kop. 13de eeuw, MY C 1, 146 r°; *ter Clinghen*, 1307, L B 1388, 1282bis; *van den moere van Hulst die men heet ten Clinghe*, 1369/70, L B 5321, 20975.

° **KLINKT** [Sint-Amandsberg: Gt] (p. 565)

partem terre ubte Clint, ca. 1210, G SB R 30, 10 v°.

KLOOSTERZANDE [Hontenisse: Zl] (p. 565)

terram maris inter Osnesse et Guntenesse iacentem que Werpelant siue Sant uocatur, 1183, BGS D 471 o.; *terram illam maris inter Hosnesse & Hontenisse iacentem que Werplant siue Sant uocatur*, 1190, BGS D 480: datering 1190 wijzigen in 1196, zie OGV 1964, 118, nr. 51.

Zie verder LNT, 209.

° **KLUIZEN**: Gt (p. 566)

apud Clusam in Quatuor Officijs, 1225 kop. 13de eeuw, R SSE 79, 192. Vgl. *Cluse*, 1232, *Clusa*, 1237, G Nieuwenbosse o.; *Clusa iuxta Arteuelde*, 1237, G Ename o.

KLUIZEN, TER (priorij te Sint-Gillis-Waas: Sn) (p. 566)

apud Cluse, 1187 kop. 17de eeuw, G SB K 18499; *Inclusa*, 1187, Gysseling & Verhulst 1962, 146.

KNESSELARE: Gt (p. 566)

Kneslar, 1201 kop. 13de eeuw, OGV 1964, 351; *Kneslair*, ca. 1220, G SB R 30, 53 v°.

“COBSFORT” [Deinze: Gt] (p. 567)

xii iugera wastine Cobsfort nominate que iuxta Donsam esse dinoscitur, 1190 kop. 1298, G D 6, 7 v°.

KONFOORDE in Petegem-aan-de-Leie, zie Goeminne & Vanhee 2000, 145-46.

Vgl. in Astene *decima terre noue Walteri Cop*, ca. 1250 kop. 13de eeuw, TC C 82 v°.

KOEFOORDE [Sint-Gillis-Waas: Sn] (p. 567)

Chosvorde, 1190, BGS D 480: datering 1190 wijzigen in 1196, zie OGV 1964, 118, nr. 51.

KOELAND [Kadzand: Zl] (p. 567)

Culant, 1190, G SB: datering wijzigen in 1189, zie OGV 2009, 326-27, nr. 754.

° **KOEZAND** (verdrongen eiland, ten O van Wulpen: Zl.) (p. 568)

Vgl. *jactum maris qui uocatur Koesant*, 1237, L AH I 4; *iactum maris qui dicitur Cosanth iacentem iuxta Vlpe*, 1243, L AH I 26.

KOKEBEKE [Sint-Maria-Lierde: Ou] (p. 568)

Nu Kakebeke.

° **KOKSIJDE** (verdrongen parochie, tussen Slepeldamme en Oostburg: Zl) (p. 586)

Vgl. *te Coxide*, 1252 kop. 1425, X R 45980, 1 r°, 7 r°; *Jehan de Cochide*, 1305, X RR 984.

Ook Benjaardskerke genoemd.

KOLEGEM [Deurle: Gt] (p. 568)

In Bachte-Maria-Lerne, zie Gysseling 1979, 108.

KOLEGEM [Mariakerke: Gt] (p. 568)

Arnout de Colengem, ca. 1212, G SB R 30, 55 r°.

° **KONINGSDONK** [Gentbrugge: Gt] (p. 571)

Johannes de Coninsdonc, Nicholaus de Coninsdonc, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 3 r°, 5v°, 7 v°; vgl. *Sigerus Rex*, 1 v°.

Vgl. *Heinrici de Conincxdunch*, 1156 kop. 1652, W K 2, 5, 27 r°.

° **KOPPENHOLE** (onb., Land van Aalst) p. 572)

Adelart de Coppenhole (Gijzenzele), ca. 1223, G S. Baafs 30, 53 v°
In het Land van Aalst komt deze naam onder meer voor in Aaigem, Aalst, Kwaremont, Moerbeke, Ronse, Sint-Maria-Horebeke, Nieuwerkerken en Woubrechtgem (Van Durme 1996, 207). In Moerbeke (bij Tollembeek) vindt met het Hof te Koppenolle: *ov lieu kon dist Coppenhole*, 1302, R SAG 108 o.; *en le court de Coppenhole*, 1302, R SAG 109 o., met bijbehorende familienaamgeving.

° **KOPSHOEVE** [Lede: Al] (p. 572)

supra Copshoufue, begin 13de eeuw, G Boudelo 332, 7 v°.

KOPWIJK (verdwenen polder te Aandijke in Akselerambacht: Zl.) (p. 572 s.v. "COPPINGE")

Vgl. in *Copwic*, 1239, Gb D 46; in *Copwic*, 1275, G SP 10, 62 r°; *entre Copich et Stripiel*, 1287 kop. 14de eeuw, MY C 1, 160 v°.

"**CORDINGHE**" (onb., ca. Maldegem) (p. 572)

Voor *quandam terram que vocatur Cordinghe*, 1225, S D 586 moet worden gelezen: *quandam terram que vocatur Cortlinghe* ('geen situering'), 1225, BGS o. 586. Zie hieronder s.v. KORTELINGE [Watervliet].

° **KORENAARD** [Gent: Gt] (p. 572)

in *Foro segetum*, 1208/12, 1212, Gb A 10, A 12 en A 13.
Vgl. in *loco qui dicitur Cornard*, 1276, Gb Rijke Gasthuis o.
Nu KORENMARKT.

° **KORTELAKE** [Overboelare: Al] (p. 573)

Cortelake, 1189/90 kop. 1274 kop. 14de eeuw, OGV 2009, 376; *Cortelake*, 1195/1202 kop. ca. 1350, OGV 1964, 462.
Moerassig gebied tussen de Dender en de Buizemont.

° **KORTELINGE** [Watervliet: Ee] (p. 573)

quandam terram que vocatur Cortlinghe, 1225, BGS D 586 o.
Vgl. verder, telkens in Watervliet, *cum ... novem mensuris terrarum que vulgo dicuntur Cortelinge*, 1226, BGS D 593 o.; *ligghende in eene stede die men heet in de Cortelinge*, 1359, G S. Baafs o.; *van den ouden weghe noordwaerd streckende in die Cortelijnghe*, 1360, G Nieuwenbosse o.

° "**KORTENBOS**" [Melle: Gt] (p. 573)

Walterus de Cortebos, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 5 v°

° **KORTSELEVOORDE** [Sint-Maria-Horebeke: Ou] (p. 574)

Rokin de Cocelwort (lees *Corcelwort*), ca. 1155, R SSE 77, 10.

° **KOSTERSBROEK** [Vlierzele: Gt] (p. 574)

Razo de Costerbroke, ca. 1220, G SB R 30, 55 v°.

° **KOTELE** [Gontrode en Bottelare: Gt] (p. 574)

de terra Henrici de Cotele, begin 13de eeuw[?], G GMG 9, 2 r°, 6 v°.

° **KOTTEM** [Erpe: Al] (p. 575)

Walterus de Cothem, 1216 kop. 1298, G D 6, 11 r°.

Niet te verwarren met Kottem onder Oombergen en Sint-Lievens-Houtem.

KOTTEM [Oombergen: Al] (p. 575)

In Oombergen en Sint-Lievens-Houtem.

KOUDEKERKE (verdrongen parochie in Boekhouterambacht, tussen Biervliet en Zaamslag: Zl.) (p. 575)

Vgl. *in Couderkerca*, 1228, BGS D 618 o.; *in parrochia de Coudekerke*, 1231, Gb B 43.

Niet te verwarren met Koudekerke in Valkenisse: Zl.

KOUDENBORN [Moerbeke-Waas: Gt] (p. 575)

triginta bonaria terre arabilis et fructifere in Bodelo cum prato eidem terre appendenti nec non locum molendini qui vocatur Coudemborne cum sclusa et morum, 1200 kop. 14de eeuw, OGV 1964, 301; *in loco qui appellatur Coudenborne, Coudeborne*, 1219 kop. 13de eeuw, G N D 117.

KOUDENBORN is nu een gehucht van Moerbeke, aan de zuidelijke bocht van de Moervaart.

° **KOUDERBORG** (p. 575)

Heila de Couderborch (censualis, Munkzwalm/Sint-Denijs-Boekel), 1227, G SB R 30, 25 r°.

“**CRANABERGA**” (onb., in de Gentgouw) (p. 577)

In Daknam:

“**COUDONC**” [Wachtebeke: Gt] (p. 576)

Nu KOEDONK.

° **KOUTER** [Heurne: Ou] (p. 576)

supra Culturam de Horna, 1221, OH 556 o.

° **KOUTER** [Melle: Gt] (p. 576)

supra Couturam iuxta Melle, supra Couturam Ouerbruche, de terra supra Couturam de Utfan, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 2 r°, 4 r°-v°.

° **KOUTER** [Sint-Amandsberg: Gt] (p. 576)

terra Lamberti filii Balduini de Cultura, 1175/1208, OSB 107; *Lambertus de Cultura, Lambert van der Couteren*, ca. 1212, G SB R 30, 4 r°, 21 r°. De Sint-Baafskouter?

° **KOUTER** [Sint-Lievens-Houtem: Al] (p. 576)

de ofstado secus finem Culture, ca. 1200, G LT 93 r° – Fayen 1906, 148.

° **KRAAIEN, TER** [Machelen: Gt] (p. 576)

Signum Weitini de Craihen, 1221 kop. 1298, G D 6, 12 r°. Vgl. *tleen ter Crayen*, 1448, Gs 301/39, 2, 154 v°.

° **KRAAILO** [Melle: Gt] (p. 576)

apud Crailo, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 6 r°.

° **“CRANABERGA”** (onb., in de Gentgouw) (p. 577)

In Daknam, vgl. *aenden Craenenberch*, 1392, G B 554, 12 r°; *den Cranenberch*, 1571, Gs 28/11/50, 18 v°.

° **“KRIEKERS”** [Evergem: Gt?] (p. 578)

Gosuini ut ten Crikers, ca. 1225/30, G SB R 30, 15 v°.

KRUISHOUTEM: Ou (p. 580)

Crushoutem, ca. 1225, G SB R 30, 53 v°.

Vgl. Ten Kruise: *Henricus filius Henrici de Cruce*, 1227, G SB R 30, 32 v°.

° **KWATRECHT** [Wetteren: De] (p. 583)

de mansura Aue de Aras, de uno iornale qui fuit Henrici de Aras, Henricus de Hatrath, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 1 r°, 5 v°.

Vgl. *Henricus de Atrebatu*, 13de eeuw, G SB K 8424; *liberi Ogerne de Quatatracht*, 1295, G SB R 31d, 5 v°.

° **“LAAKVIJVER”** [Melle: Gt] (p. 585)

supra Lacuiuer, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 3 r°.

LAARNE [Laarne : De] (p. 585)

Balduinus de Larne, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 5 r°.

° **LAKE, TER** [Heusden: Gt] (p. 587)

Roelf vander Lake, ca. 1212/23, G SB R 30, 53 v°.

° **LAMMENSVLIEET**: Zl (later Sluis: Zl.) (p. 589)

Vgl. *te Lammins vliete*, 1288, Gs 147 o.

Later Sluis, zie verder s.v. SLUIS.

° **LAMSWAARDE** (gem. Hontenisse: Zl.) (p. 590)

Vgl. *curtem de Lamswerde*, 1247 kop. 1545, G B 10, 174 r°.

LANDEGEM: Gt (p. 590)

Landenghem, 1147 kop. 1298, G D 6, 26 v°.

LANDEGEM [Oordegem: Al] (p. 590)

a Henrico de Landengien, ... *Boidino de Landengien*, 1214 kop. 13de eeuw, P LF 5478, 22 r°, 23 r°; *Landenghem*, 1221, Ms P 11 o.; *Landinghem*, 1221, Ms P 14 o.

° **LANDEGEM** [Ouwegem: Ou] (p. 590)

signum Balduini de Landenghem, 1209, OH 690 o.

° **LANGAARDENBURG** (ook genoemd Sint-Niklaas-in-Vaarne, verdrinken en herbouwd als Waterland-Oudeman, nu Sint-Laureins: Ee) (p. 591)

Lancardenborch, 1258 kop. 16de eeuw, G Bethlehem 4, 35 v°; *Langherdenborch*, 1294, X RR 534.

LANGEBEKE [Evergem: Gt] (p. 591) en **LANGEBEKE** [Kluizen: Gt] (p. 591-92)

in Langebeke, *in Langbeke*, ca. 1212, G SB R 30, 5 v°, 59 v°.

'*Langobeca*, 1140, G E' in het TW, 591-92 dient te zijn: '*Langobeca*, 1111/19 kop. 1140, G E'. Zoals F. Vercauteren overtuigend heeft aangetoond, gaat het hier om een charter (meer bepaald 'Piot 1881, nr. 33') van Boudewijn VII, graaf van Vlaanderen, dat ingelast is in een charter van Diederik van de Elzas, zie Vercauteren 1938, 202-03 nr. 89.

In Evergem en Kluizen. De waterloop Langebeke bespoelde blijkbaar beide dorpen.

“**LANGEBERGE**” (onb., ca. Astene: Gt) (p. 592)

Bevestigd in Goeminne & Maes 2002, 132: *de Lange bergen*, 1653 in Astene.

° **LANGHAAG** [Melle: Gt] (p. 593)

Margareta de Lanchahe, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 6 v°.

LAREE (verdwenen waterloop in Boekhousterambacht en deels ook in Assenederambacht) (p. 596)

Vgl. LNT, 219: ‘waterloop, ligging onbekend, in Boekhoute (prov. Antwerpen) ...’, wat uiteraard verkeerd is.

De Laree, ooit een lange bochtige waterloop in of bij de latere Braakman, met wellicht een oostelijk vertakkende bovenloop tot Peerboom: 976 in *Hostholt super fluvium Laraha et... super Dipanha*, TW; 1251 in *Lare in de meet in parrochia de Bochoute*, G SB R rol 54; Boekhoute 1261 kop. 14de eeuw *ter stede die men de Lareech heet*, OH Rb I, 10 r°; Philippine 1307 *vp die Lare*, L B 1388, 1282bis; 1330 *up die Laree*, BGS D 1643 o.; Assenederambacht 1356 *decima de Laree*, G SB R 786, 9 v°; Peerboom 1398 *vp de Laree*, G SB K 2314, 10 v°.

LATEM, SINT-MARIA-: Ou (p. 596-97)

Theodericus de Lathem, 1110/32 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 130; *Reineuualo et Theodericus de Lathem*, 1116/32 kop. eind 12de eeuw, R SSE 77, 15; *Reinewalo de Lathem*, 2de kwart 12de eeuw, R SSE 79, 120; *Walterus de Lathem*, 3de kwart 12de eeuw, R SSE 79, 148 (2).

LEBBEKE: De (p. 599)

L. Vermeiren suggereert een verband tussen de moeilijk leesbare domeinnaam *uilla u.t(?)seu(?)boca(?)* uit de bezitslijst van de Gentse Sint-Baafsabdij van omstreeks 800 (zie Verhulst 1971, 233) en de naam Lebbeke en andere elementen uit de plaatselijke toponymie (Vermeiren 2012, 74-80). Lebbeke was inderdaad een (verloren gegaan) domein van die abdij (zie Verhulst 1958, 91-92)..

° **LEDE** [Waasmunster: De] (p. 600)

ex parte australi terminus est aqueductus qui vulgariter dicitur Leda, 1200 (?) kop. 13de eeuw, L B 1561, 16 v°.

Vgl. *juxta Leede*, 1399, X R 45229, 124 v°.

LEDE [Wannegem-Lede: Ou] (p. 600)

Johannes dominus de Lede, 1223?, OH 580 o.

LEDERGEM [Oostakker: Gt] (p. 600)

Ledergem, ca. 1212, ca. 1215, G SB R 30, 3 v°.

LEERNE, SINT-MARTENS: Gt (p. 601)

Vgl. *Sente Martins Lederne*, 1361, Gs 330/3, 51 v°.

° **LEEST** [Zandbergen: Al] (p. 602)

List, 1218, L 36 H 67/737.

Vgl. *Jacop van der Lest*, 1366, G Beaulieu o.; *in de Lest*, 1416, G SJ o.

LEEUWERGEM: Al (p. 602)

Lewergem, 1220 kop. 13de eeuw, P LF 5478, 75 v°.

LEIE, zie **LYS** (p. 603)

° **LEMBEKE** [Kaprijke: Ee] (p. 605)

Vgl. *in parrochiis ... de Eclo sancti Egidii*, 1241 kop. 12de eeuw, KAD-Cart. D, 72 v° – MT; *de parrochia sancti Egidii in Lembeke*, 1248, RAG-EB o. – MT; *Lembeka*, 1252, G S. Elizabeth o.; *Eclo sancti Egidii*, 1290, G SB o.

LEMBERGE: Gt (p. 605)

altare sancte Aldegundis de Lembergis, 1126 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 62; *Rodulfum de Lenbergen*, 2de kwart 12de eeuw, R SSE 79, 123; *Henricus de Lembergen*, 1212 kop. 13de eeuw, R SSE 79, 246; *Lembergen*, ca. 1212, G SB R 30, 3 v°.

° **LEMBROEK** [Merelbeke: Gt] (p. 605)

Sigerus de Lembroch, ca. 1200, G SP LT 10v° – Fayen 1906, 142.

LENTHOUT [Sint-Martens-Lierde: Ou] (p. 607)

Nicholaus de Lenhout, 1193/95, OGV 1964, 110.

LESSINES = nl. Lessen: So (p. 608)

apud Leschines, 1216 kop. 1230, G Ename 3, 202.

“**LETHEROIE**” (onb., ca. Gent: Gt) (p. 609)

Kennelijk in Ledeberg, vgl. *ligghende buten der Hoyen int goed dat men heet te Leden*, 1366, Gs 330/4, 22 v°.

LEUPEGEM: Ou (p. 610)

Lupengem, 1115 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 36; *Lupenghem*, 1196 kop. 12de/13de eeuw, R SSE 79, 217.

LIERDE, SINT-MARIA-: Ou (p. 614) en **LIERDE, SINT-MARTENS-:** Ou (p. 614)

in *Lirda* (koptekst, 13de eeuw) ... in *Lergia, altare de Lergia*, 1149/75 kop. 12de/13de eeuw, R SAG 2, 11 v°.

Lergia is de Romaanse vorm.

LIERDE, SINT-MARTENS-: Ou (p. 614)

ecclesiam Beati Martini de Lierde, ca. 1207 kop. 1264, T SM 79, 168. Voor de priorij Sint-Martens-Bos aldaar: *au lieu que on appelle Au Bos le quel maison est appelee maintenant le Bos Saint Martin*, 1330, R SMB 19 o.

° **LIEVERMERE** [Oostakker:Gt] (p. 616)

op *Linware mere*, ca. 1225/30, G SB R 30, 14 v°.

LIJKVELDE [Sint-Pauwels: Sn] (p. 617)

In Sint-Pauwels en Kemzeke.

LIJSBROEK [Overboelare: Al] (p. 617)

LIJSBROEK in Vollezele: *apud Lisebroke, Walterus de Lisebroke*, 1231/37, R SAG 106 o.; *Woitinus de Liecebroc*, kort na 1243, G hosp. Geraardsbergen o.; *Gherart van Lijsbruech*, 1328, G hosp. Geraardsbergen 1, 6 r°; *int hof te Lijsbrouc*, 1396, X R 45971, 4 v°.

LILARE [Sint-Maria-Oudenhove: Al] (p. 617)

De Gentse vorm *Soykynus de Lylar*, 1196, G SB o. en 1216, G SP o. slaat mogelijk op Gavere-Vurste, vgl. *Weitin de Lielar*, 1227, G SB R 30, 25 r°, gesitueerd onder Raaigem (Gavere).

° **LINDEN, TER** [Velzeke-Ruddershove: Al] (p. 620)

in *uico qui dicitur apud Tiliam*, 1219 kop. ca. 1280, M C 29, 74 r°.

LINDEVELD [Ninove: Al] (p. 620)

Tillietum, 1165, GN.

Opmerking: in Ninove komt (later) geen Lindeveld voor.

° **“LINDHEUVEL”** [Melle: Gt] (p. 620)

de *Buhct et de Lenthouel*, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 4 v°.

“LISTRIGAWI” (de Gentgouw?) (p. 624)

Listrogaugium, ca. 945 kop. ca. 1117 kop. begin 13de eeuw, Huyghebaert 1978, 52.

LITSAU [Sint-Maria-Lierde: Ou] (p. 625)

Henricus de Lizau, ca. 1150, R SSE 79, 127; *Elewidem de Luzau*, 1130/62 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 131.

LO, DE [Zulte: Gt?] (p. 626)

Bevestigd in Goeminne e.a. 1999, 113: *up de Loe*, 1404.

LOCHRISTI: Gt (p. 627)

Lo in curia sancti Bavonis, 1210, G SB o.; *Michil de Lo*, ca. 1210, G SB R 30, 11 r°; *Lo*, ca. 1212, G SB R 30, 3 r°, 11bis r°; *Woitin de Lo*, ca. 1223, G SB R 30, 14 r°.

Vgl. ca. 1240 *in parrochia Sancti Christi*, G SB K 2556, 13 r°; ca. 1325/30 *in Loe Cristi*, G SB K 1436, 18 r°; 1410 *in de prochie van Loe buten sente Baefs*, Gs 330/14, 235 v°; 1414 *in de prochie van Loe sHelich Kerst*, Gs 301/22, 2, 62 v°.

° **LOHOEKE** (in de parochie Hulst: Zl) (p. 628)

Vgl. *te Loehoeke*, 1321, K OLV 248, 2 o.

° **LOKEREN** [Aalst en Erembodegem: Al] (p. 629)

matrona quedam de Locren Ida nomine, 1173 kop. 17de eeuw, OGV 2001, 121.

Vgl. *ghehende den houe te Locre*, 1425, As 1673, 177 v°.

LOKEREN: Sn (p. 629)

iuxta Locris, 1139 kop. 1298, OGV 1988, 91; *Lochren*, 1140 kop. 1298, G D 6, 26 r°; *preco de Lokere*, ca. 1212, G SB R 30, 55 r°.

° **“LOKERENLAND”** [Melle: Gt] (p. 629)

de terra de Lokerne, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 2 v°.

° **LOKERVELD** [Lokeren: Sn?] (p. 629)

Sigerus de Lokeruelde, ca. 1210, G SB R 30, 11 r°; ... *Willelmo Willelmi de Lokervelde*, ca. 1212, G SB R 30, 21 r°; *Willelmus van Lokervelde*, ca. 1217, G SB R 30, 13 r°.

Enkel in familienamen uit de Heilige-Kerstparochie geattesteerde naam. Mogelijk in Lokeren zelf, waar men noteert: *tgoedt ghenamt te Velde*, 1494, Gs 301/63, 26 r°. In Lokeren komen verder voor: Lokerhout *Lokerhout*, 1240, G Nieuwenbosse o., en Lokerkouter *Loker coutre*, 1373, Gs 330/5, 264 v°. Mogelijk stemt het Lokerveld overeen met de plaats Woestijne in Daknam: *in Wastina de Lokerne*, 1219, Gb A 20.

LOOKWAARDE [Aardenburg: Zl] (p. 633)

Lociwirde, midden 11de eeuw, LNT, 233.

M. Gottschalk leest verkeerd 'Lokenoorde' en 'Luggenoorde' (Gottschalk 1955, 139). Lookwaarde is het latere LUGGEVOORDE: *Ghiselin f. Weitins van Lokewaerde*, 1291, B Zoetendale o.; *vanden goede van Loquardien gheleghen tusschen Ardenborch ende Oestborch*, 1358, Gs 301/1, 200 r°; *te Luggedorde*, 1365, X R 1072, 1 r° (Hannekenswerve); *in ene ieghenooode gheheeten Luggheuoorde*, 1407, Z 2271a, 12 v°. De naam LUGGEVOORDE treft men verder aan in Uitkerke bij Blankenberge: *te Lucgheorde*, 1297, CG I-4, 2505. Zulks suggereert een samenhang.

LOOTS, TER [Appelterre: Al] (p. 634)

Egidius de Loche, 1224 kop. 13de eeuw, R SAG 2, 28 r°.

Volgens Devroey 1986, 28: 868 kop. 18de eeuw > ca. 889 kop. 18de eeuw. Nu LOOST in Zandbergen, Appelterre, Ophasselt en Smeerebbe, zie Van de Perre 1999.

LOOTSE [Zeveren: Gt] (p. 634)

In Tavernier-Vereecken 1968, 449 wordt de gelijkstelling van *Locin* en *Loceka* met het Goed ter Lootse in Zeveren verworpen. *Locin* en *Loceka* zouden veeleer thuishoren onder Walem in Wortegem. Vgl. nochtans *tgoet ter Loodsen*, 1396, Gs 330/10, 229 r°.

"LOPHEM" [onb., ca. Sint-Maria-Lierde: Ou?] (p. 634)

Heimericus de Lophem, 1034/58 kop. 2de helft 11de eeuw, DB, 207, treedt op als schenker in Sint-Maria-Lierde, waar van de naam geen verder spoor te vinden is. "LOPHEM" wordt daarom wellicht beter in verband gebracht met Loppem in Lovendegem, vgl. aldaar *ter stede daerment heet vp Lophem*, 1415, Gs 330/15, 304 r°.

° LOSTRAAT [Melle:Gt] (p. 636)

an de Loe strate, begin 13de eeuw? (iets later), G GMG 9, 1 v°.

LOTENHULLE [Aalter: Gt] (p. 636)

Vgl. *Loe iuxta Pouke*, 1267 kop. ca. 1298, G D 6, 34 v°; *een stic lans ... dat men heet de Hul half bunre groet*, 1332, G S Jans o.; *Loe bi Poucke*, 1355, Gs 330/1, 292 v°; *Loe bij Pouke ter stede gheheeten ten Hulle*, 1416, Gs 301/23, 2, 44 r°; *by Loepouke*, 1422, Gs 330/18, 5 v°; *Loe ten Hulle bij Pouke*, 1422, Gs 330/17, 349 v°.

LOVENDEGEM: Gt (p. 638)

1111 kop. 1460 *Lovendenghem*, 1140 vals *Lovdengem*, Pycke & Vleeschouwers 2015, 245, 440.

“LOYA” (onb., ca. Idegem: Al) (p. 638)

Mogelijk hetzelfde als “Lota”, blijkbaar de beek waaraan Loots in Appelterre ligt (TW, 636), ook grondgebied Zandbergen. Staat “Lota” zelf voor “Loda” (Germ. voor ‘modderbeek’)?

LOZER [Huise:Ou] (p. 638)

Daniel de Losere, ca. 1175 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 158.

LYS = nl. Leie (affluent de l’Escaut) (p. 643-644)

Thegenlandus presbiter dedit ... in pago Curtrecinse prope fluuia Legis casa cum curtile ... et prope Legia sunt pratis ..., 768/800-814 kop. 941, gevolgd door *Dedit Radbertus et uxor sua Frauauara ... in pago Gandense super fluuio Legie* (gen.) ..., 802 kop. 941, DB, 132.

Het ontbreken van de bijzonder belangrijke vorm *Legis*, waarop de Romaanse vorm *Lys* rechtstreeks teruggaat (Van Loon 2000, 102; Loicq 2014, 236-237), in het TW verbaast. *Legis* is evenmin opgenomen in de ‘Index geographicus’ van de DB. In de ‘Index nominum et locorum’ van Fayen 1906 treft men op p. 282 wel degelijk aan: *Legia, Legis, Leia, Leiem*, voy. *LYS*’.

Dat de vorm *Legis* exclusief m.b.t. de Kortrijkse gouw (de gouw tussen Schelde en Leie) opduikt, hoeft niet te verwonderen: in het zuiden had precies deze gouw raakpunten met de Galloromania.

MAAL (onb., ca. Geraardsbergen: Al) (p. 645)

In Vloerzegem, bij Schendelbeke: *jnt Maelhof*, 1444, Gs 330/23, 153 r°.

° **MAALBROEK** [Denderwindeke: Al] (p. 645)

Walteri de Malbrouc, 1214 kop. 13de eeuw, *Walterus de Malbroc*, 1219 kop. 13de eeuw, *Walteri de Malebroch*, 1221 kop. 13de eeuw, L 59H97, 60, 65, 66.

MAALBROEK [Sint-Blasius-Boekel] (p. 645)

... *Gerardi de Malbroc*, 1121/31 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 158; *sub curte de Malbroc*, 1225/26 kop. 13de eeuw, R SSE 79, 195.

MAALZAKE [Etikhove: Ou] (p. 645)

Alardus Malasacca, 3de kwart 12de eeuw, R SSE 79, 148 (14).

° **MAARKE** (rivier die onder meer Maarke-Kerkem bespoelt) (p. 645)
Gerardus de le Marke, 1218 kop. 13de eeuw, R SSE 79, 300; *omnia pas-
 cua de Schalda ... inter Marcam et Ronnam*, 1220 kop. 16de eeuw, R
 KEi 8, 11 v°.

Vgl. *inter domum suam et riuum qui dicitur Maerke*, 1272, OH Rb I,
 12 r°; *entre le Marke et le Romme*, 1296, G Diegerick 434.

MAARKE-KERKEM: Ou (p. 645)

Op de originele steekkaart van Marke: Kt (TW, 664) staat: 'Sommige vermeldingen slaan misschien op Maarke-Kerkem'. Volgens E. Warlop en G. Declercq is zulks effectief het geval, zie Declercq 1985, 55-60. Zo zouden van Marke naar Maarke-Kerkem moeten: *Rogerus de Marke*, 1202, 1203; *Rogerus de Marka*, 1203, 1205; *Rogerus de March*, 1211. Volgens E. Verroken is dat echter helemaal niet nodig. De Rogier van Maarke, die als getuige optreedt in akten voor de abt van Ename, is niet dezelfde als de Rogier van Marke in de oorkonden van de Vlaamse graven (zie de vormen hierboven): de relatienetwerken van beide Rogiers zijn totaal verschillend, zie Verroken 2010, 64-67.

Gerardus filius Rabbodi de Marca, 1095/96 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 117; *Hosto de Marca*, 1110/32 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 130; *apud Marcam*, ca. 1150 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 148 (3); *Robertus de Marca*, 1225, Ms P 19 o.

Zie voor MAARKENBERG s.v. BERGEN.

Vgl. voor Kerkem nog: *Kerchem*, *Kerkem*, 1293, OH 579 o.

MACHELEN-BIJ-DEINZE: Gt (p. 647)

Oliuerio de Magline, 1158/66 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 148 (2)

° "**MACHELMS LAND**" [Etikhove: Ou] (p. 655)

ad Businarias cum terra Machelmi (ed. DB, 268), 1063 o. In de kopie (R SSE 79, 65) kan men ook *terra Machelini* lezen, wat dan mogelijk voert tot de naam Malijn(s) Veld in Etikhove, vgl. *onder Sente Marien borne an Malijn velt*, 1287, OH Rb I, bij f° 48 r°; *an Malijns velt*, 1291, OH Rb II, 48 r°. Controle op de originele bron door Eric Balthau bevestigt evenwel de deugdelijkheid van de lezing *terra Machelmi*.

"**MACKENHUSA**" (onb., ca. Gent: Gt) (p. 648)

Mogelijk bij Makegem in Schelderode, waar naast de naam Makegem zelf, voorkomen: *Mackenbosch*, 1322/23, X RR 2370 en *Mackendonc*, 1457, Gs 330/28, 5 r°.

MAKEGEM/MEKEGEM [Oudegem en Appels: De] (p. 653)

Meckengem, Mackegem, Heinricum de Meckenghem, ca. 1220, G SB R 30, 13 v°, 54 r°.

Volgens Devroey 1986, 28: 868 kop. 18de eeuw > ca. 889 kop. 18de eeuw. Makegem (Oudegem, alwaar de centrale hoeve lag) = Mekegem (Appels, *tAppels te Mekeghem*, 1532, Ds Z 31, 16 v°): *up Makeghem coutere*, ca. 1400, G SB K 2305, 6 v° naast *op Meekeghemre coutre*, 1335, G Zwijveke o. 113.

Niet te verwarren met Makegem in Schelderode en Makegem in Sint-Denijs-Boekel.

MALDEGEM [Ouwegem: Ou] (p. 654)

Gozuinus de Maldengem, 1110/32 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 129; *Gozuinus de Maldingem*, 1116/32 kop. eind 12de eeuw, R SSE 77, 15; *apud Maldengehm iuxta Oudengem*, ca. 1175 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 155; *Willelmum de Maldengeim*, 1209, OH 591 o.

In Huise en Ouwegem.

MALSEM [Lotenhulle: Gt] (p. 656)

cuiusdam allodii Malsna, 1128, OGV 1988, 20 (i.p.v. 1127 in het TW); *curtim suam que Malsna dicitur*, 1130 kop. ca. 1700, OGV 1988, 28.

“MALTRAU” (inc., arr. “Ath ou Tournai) (p. 656)

MATROUW, nu in de naam Matrouwstraat in Parike: *in loco qui dicitur Maltrau, in loco qui dicitur Mautrau*, 1236 kop. 1264, T SM 79, 190 en 196; *Elysaabeth de Maltraghe*, ca. 1315, G SB 31d, 65 v°; *te Metrau*, 1423, G SA Geraardsbergen 8, 19 r°; zie verder Van Durme 1996, 224.

° **MANDAATSTRAAT** [Gent: Gt, in het Sint-Baafsdorp] (p. 657)

in Mandat strate, 1236/38 (en niet 1220/39), G SB R 30, 18 r°.

Vgl. 1. *de cella qui vulgo mandatum dicitur*, 1226/34, Willelmi chronica Andrensis, MGH SS XXIV 750; 2. Maastricht *gheinen win binnen horen mandaet noch binnen horen cloester en solen oft en moghen vercopen*, 1299, CG I-4, 2621. Mnl. *mandaet* ‘gastenkwartier’.

MARE (onb., waterloop te Adegem en Oostburg) (p. 662)

Het gaat hier om twee verschillende waterlopen (in weerwil van hun vermelding in dezelfde bron, het LTA). Daarom dringen twee lemma's zich op.

Voor Adegem *in pago Rodaninse prope fluuio Maris in loco qui uocatur Addingahem*, 840 kop. 941, DB 134: vgl. Maarschoot *in Maarschoot*, 1561, RAG AM, 624, 168 r°.

Voor Oostburg *in pago Rodenacinse in loco noncupante Cumbingascura super fluuio Maris*, 794 kop. 941, DB 134: vgl. 'mogelijk latinisering (ablativus pluralis) van Merena (s.v. Merona Bennonis)', in de omgeving van Oostburg, LNT, 242.

MARIAKERKE: Gt (p. 663)

Meren, 1111 kop. 1460, 1140 vals, Pycke & Vleeschouwers 2015, 245, 440; *Meren*, 1203/18, G SB o.

Vgl. *Meeren kerke*, 1387, Gs 330/8, 159 r°.

MATER: Ou (p. 671)

apud Maternam, 2de kwart 12de eeuw, R SSE 79, 121; *de Materna*, 1162/66 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 148 (9).

"MATTEME" [Waasmunster: De?] (p. 671)

Wel degelijk in Waasmunster (men vgl. de mogelijke vereenzelviging met Massemen, op morfologische grondslag in Van Loon 1981, 159) : *in Vasmont ... Woutre van Matteme*, ca. 1212-ca. 1223, G SB R 30, 53 v°; *jn Mattenenbrouc*, 1453, Gs 330/25, 440 v°; *Mattenbrouc*, 1498, L B 4022, 27 r°.

MEENTOCHT (onb., ca. Ninove: Al) (p. 677)

De passus *silua Menthot cum terminis suis supra Hungerrot*, 1167, RABeveren Abdij Ninove o. laat Meentocht situeren in Outer, zie Hongerrot in TW, 508.

MEENTOCHT [Zaffelare: Gt] (p. 677)

quadam silva que Meentocht vocatur, 1149/50 kop. 1460, OGV 1988, 200.

° **MEERAKKER** [Oostakker: Gt] (p. 677)

tActine in Merhacker, ca. 1212, ca. 1215, G SB R 30, 11 r°, 12 v°.

MEERBEKE: Al (p. 677)

diuisio quam Karolus accepit ... Merrebecchi, 870 Meersen, Ann. Bertin. Hincm., vóór 882 kop. na 1015 kop. 11de eeuw, Van Durme 1988, 78; *Theodericus Wilde de Merbeca*, 1145/55 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 129; *Merbeke, Mirbeke*, 1214 kop. 13de eeuw, L 59H97, 60; *Mirbecca*, 1214 kop. 13de eeuw, L 59H97, 61.

° **MEERDONK** [Sint-Gillis-Waas: Sn] (p. 677)

Vgl. *Merdone*, 1256 kop. ca. 1298, G D 6, 22 r°.

° **MEERHOUTE** [Oostakker: Gt] (p. 678)

Arnunt (sic) *de Merhoute*, ca. 1210, *Arnout de Merhout*, *Arnout Merhoutre*, *Hugo de Merhoute*, ca. 1212, *Soikin de Merhoute*, ca. 1215/25, G SB R 30, 11 r°, 11bis v°, 55 r°, 58 v°, 59 v°.

° **MEERS** [Melle: Gt] (p. 678)

Walterus de Prato, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 2 r°.

° **MEIERS MEERS** [Melle: Gt] (p. 679)

de Prato Maioris, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 1 r°.

MEIGEM: Gt (p. 679)

signum Hugonis sacerdotis de Meingham, 1198/1231, G BNDS 1.

MEILEGEM: Ou (p. 679)

Meileghem, 1190 kop. ca. 1280, M C 29, 98 v°; ... *Soikino de Meilengien*, 1222 kop. 13de eeuw, P LF 5478, 24 r°.

MELDEN: Ou (p. 681)

Odo maior de Melden, 1116/32, R SSE 77, 15.

MELLE [Melle: Gt] (p. 682)

Melle, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 1 r°, 4 r°.

MELSELE: Sn (p. 683)

Melsele, ca. 1215, G SB R 30, 53 v°.

MENDONK: Gt (p. 685)

Mendonc, ca. 1212, ca. 1215, 1220, G SB R 30, 11 v°, 12 v°, 53 v°, 55 v°.

“**MERBROC**” (onb., ca. Dendermonde: De) (p. 687)

prato de Merbroc, 1223, G Zwijveke 5 o.

MEERBROEK in Dendermonde: *in Merbroec*, ca. 1300, Ds C 1486, 1, 9 v°; *jn sint Onolfs brouc ... an dMeerbrouc*, 1430, X W 4441.

MERE: Al (p. 687)

in uilla Meren (of *Mere*), 800-810/14, Verhulst 1971, 233.

° **MERE** [Melle: Gt] (p. 687)

de buchctekin prope Mer, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 7 r°.

° **MERE** [Oostakker: Gt] (p. 687)

Gosin de Mere, *Willelmus de Mere*, ca. 1210, *apud Mere*, ca. 1215, *ter Mere*, ca. 1217, *ter Merre*, ca. 1220, *Sigerus de Mera*, ca. 1220, G SB R 30, 3 r°, 10 r°, 12 v°, 13 r°, 13 v°.

MERE (onb., ca. Oudenaarde: Ou) (p. 687)

Mern, 1185, G E 3, 159.

Merem in Mater en Welden, zie hieronder s.v. MEREM [Mater en Welden: Ou].

° **MERE** [Wondelgem: Gt] (p. 687)

super hostat ter Mere, ca. 1212, G SB R 30, 58 v°; *Boindin de Mere*, ca. 1225, G SB R 30, 53 v°, *Gerart de Merren*, ca. 1215/27, G SB R 30, 8 v°.

MEREM [Hofstade: Al] (p. 688)

apud Merhem, 1106/10, X E 7013/14.

In Lede en Hofstade.

° **MEREM** [Mater en Welden: Ou] (p. 688)

wastinam ante curtem de Merem, 1200 kop. 1298, G D 6, 11 v°.

Vgl. *juxta curtim de Meren*, 1257 kop. 1298, G D 6, 18 r°. De centrale hoeve lag op Welden.

MERENDREE: Gt (p. 688)

... *Gerardi de Merendre*, ca. 1197, BGS D 495 o.

“**MERESHEM**” (onb., in Land van Aalst) (p. 688)

MEERSEM in Gentbrugge, zie over die oude Sint-Baafsbezitting Gysseling 1979, 100: *op Meersschem tgoet ter Meersch dattemen nu noempt de Goykens*, 1601, G Melle 3, 66 v°.

° **MERGELPUT** [Melle: Gt] (p. 688)

iuxta Merelput, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 2 r°.

° “**MERHAS**” (niet in TW, p. 688, wel in DB, p. 421)

Merhas, 702 kop. 944/946, DB, 421; *Merhas*, 11de eeuw, Declercq 1998, 99).

In het Liber Traditionum Antiquus van de Sint-Pietersabdij van Gent luidt het: *in pago Turnacense ... super fluuio Scalde in uilla noncupante Holinio* (= Hollain bij Doornik) *et Merhas*, 702 kop. 944/946, DB, 130, 421, in het Liber Traditionum: *in villa nuncupante Holinium in pago Tornacensi et Merhas*, 11de eeuw, Declercq 1998, 99. Op grond van de ligging aan de Schelde zou men in de geromaniseerde vorm *Merhas* Merem in Welden (zie hierboven), weliswaar net gelegen in de Brabantgouw, kunnen zien.

“**MERK**” [Kadzand: Zl] (p. 688)

in Sudpolre bosten Merke, 1190, G SB: datering wijzigen in 1189, zie OGV 2009, 326-27, nr. 754.

MERK [Wondelgem: Gt] (p. 688)

signum Gerbodonis de Marc, 1135, OGV 1988, 56.

MOREK, nu in de naam Morekstraat, vgl. *vp Wondelghem Cautere ten den der Maerecstraete*, 1574, Gs 28/80/340, 18 v°.

“**MERONA BENNONIS**” [Oostburg: Zl] (p. 690)

De door het LNT, 273 opgegeven attestatie *Merona Bennonis*, 949 (DB, nr. 53) is in de DB gedateerd als 941, wat ook geldt voor *iuxta castrum Osborch* [Oostburg: Zl] (p. 765).

° **MESPELARE** [Dendermonde: De] (p. 692)

Vgl. *Mespear*, 1232 kop. 1251, G Zwijveke 60 o.

° **MEULESTEDE** [Gent: Gt] (p. 695)

Henricus de Molenstede, ca. 1212, G SB R 30, 58 v°.

MICHELBEKE: Ou (p. 696)

Migelbeca, ca. 1150 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 126.

MIDDELBOS [Sint-Antelinks: Al?] (p. 696)

In Sint-Antelinks, vgl. *Godezonis culturam et Middelbosch*, 1166 kop. 1652, W K 2, 5, 46 r°, zie s.v. GOODSKOUTER.

° **MIDDELBURG** [Maldegem: Ee] (p. 696)

Vgl. *inde prochie van Heyle ... dartich ymeten ende twintich roeden lands ... metten husen ende bomen ... ende es gheheeten tHof te Middelbuerch*, 1433, G KMi 2; *Pieter Bladelin heere van Middelburch in Vlanderen*, 1463, L B 1409, 16.035 (10).

° **MILME, TER** (oorspronkelijk eiland ten W van Terneuzen, later bij Vroondijke gelegd) (p. 699)

Vgl. *inter Milmen et parrochiam de Vroendike*, 1240, K G 5 o.; *inter insulam quandam que vocatur Milme que est in officio de Hassenede*, 1241, K G 7 o.; *ter Milmen*, 1251, G S. Veerle o.

MOER (onb., ca. Aardenburg: Zl) (p. 701)

Wellicht toevoegen: *super terram quae dicitur Mor*, 1127 kop. 1ste helft 12de eeuw (Galbert, 88), LNT, 253.

In Sint-Kruis: *ab introitu vie que uocatur Stodingre wech usque ad solitudinem integri Moor ... in illa solitudine integri Móór inter Wolfs hil et Scone uelth*, 1188, BGS D 479 o.

ad solitudinem integri Mor, 1195/96, OGV 1964, 132.

Niet te verwarren met Moer bij Zuiddorpe, vgl. *scepenen van den Moere*, 1301, BGS D 1412 o.; *binnen der prochyen van den Moere*, 1358, Gh II 7.

° **MOER** [Moerkerke: Zl] (p. 701)

uersus Mourkerke et uersus Morum, 1218/19, G Boudelo o.

° **MOER** [Sleidinge: Gt] (p. 701)

Voute de Mor, ca. 1215/25, G SB R 30, 11bis v°.

Vgl. *up tgoed te Moure*, 1368, Gs 301/3, 17 v°.

MOERBEKE: Al (p. 701)

Morbecca, 1142 kop. 17de eeuw, R SAG 7c o.; *Morbecka, Moerbecka*, 1189/90 kop. 1274 kop. 14de eeuw, OGV 2009, 376.

° **MOERBEKE-WAAS** [Moerbeke-Waas: Gt] (p. 701)

Vgl. *in parrochia de Mourbeke*, 1258, OH 583 o.

MOERINGEN [Vollezele: Br] (p. 701)

in vico Moringhem, 1100 kop. 16de eeuw, X E 7034, 267 v°; *Moringhem*, 1142 kop. 17de eeuw, R SAG 7c o.; *Moringhem cum pratis et siluis*, 1149/75 kop. 13de eeuw, R SAG 2, 11 v°.

Op het grondgebied van drie dorpen: Vollezele/Galmaarden (vgl. *haer hof ten Berghe dat men heet Moeringhen*, 1383, G SA Geraardsbergen o.), Galmaarden en Waarbeke (vgl. *eenen viuere die men heet Moereghem gheleghen in onse dorp ende heerscep van Wartbeke*, 1403, R SAG 214 o.). Indien het *in pago Bragbatensi ... Maringeheim* (vermeld tussen Schendelbeke en Herdersem), eind 10de eeuw – 1038 uit de 'lange

lijst' van Lobbes (Devroey, 49-50) niet overeenstemt met *Makingeheim*, ca. 889 (= Makegem, in Appels en Oudegem) uit de 'korte lijst' van Lobbes, kan hier – veeleer dan aan Moeregem in Wetteren of aan Moregem bij Oudenaarde (nooit deel van de Brabantgouw!) – worden gedacht aan het bovenstaande Moeringen: de akte van 1100 uit het archief van de abdij van Vorst betreft een betwisting van een eigendom van de abdij van Lobbes in Galmaarden/Waarbeke.

MOERKERKE (verdronken in de 15de eeuw, nu onder Philippine: Zl) (p. 701)

in parochia de Noua Ecclesia, 1251, G SB R rol 54, 3; *jn de prochie vander Mourkercken ende vander Nieuwer kercken bider Mourstraten*, 1417, Gs 301/24, 53 v°.

MOERZEKE: De (p. 701)

Morsche, ca. 1212, G SB R 30, 3 v°; ... *Sigeri de Morsca*, 1221 kop. 1544, G B 8, 261 v°.

° **MOLEN** [Oostakker: Gt] (p. 702)

Heinkin vander Molen, ca. 1217, G SB R 30, 13 r°.

MOLENDIJK [Maarke-Kerkem: Ou?] (p. 703)

Mogelijk in Michelbeke: *den Muelendijc*, 1491, Gs 330/39, 54 r°.

° **MOLENLAND** [Sint-Lievens-Houtem: Al] (p. 703)

Molendini terra, ca. 1200, G SP LT 93 v° – Fayen 1906, 149.

° **MOLSELE** [Oostakker: Gt] (p. 704)

Zie s.v. "FALTSALE".

° **MONEKENS UITVANG** [Oostakker: Gt] (p. 706)

Utvant (lees *Utvanc*) *Monekins*, ca. 1210, G SB R 30, 11 r°.

° **MOOKSMOORTER** (onb., in Balegem?) (p. 712)

jn Mokersmortre mansum unum et ecclesie medietatem (vermelding na Baaigem en vóór (Sint-Lievens-)Houtem, 1036 kop. 14de eeuw, G SP 1, 14, 18 v°; *jn Mokesmorter mansum .i.* (vermelding na Lede(berg)), 1040 kop. 14de eeuw G SP 1, 14, 25 r°

Vgl. wellicht *Rase van Buxmoertere*, ca. 1300, G SB K 8030, 2 r° en de plaatsnaam *vp Box mortere*, 1571, Gs PK 24, 42 v° in Balegem.

MOORSEL: Al (p. 712)

Morcele, ca. 1200, G SP LT 10 v° – Fayen 1906, 141 (met verkeerde identificatie: 'Moortsele'); *Bernard de Morsele*, 1221, L B 1396, 358.

MOORTSELE: Gt (p. 713)

altare sancti Amandi de Mortsela, 1126 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 62

° **"MORLANT"** 'wrsch. in de omgeving van Wulpen, Kadzand en Aardenburg' (LNT, 255) (p. 715)

decimam de Wlpa de Cadesand de Rutdunburch de Morlant, 1111-1115, LNT, 255.

° **MORTSENBROEK** [Sint-Martens-Lierde: Ou] (p. 717)

de Monstrebruc, 1181, R SAG 13 o.

Vgl. *a Waltero de Morcimbroc*, 1231 kop. 1264, T SM 79, 187; *thof te Murtschenbroec*, begin 14de eeuw, G FGV 1 o.

Dezelfde naam komt voor in Overboelare: *een stucke mersch in de prochie van Ouerbonlar ... in Mortschebroech*, 1291, G hosp. Ger. o.

Zie verder het TW, p. 712 s.v. Moorsel, met – lettend op de bovenstaande vorm *Monstrebruc* – kennelijk een verkeerde link met het element *mort-*.

° **MOSBROEK** [Waasmunster: De] (p. 717)

quedam femina Libburgis dicta ville que dicitur Muskebruke ... sub Folcardo abbate, 1070/89 kop. 1234/35, Boeren 1936, 150.

Vgl. *Katherine de Muskebroke*, 1271, WA III A3, d.

Nu **MOLSBROEK**, een oude heerlijkheid in Waasmunster.

In Sint-Lievens-Esse komt verder Muizenbroek voor: *Jana filia Henrici de Musenbroc*, 1295, G SB R 31d, 65 r°, in Heusden Muisbroek, zie hieronder.

° **MUIDE:** Zl (p. 722)

Vgl. ... *Willelmi de Muda*, 1233, B Zoetendale o.; *van senter Annen ter Muden*, 1353, Gs 301/1, 103 v°.

Zie ook **SINT-ANNA-TER-MUIDEN**.

° **MUIDE** [Gent: Gt] (p. 722)

... *partem prati Willekins de Muden*, ca. 1210, G SB R 30, 10 r°; *Seluert van der Muden*, 1239, G SB R 30, 18 r°.

De Muide is het gebied tussen de Muidebrug (*au pont de le Mue*, 1270 kop. 13de eeuw, L B 1561, 28 v°) en de oude Muidepoort, zowel ten O als ten W van de Reke.

° **MULEM** [Gontrode: Gt] (p. 722)

apud Molnem, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 1 r°.

° **MUISBROEK** [Heusden: Gt] (p. 722)

... *Willelmi faber de Musbroc*, ca. 1212, G SB R 30, 53 v°.

MUNKEWERVE [Aardenburg: ZI] (p. 724)

Niet in Aardenburg, maar bij IJzendijke: *in horreo nostro de Monecwerve*, 1224 kop. 1450, G SP 1, 1bis, 159 v°.

Zowel het TW als het LNT, 256 situeren deze naam verkeerd. Nochtans had M. Gottschalk hier de weg gewezen, zie Gottschalk 1955, 231-232 s.v. Monnikenwerve. Het Munkewerve van Sint-Pieters (het bovenstaande, in het TW) lag te zuiden van IJzendijke, het Munkewerve van Sint-Baafs ten westen van Aardenburg: *Moncwerue*, ca. 1250, G SB R 30, 50 r°; *Monecwerue*, 1260, G SB o. (Er is ook nog een derde Munkewerve, nl. in Sint-Pieters-op-de-Dijk bij Brugge: *Monkewerve*, 1248, De Flou, 10, 971).

MUNKZWALM: Ou (p. 724)

Clarissia domina de Gauera et aduocata de Sualma ... apud Sualmam, 1220, Dep. Arch. Somme Amiens 9H334; *signum Henrici de Sualme*, 1221, G Ename o.

Opmerking: *ad Svalmam i curtium uestitum et viii bonnarios terre cum dimidia aqua et dimidio molendino*, 1063 (DB 268), *Sualma*, 1154/55 en ca. 1185 en *Sualmis* 1195 overgeleverd in het archief van de abdij van Ename slaan niet op Munkzwalm, maar op Nederzwalm.

MUNTE: Gt (p. 725)

Monta, 1187, Gysseling & Verhulst 1962, 143, 144; ... *Sigero de Munte*, 1189 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 166.

° **NADERHAAG** [Melle: Gt] (p. 727)

de Naderhaghe (Lat.), begin 13de eeuw?, G GMG 9, 5 v°.
Vgl. *de Naerhaech*, 1481, Gs 301/56, 2, 84 r°.

° **NAZARETH** [Nazareth: Gt] (p. 729)

Vgl. *Nazaret*, 1295, G SB R 31d, 1 r°.

NEDERBOELARE: Al (p. 730)

Bonlar, 1081 kop. 13de eeuw, R SAG 2, 9 r°; *Nicholaus de Bonler*, 1174 kop. 13de eeuw, R SAG 2, 38 v°.

° **NEDERBOELAREKASTEEL** [Nederboelare: Al] (p. 730)

a Boelaer castello, 1189/90 kop. 1274 kop. 14de eeuw, OGV 2009, 376.

° **NEDERBRAKEL** [Brakel: Ou] (p. 730)

dimidium bonarium prati in parrochia de Bracla in loco qui dicitur Latum pratum, 1221, G Ename o.

° **NEDERBROEK** [Melle: Gt] (p. 730)

Nederbroc, Nedebroc (sic) begin 13de eeuw?, G GMG 9, 4 v°, 5 r°.

° **NEDERDUISBEKE** [Mater: Ou] (p. 730)

apud Inferiorem Dusbeke, R SSE 79, 159.

NEDERENAME: Ou (p. 730) en “**BASEIA**” (onb., ca. Heurne: Ou] (p. 102)

Baseia is de Romaanse vorm van Nederename, zie Van Durme 2005, 66. Vgl. *Bas eham*, ca. 1275, XB VR 8 r°, 40 r°; *Baeseyham*, 1278 kop. 13de eeuw, R SSE 79, 347.

° “**NEDERGAVER**” [Melle: Gt] (p. 730)

Nedergauer, begin 13de eeuw? (iets later), G GMG 9, 4 v°, 5 r°.

° **NEDERHASSELT:** Al (p. 730)

altare de Asplar cum appenditio suo Hallut, 1118 kop. 13de eeuw, R SAG 2, 10 r°; *duo altaria videlicet Hasleth et Outre*, 1148 kop. 13de eeuw, P LF 5478, 64 v°; *Leonius de Nederhasselt*, 1185 kop. 1652, W K 2, 5, 117 r°.

Vgl. *Nederhasselt ... Helewidis de Nederhasselt*, 1231, G Ninove 115 o.

° “**NEDERLOOP**” [Melle: Gt] (p. 730)

Nederlop, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 7 r°.

° **NEDERMEERS** [Melle: Gt] (p. 730)

Nedermers, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 1 r°.

° **NEDERZWALM-HERMELGEM** [Zwalm: Ou] (p. 731)

ad Szwalmam i curtium uestitum et viii bonnarios terre cum dimidia aqua et dimidio molendino, 1063 (DB 268), *Sualma*, 1154/55 en ca. 1185

en *Sualmis*, 1195 overgeleverd in het archief van de abdij van Enname slaan niet op Munkzwalm, maar op Nederzwalm, zie ook s.v. Munkzwalm.

Vgl. *Daniel de Nedersualma*, 1227, G SB R 30, 24 v°.

Ook Allerheiligen genoemd: *te Halre Heleghen Swalmen*, 1355, G BP o.

° “**NEGENOGESTUK**” [Melle: Gt] (p. 732)

de terra que uocatur Neghenoghe stic, de terra que dicitur Neghenoghe stic, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 2 r°, 3 v°.

NEIGEM: Al (p. 732)

... *domine Berte de Allodio ... Henrici de Allodio*, 1214 kop. 13de eeuw, L 59H97, 60.

° **NESTE, TEN** [Erpe en Mere: Al] (p. 734)

Johannes de Nest, 1216 kop. 1298, G D 6, 14 r°.

Vgl. *ten Neste*, 1397, Gs 330/10, 320 v°.

NEVELE: Gt (p. 738)

Niuela, 1122, G SB o.; *ecclesiam Nivellensem cum altari de Ansbeke*, 1145 kop. 13de eeuw, Pycke & Vleeschouwers 2015, 488-489.

° **NIEUWERKERKEN** [Aalst: Al] (p. 741)

Vgl. *Noua Ecclesia*, 1281, G Beg. Aalst o.; *Nieuwe Kerke*, 1295, CG I 2228.

° **NIEUWE STEEG** [Gent: Gt] (p. 741)

ab atrio usque ad Stegam Nouam, 1212, Gb A 12, A 13.

Vgl. *in vico qui dicitur Niwestege*, 1294, Gs Poortakker o.

Later de Vuilsteeg, nu de Schouwvegersstraat. Niet te verwarren met de Nieuwe Steeg, nu het Heilig-Sacramentstraatje.

° **NIEUWE WOESTIJN** [Oostakker: Gt] (p. 741)

ii stic landes in de Niuue Wostine, ca. 1225/30, G SB R 30, 15 v°.

° **NIEUWHOF** [Sint-Amansberg: Gt] (p. 741)

Sigerus de Noua curia, 1175/1208, OSB 111, nr. 107; *ad Nouam curiam, Woitin de Nova curia*, ca. 1212, G SB R 30, 4 v°, 21 v°.

NIEUWERKE (verdrongen, onder Groede: Zl) (p. 741)

Vgl. *in parochia de Nieuwerkerke oest*, 1254, BH M 16 o.

° **NIEUWKERKEN-WAAS:** Sn (p. 741)

ecclesię Sancti Nicolai in Bosco, 1219 kop. 1544, G B 8, 199 r°. Vgl. *in parochia Beate Marie de Busco*, 1357, T D 74, 27 v°; *in Noua Ecclesia*, 1374, G B 1077, 6 v°; *ter Niewerkerken*, 1384, Gs 301/10, 7 r°. Zie verder SINT-NIKLAAS-TEN-BOSSE.

° **NIEUWSTRAAT** [Gent: Gt] (p. 742)

Ingelbertus de Noua platea, 1169 kop. 12de eeuw, G SP LT 3 v°; *in Noua platea*, 12de eeuw, G SP 2, 2bis, 14 v°. Vgl. *inde Nieuwe strate*, 1294, G SP 973 o. Nu SINT-PIETERSNIEUWSTRAAT. Niet te verwarren met de Sint-Jacobsnieuwstraat: *in de Nieustrate*, 1326, Gs 400/1, 284 v°.

° **NIEVEL** [Meldert: Al] (p. 742)

a terra Nouile, 1151 kop. 17de eeuw; *apud Nouille*, 1160 kop. 17de eeuw, Van Durme 1996, 457-59.

NINOVE: Al (p. 743)

de winagio nostro apud Niniue, 1223, OH 595 o.

° **“NOENEMEED”** [Russevliet, bij Oosmanskerke: Zl] (p. 744)

coram ... Henrico Nonamet, Balduinus de Rusgeflita, 1174 kop. 13de eeuw, G SP LT 6 r° – Fayen 1906, 196.

Hier als persoonsnaam.

NOKERE: Ou (p. 745)

Fastradus de Nokera, 1110/32 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 129; *Fastradus de Nochere*, 1116/32 kop. eind 12de eeuw, R SSE 77, 15 en 16.

NOORDMERE (verdwenen waterloop in Hulsterambacht) (p. 746)

Northmera, 1190, BGS D 480: datering 1190 wijzigen in 1196, zie OGV 1964, 116-119, nr. 51: *anno incarnationis dominice m c nonagesimo vi, x kalendas iulii*.

“NUTBEKE” (onb., in Waas) (p. 752)

Volgens Devroey 1986, 28: 868 kop. 18de eeuw > ca. 889 kop. 18de eeuw. NOBBEKE in Bazel: *Jordaen van den Nobbeke*, 1311, A B 121; Nobbeekstraat *de Nobbecstrate*, 1509, W GOA 49, 977, 56 r° en Rupelmonde: *der Poort schoor gheheeten den Nobbeke*, 1483/84, W GOA 49, 196, 1 r°.

“OFFENBEKE” (onb., in het Land van Aalst) (p. 758)

Het TW geeft hier op: ‘(onb., in Land van Aalst): *Offinbeka*, 866 kop. 18^e, M 34, p. 12; *Offinbeke*, 868 kop. id. ib. 36; *Offenbeka*, 1225, Ou 688. *signum Balduini de Offenbeka*, 1225, OH 688 o.

Deze Balduinus is getuige bij een schenking in Vosselare door Daniel van Machelen. Ongetwijfeld is hier Offenbeke in Oeselgem bedoeld, vgl. aldaar *tgoed tHoffenbeke*, *tgoed tOssenbeke*, 1420, Gs 330/17, 268 v°. Mogelijk slaat op deze naam (met *ff/ss*) ook de vorm uit de ‘tweede polyptiek’ van Lobbes: *Hotsubece*, eind 10de eeuw-1038 kop. 18de eeuw, M C 115, 28 (= RABergen, Cart. 115 van Lobbes). Het verwondert echter dat de aanhorigheid van Zegelsem die Offenbeke was, in het bovenstaande geval zo ver verwijderd lag. Horen de in het TW samen-gebrachte vormen wel bij elkaar? Conclusie: de identificatie van het Lobbesdomein Offenbeke lijkt problemen te blijven opleveren.

Volgens Devroey 1986, 3 en 28: 866 kop. 18de eeuw > 868-69 kop. 18de eeuw en 868 kop. 18de eeuw > ca. 889 kop. 18de eeuw.

OKEGEM: Al (p. 760)

Ockingham, 1096 kop. 13de eeuw, R SAG 2, 9 v°; *altare de Okenghem*, 1149/75 kop. 13de eeuw, R SAG 2, 11 v°; *Okenghem*, 1194 kop. 13de eeuw, R SAG 2, 12 v°.

° **OLFENE** [Melle: Gt] (p. 761)

apud Olfene, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 3 r°, 7 v°.

Zie verder hieronder s.v. **OLSENE** [Melle: Gt].

Vgl. *int ghuchte van Olfene*, 1375, G SP 462, 29 r°.

OLLIGNIES = nl. Woelingen: So (p. 761)

Bernardus presbiter de Wolenghem, 1216 kop. 1230, G Ename 3, 202.

OLSENE: Gt (p. 762)

Olsene, ca. 1220, G SB R 30, 53 v°.

OLSENE [Melle: Gt] (p. 762)

Dat tweede Olsene in het TW moet OLFENE [Melle: Gt] luiden en dan als lemma vóór Olsene komen op p. 761.

Op het eerste gezicht vraagt men zich af of een vorm als *Olfne*, 814-ca. 820 kop. 944/46 wel thuishoort onder Olsene en niet onder Olfene (Melle). Voor de gelijkstelling van *Olfne* met Olsene aan de Leie pleiten echter ten eerste de opsomming van *Olfne* tussen plaatsen aan de Leie en ten NW van Gent en ten tweede de terugkerende specificaties

'in de Brabantgouw' en 'aan de Schelde' voor Olfene in Melle, zie DB, 133, 136, 156 en 161. Het TW heeft dus gelijk.

Vaak treft men later nog zonderlinge spellingen voor Olfene resp. Olfense (adj.) in Melle aan, b.v. *te Peteghem* (= Betegem in Melle) ... *in Holfsin mersch*, 1391, Gs 301/13, 77 v°.

ONEGEM [Erpe: Al] (p. 763)

Soi de Hoenenghem, 1216 kop. 1298, G D 6, 14 r°.

° **"ONGENOEGS LAND"** [IJzendijke of IJzendijkerambacht: Zl] (p. 763)

Onghenoghes Terra octo mesure, 1224 kop. 1450, G SP 1, 1bis, 160r°

ONKERZELE: Al (p. 763)

... *capellani de Onkerzele*, 1149 kop. 13de eeuw, R SAG 2, 10 v°; *Onkersele*, 1174 kop. 13de eeuw, R SAG 2, 38 v°; *Vnckreresele*, 1181, R SAG 13 o.

"ONLENDE" [Zalegem: Vrasene: Sn] (p. 763) en **"ONLENT"** [Sint-Sillis-Waas: Sn] (p. 763)

Opmerking: Zalegem grenst aan het gebied De Kluize van Sint-Gillis-Waas.

° **OOIDONK** [Bachte-Maria-Leerne: Gt] (p. 764)

signum Nicholai capellani de Hodunc, 1198/1231, G BNDS 1.
Liever HOOIDONK (ui Ho-donk).

° **OoIE** [Gent: Gt] (p. 754)

ultra pontem Brabantie iuxta locum qui dicitur Oye, 1218, G SP 2, 1649.
Nu GROENE HOOIE, waar zich het gelijknamige begijnhof bevindt: *in Beghinagio sito apud Gandauum super Hoyam quandam capellam et cymiterium*, 1262, GB BTO o.

° **OoIE** [Machelen en Olsene: Gt?] (p. 754)

Woitin de Hoia, 1200, G SP LT 18 r°.

Volgens Tavernier-Vereecken 1968, 473 mogelijk de Ooie tussen Machelen en Olsene, vgl. *tenden den Hoeybossche*, eind 14de eeuw, G FDB 1581, 23 v°.

OoIE (onb., ca. Scheldewindeke: Gt) (p. 764)

Vgl. m.b.t. Scheldewindeke zelf: *der Robbiert de le Hoye*, 1385/87, X R 14335, 5 r°, die men echter vooral noteert m.b.t. Riddershove (Velzeke): *Robbrecht vander Hoyen hout in leene thof ter Hoyen* (naar diens

uit Gent afkomstige familie genoemd) *ende theerscap van Riddershoue*, 14de eeuw, L B 4015, 7 r°.

Toch dient 'Oie, 1218, G SP' wellicht te worden gesitueerd in het niet ver van Scheldewindeke gelegen Semmerzake, vgl. aldaar *eenen mersch gheheeten de Hoeye*, 1425, Gs 301/28, 115 v°; *de Grote Hoeye*, 1465, Gs 330/30, 137 r°; *in den Ham ter Ooyen, tVeer ter Hooyen*, 1572, Gs PK 271, 12 v°, 44 v°.

OIKE: Ou (p. 764)

Odeka, 1166 kop. 13de eeuw, TC D 19 v°.

Een plaats Ooike komt ook voor in Kwaremont: *vp de coutere te Oedeke*, ca. 1450 kop. ca. 1500, G FGV I, 2226, 2 r°; *vp de cautere te Oedijcke*, 1500, Gs 330/41, 366 r°.

OOMBERGEN [Zottegem: Al] (p. 764)

In de Vita Berlendis komt de plaats *Humberch* voor: *Odelardus ... fuit autem possessio eius Humberch et Ascum (= Asse) castello duo*, 11de eeuw (datering D. Van de Perre: ca. 1160) kop. 15de eeuw, teksttraditie Bollandus; ... *Huniberth* ..., teksttraditie L. d'Achey & J. Mabillon). Op aangeven van M. Gysseling (zie steekkaart TWOZV s.v. Biest) identificeert A. Koch *Humberch* met Oombergen (zie Koch 1981, 373), maar doorslaggevende bewijzen blijven hier ontbreken.

D. Van de Perre (Van de Perre 2005; Van de Perre 2007) en F. Van Droogenbroeck (Van Droogenbroeck 2007) geven de voorkeur aan Grimbergen, waar een indrukwekkende burchtheuvel aan *Humberch* zou kunnen beantwoorden. Het optreden van Odelardus zou te situeren zijn omstreeks 870/880, maar D. Van de Perre relativert de historische waarde van de Vita Berlendis en bewijfelt zelfs of Odelardus ooit bestaan heeft.

Naast Grimbergen is ook Ukkel gesuggereerd als locatie, meer bepaald door J. Lindemans (Lindemans 1940 en Lindemans 1952, 42-43): Ukkel lijkt de zetel te zijn geweest van de grafelijke administratie alvorens die naar Brussel werd overgebracht. In Ukkel is tevens een plaats Homborg bekend: 1450 *ter stat geheeten te Homborch ... thof te Homborch*, 145; *Homborchvelt*, 1442, Van Loey 1931, 320-321.

^o **OORDE, TEN:** Zl – overzicht (p. 764)

In Zeeuws-Vlaanderen onderscheidt men:

1. TEN OORDE bij Koudekerke-Wevelswale *Monnin vanden Orde*, ca. 1215/27, G SB R 30, 8 v°;

2. TEN OORDE bij Aandijke-Otene *supra Hort*, 1248, Gs 75, 10 o.; *in die prochghie van Adendijc biden Oerde neuens tOf van der Byloke*, 1293, Gs 75, 22 o.;
3. TEN OORDE bij Ossensisse *frater Roelinj de Orde*, 1261/63, G B 552, 4 r°; *in den Nysse polre in den Oort*, 1370, BGS D 2024 o.;
4. TEN OORDE in Saafthinge *wi Wijt graue van Vlaendren ... met der helft van den watere dat es in den Oert ... ten Oerde*, 1298, Gs 75, 26 o.; *Pieter van den Noorde*, 1350, G SB o.; *tot anden polre vander Noort*, 1421, BGS D 2212 o.;
5. TEN OORDE ten N van Schoondijke *ten Oerden et ter Couder Yden*, 1358 vid. 1416, G SP 1216 o.

OORDEGEM: Al (p. 764)

Gocelinus de Ordengem, 1130 kop. ca. 1700, OGV 1988, 29; *Gocelinus, Goselinus de Ordenghem*, 1166 kop. 1298, G D 6, 8 r°.

° **OORTBEEK** [Aalst: Al] (p. 765)

... *Waltero de Ortbeke*, 1218, R SAG 32 o.

Vgl. *Adela de Oerterbeke*, 1295, G SB R 31d, 41 v°; *in vico nuncupato Cattestrate in loco dicto ter Oerbeken*, 1360, G SB o.

OOSE [Nevele: Gt] (p. 765)

Ossche, ca. 1223, G SB R 30, 3 v°.

Liever OSE.

OOSTAKKER: Gt (p. 765)

Ostacker, tHostackere, ca. 1212, *apud Ostackere*, ... *Henrici de Ostackere*, ca. 1215, *in Osthackere*, ca. 1217, *Ostakre, apud Ostaccere*, ca. 1230/33, G SB R 30, 3 v°, 11 r°, 12 r°, 13 r°, 17 r°.

OOSTBROEK [Temse: Sn] (p. 765)

in Oestbroech, 3de kwart 13de eeuw, G SP 10, 107 r°.

OOSTBURG: Zl (p. 765)

De door het LNT, 273 opgegeven attestatie *iuxta castrum Osborch*, 949 (DB, nr. 53) is in de DB gedateerd als 941 (wat ook geldt voor "MERONA BENNONIS" [Oostburg: Zl] (p. 690)).

OOSTDONK [Mendonk: Gt] (p. 765)

Oostdonk (*Ostdunc*, 1213, *Hodonc*, 1236, *Hosdonc*, 1247, *Oesterdonc*, 1319/20, OSB nrs. 122, 225, 291, 660) in Mendonk mag niet worden verward met Heusdonk (*Hosendunc*, 1213, OSB 126, nr. 120) in Heusden.

De onder Oostdonk opgegeven vorm *Asdunc*, eind 9de eeuw kop. 941, ed. DB, p. 138 (twijf. ident.) (*in uilla Asdunc*, DB, 138) slaat mogelijk op Esdonk in Knesselare, vgl. aldaar *inden Hessedonc*, 1485, Gs 330/37, 187 v°, *in Hersdonc*, 1499 kop. 1503, G S. Veerle o.

Ook *Hodonc*, 1236 hoort in de bovenstaande rij wel niet thuis. Hoogdonk komt voor in Oosteeklo, Waarschoot, Wachtebeke en Zomergem, vgl. Waarschoot *vp den Hoghen Donch*, 1380, Gs 330/6, 303 v°.

° OOSTEEKLO [Assenede: Ee] (p. 765)

Vgl. *Eclo*, 1228, G Oosteeklo o.; *Oesteelo*, 1235 kop. 13de eeuw, TC D 208 v°; *Ost Eclo*, 1248, G Oosteeklo o.

OOSTENDE [Kadzand: Zl] (p. 765)

Ostende, 1190, G SB: datering wijzigen in 1189, zie OGV 2009, 326-27, nr. 754.

OOSTERZELE: Gt (p. 766)

uilla Ostersalis, 800-810/14, Verhulst 1971, 233; *in Ostersese*, ca. 1223, G SB R 30, 57 r°.

° OOSTGAVER [Drongen: Gt] (p. 766)

allodium meum quod habui in Oestgauera, 1221 kop. 1298, G D 6, 22r^o-v^o.

OOSTHOUT (verdwenen, aan de Laree: Zl] (p. 767) en OOSTHOUT [Watervliet: Ee] (p. 767)

De door het TW voorgestane (en blijkbaar door het LNT, 281 overgenomen) geografische opsplitsing lijkt onnodig en berust kennelijk op het voorkomen van de naam in de onderscheiden charters van Sint-Pieters en van Sint-Baafs. M. Gottschalk toonde op overtuigende wijze aan dat Ostholt aan de Laree en Ostholt bij Watervliet met elkaar te vereenzelvigen zijn, zie Gottschalk 1984, 23-24 en 97. Vgl. verder onder Bassevelde *vpden Noortoesthout*, 1447, Gs 330/24, 263 r°.

° “OOSTOVER” [IJzendijke of IJzendijkerambacht: Zl] (p. 767)

Ostouer ½ mesure, 1224 kop. 1450, G SP 1, 1bis, 160r^o.

OPBRAKEL: Ou (p. 767-68)

Bracla, 1195 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 106; *Braclé*, ca. 1200, X F 1912 o.; *Bracla*, 1221, G Ename o.

Volgens Devroey 1986, 3: 866 kop. 18de eeuw > 868-69 kop. 18de eeuw.

° **OPHASSELT**: Al (p. 768)

Hallut, 1118, 1149/75 kop. 13de eeuw, R SAG 2, 10 r°, 11 v°; ... *Gerardo de Haslut*, 1175, R GG 2 o.; *Haslud*, 1060/1178, Vs 7, 73; ... *Gerardo de Halluth*, 1180 kop. 13de eeuw, R SAG 2, 12 r°.

° **OPPEM** [Steenhuize-Wijnhuize en Smeerebbe: Al] (p. 769)

... *Franconis de Obhen*, 1214 kop. 13de eeuw, L 59H97, 60; ... *Hellini de Ophem*, 1219 kop. 13de eeuw, L 59H97, 65.

Vgl. in Smeerebbe *te Ouer oppem*, 1431, Gs 330/20, 41 r°.

° **OPSCHOTE, TER** [Zulzeke: Ou] (p. 769)

terra Hugonis de Rabscoith, ca. 1200, G SP LT 92 v° – Fayen 1906, 146. Vgl. *leen gheheeten tgoet te Rubschiete*, 1499/1501, De Keyzer 1978, I, 270; *het goet te Rubscheute*, 1719, Kerckhaert 1990, 196.

Ook in Oedelem komt een Opschote voor, zie het TW, 769. Op die plaats slaat wellicht ... *Willelmi de Vbscoth*, 1163 kop. 13de eeuw, OGV 1988, 320. Mogelijk is de naam van Oedelem verder gemigreerd naar Sluis, waar men vindt: *vp Willems lant van Vpscote*, 1294, CG I-3, 1986; *ande stede die men heet Vp scoot*, 2de helft 14de eeuw, B W 12, 103 r°.

° **OPSTAL** [Gent: Gt] (p. 769)

Opstal qui iacet retro domum Tiwini a terra Boidini Screuel usque ad Scaldam, eind 12de eeuw kop. ca. 1200, G SP LT 15 v° – Fayen 1906, 155.

Kennelijk in het Sint-Pietersdorp.

° **OPSTAL** [Gent: Gt] (p. 769)

dedimus et omnem terram que uulgo dicitur Upstal infra Gandensem scabinatum jacentem ad communem utilitatem ipsius opide eisdem burgen-sibus, 1213, Gs 33 o.

Deze Opstal lag ten NO van de Ottogracht.

° **ORSPAD** [Oostakker of Sint-Amansberg: Gt] (p. 772)

Orspat, Horspat, ca. 1212, G SB R 30, 3 r°, 59 v°.

° **OSSENBROEK** [Bavegem en Oordegem: Al?] (p. 773)

Waar dient men *Vrsebroch* in *Lamberti de Vrsebroch, Lamsinus de Vrsebroch*, 1200/01, OGV 1964, 393 te situeren?

In de omgeving van Aardenburg-Brugge (zoals de kontekst in het charter suggereert)? Of in Bavegem en Oordegem, vgl. aldaar *Verghina*

de Ossenbroech, 1227, G SB R 30, 29 v° (in Bavegem bij Oordegem gesitueerd in Gysseling & Verhulst 1964, 128); *vp Ossenbrouc*, 1449, Gs 330/24, 466 r°. Vgl. verder in Bavegem: *ter stede diemen heet Ossenmersch*, 1356, G SB o.

Ossenbroek, vaak uit ouder Orsenbroek, komt op meer plaatsen voor, onder meer in Haaltert (*Lippijn van Ossenbroec*, 1307, X F 1051 o.; *de stede tHossebrouc*, 1390, X R 45938, 6 r°) en Aaigem (*up dOrsbrouc*, 1429, W K 2, 13, 49 r°) en tevens in Ingelmunster (De Flou 11, 1089).

OSSENISSE [Vogelwaarde: Zl] (p. 773)

1164 kop. 12de eeuw *Osnesse*, LNT, 280.

terram illam maris inter Hosnesse ☿ Hontenesse iacentem que Werplant siue Sant uocatur, 1190, BGS D 480: datering 1190 wijzigen in 1196, zie OGV 1964, 118, nr. 51.

“OSTARFUROST” (onb., ca. Astene: Gent) (p. 774)

In Petegem-aan-de-Leie (omdat de situering luidt: *de silua in ipso Rodhom quod iacet in Ostarfurost*), bij Astene, volgens Goeminne & Vanhee 2000, 179.

OTTERGEM: Al (p. 777)

Ympa et Otreghem, 1149/75 kop. 13de eeuw, R SAG 2, 11 v°; *Otregen*, 1181, R SAG 13 o.; *Walterus de Ottreghem, Egidius de Ottereghem*, 1216 kop. 1298, G D 6, 14 r°; *Ottrenghem*, 1220 kop. 14de eeuw, R SAG 3, 5 r°.

OUDBURG [Gent: Gt] (p. 778)

ex Ueteri castello in Gant, 1187, Gysseling & Verhulst 1962, 147; *ab hoc theloneo liberi sunt omnes burgenses infra quatuor portas Gandavi manentes et qui manent in Ueteri castro et illi qui manent in bonis appendiciis castello*, 1199, Gs 19 o.

° **OUDE DORP** [Gent: Gt] (p. 778)

in Ueteri uilla, 12de eeuw, G SP II 2bis, 14 v°.

Vgl. *int Houde doorp*, 1333/38, G SP II, 237, 9 r°; *int Houde dorp ant Stalhof*, 1399, G SP I, 292, 1 r°.

Blijkbaar de naam van de oudste kern van het Sint-Pietersdorp: Stalhof, Overpoortstraat en Kantienberg.

OUDEGEM: De (p. 778)

Zie hieronder s.v. OUWEGEM: Ou (p. 782).

° **“OUDE HOFSTEDÉ”** [Melle: Gt] (p. 778)

de Ueteri Mansura, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 6 r°.

° **OUDE IEVENE** (waterschap in het ambacht Oostburg: Zl.) (p. 778)

Vgl. *toter Ouder Hieuen, in de Oude Hieueine*, 1310/11, B A 689, 10 v°, 38 v°.

Vgl. verder Ievenedijk *ad locum qui dicitur Hieuindic*, 1236 kop. 1344, BB S 718, 243 v°.

° **OUDE MOER** [Aardenburg: Zl] (p. 778)

centum et undecim wastine boneria jn Antiquo Moer versus sut host de Rodenburg jacentia, 1220, 1230, BGS D 561 o., 630 o.

OUDENAARDE: Ou (p. 778-79)

in Aldenardo, 1219, OH 459 o.; *Aldenarde*, 1224, OH 669 o.

OUDEHOLVE, SINT-GORIKS-: Al (p. 780)

Balduinus de Oudenhoue, ca. 1166 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 140; *Boidinus de Hodenhoue*, 1205 kop. 13de eeuw, P LF 5478, 22 r°; *apud Odenoue*, 1222 kop. 13de eeuw, P LF 5478, 23 v°.

° **OUDEHOLVE, SINT-MARIA-**: Al (p. 780)

De oudste zekere attestaties zijn: *apud Odenhoue beate Marie*, 1231 kop. 13de eeuw, P LF 5478, 109 v°, 113 v°; *in parrochia de Oudenhouen sancte Marie*, 1232, MY C o. Mogelijk bevinden zich oudere vormen onder OUDENHOLVE, SINT-GORIKS-.

OUDEVELD [Zaffelare: Gt] (p. 780)

terra que Oedeuelt vocatur, 1149/50 kop. 1460, OGV 1988, 200.

° **OUDEWERF** [Kadzand: Zl] (p. 780)

binorden Ouden werue, 1190, G SB: datering wijzigen in 1189, zie OGV 2009, 326-27, nr. 754.

OUTER: Al [p. 781]

duo altaria videlicet Hasleth et Outre, 1148 kop. 13de eeuw, P LF 5478, 64 v°.

OUWEGEM: Ou (p. 782)

De vereenzelviging van *Aldingaheim* 830 kop. 10de eeuw met Ouwegem in het TW berust kennelijk op Verhulst 1958, 98, waar *Aldengem* (in

pago Curtracensi ... uillam Aldengem et in uilla Holthem) met Ouwegem bij Kruishoutem wordt gelijkgesteld. Sint-Baafs bezat in Ouwegem ooit een belangrijke eigendom. Sint-Baafs had echter ook belangen in Oudegem bij Dendermonde, zie Verhulst 1958, 334 met de vermelding van het Kloostergoed als Sint-Baafsbezitting. R. De Coster suggereert dat *Aldingaheim* 830 kop. 10de eeuw ook op Oudegem kan slaan: de blinde Gundrada uit het dorp *Aldingaheim* was een lijfeigene van Sint-Bavo en werd genezen in de kloosterkerk van Sint-Bavo in Gent (De Coster 2012, 53). Verder geeft R. De Coster i.p.v. het jaar 830 het jaar 828 op (De Coster 2012, 51). Moeten daarom alle dateringen van de attestaties uit de 'Transl. ss. Marc. Petri, ed. MGH SS XV 260' in het TW vervangen worden als: '830 kop. 10de eeuw > 828 kop. 10de eeuw'? (Een derde kandidaat voor *Aldingaheim* 830 kop. 10de eeuw is ten slotte Oudegem bij Brugge, maar die plaats komt het allerminst in aanmerking aangezien hier geen historische banden met Sint-Baafs bekend zijn).

° **OVERBASTELAAR** [Zeveneken: Gt] (p. 782)

Overbaslart, ca. 1215, G SB R 30, 58 r°.

Later Hoogbestelaar. Bastelaar zelf ligt onder Lochristi.

° **OVERBRUGGE** [Melle: Gt] (p. 782)

supra couturam Ouerbruche, Alisa de Ouerbruchhe, Alisa de Ouerbruche, de terra que fuit Balduini de Ultra Ponte, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 1 r°, 1 v°, 4 r°.

° **OVERDAM** [Oostakker: Gt] (p. 782)

Walterus de Overdam, ... Waltero van Overdam, Woutre van Ouerdam, 1210, Walterus van Overdam, ca. 1217, G SB R 30, 10 r°, 13 r°.

° **OVERKOUTER** [Zingem en Heurne: Ou] (p. 782)

vnum bonarium terre in Cultura superiorj, 1219, OH 459 o.

Vgl. *locum qui Ouercautere dicitur*, 1290, kop. 15de eeuw, R KEi 8, 9 r°.

° **OVERLEIE** [Gent: Gt] (p. 782)

Balduinus de Ouerlegie, 1153, OGV 1988, 223.

Het gebied tussen de Leie en de Houtlei, de omgeving van de Gansdries inbegrepen.

° **OVERLOOP** [Evergem of Oostakker: Gt] (p. 782)

Elewid de Ouerlop, ca. 1210, G SB R 30, 9 v°.

° **OVERLOOP** [Hamme: De] (p. 782)

Razo de Overlop, ca. 1220, G SB R 30, 53 v°.

° **OVERMERE** [Berlare: De] (p. 783)

Vgl. *Andrieu dOutre Meere*, 1293/94, X RR 208; *Thomas de Ouermere*, 1295, G SB R 31d, 8 v°.

OVERREKE [Gent: Gt] (p. 783)

Ultra rech, 1151/77, G SP 2, 98, 149; *super Casterbant* ☞ *Overreke*, ca. 1210, G SB R 30, 10 v°.

Het gebied ten O van de Reke.

° **“OVERSCHELDE”** [Melle: Gt] (p. 783)

Machelinus de Ultra Scaldam, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 2 r°.

° **OVERSLAG** (Zuiddorpe: gem. Aksel: Zl.) (p. 783)

Vgl. *ten Ouerslaghe*, 1427, Gs 64, 9 f; *ten Hueuerslaghe in Zuutduerpe*, 1434, Gs 301/32, 2, 165 r°.

“OVERSTAMER” [Temse: Sn?] (p. 783)

OVERSTE AMER in Temse, vgl. *Margareta relicta Coelins de Hoeverst Haue* (sic), ca. 1315, G SB 31d, 48 v°.

° **“PADDENPOEL”** [Melle: Gt] (p. 784)

de Paddenpole (Lat.), begin 13de eeuw?, G GMG 9, 1 v°.

PAKINGE of **PAKEE** (verdronken in de 15^e eeuw, bij Biervliet: Zl) (p. 785)
berkariam in Pakenge, 1139/45 orig. Affligem en *in loco qui dicitur Pake*, 1199 orig. Affligem, LNT, 287; *in Pakee*, 12de eeuw, OGV 1988, 45.
Vgl. verder *vp al haerlieder goed ter Packie in Vroendijc*, 1358, Gs 301/1, 200 r°.

Op de kaart bij Gottschalk 1984 wordt Pakinge ten N van Vroondijke en te W van Terneuzen gesitueerd.

PAMELE [Oudenaarde: Ou] (p. 785)

... *Wimanni de Pamela*, 1162/66 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 148 (9)

PAPEGEM [Vlierzele: Gt] (p. 786)

maior de Papengem, ca. 1212, G SB R 30, 55 v°.

PARIKE: Ou (p. 787)

Parnach, 1221 kop. 13de eeuw, P LF 5478, 108 r°.

Volgens Devroey 1986, 3: 866 kop. 18de eeuw > 868-69 kop. 18de eeuw.

Het TW noteert bij de vorm *Peruntia* van 866 (of 868-69) kop. 18de eeuw : *les Perninca*? Onnodig vraagteken, want *Peruntia* is geen corrupte vorm. *Peruntia* wordt in de Romaanse varianten van de naam Parike gereflecteerd als Paranche: *en le poroffie de Paranche*, 1246, MY C o.; *en le parroche de Parrance, de Parranche*, 1267, MY C o.; *Makiel de Paranche*, 1306, X RR 856; *Hugonem de Paranchia*, 1316, AK CRE 607, 5 o..

Vgl. verder *te Verberrenden Pardeke*, 1370, Gs 330/4, 275 v°; *in de prochie vanden Verberrenden Paerke*, 1391, Gs 301/13, 2, 54bis v°.

° **PARIKEBROEK** [Parike: Ou] (p. 787)

duos bonarios nemoris mei de Parnach, 1215 kop. 13de eeuw, *noualium nemoris de Parnach*, 1221 kop. 13de eeuw, P LF 5478, 21 v° en 24 r°.

Vgl. *inden Parick bosch*, 1571, Gs PK 238, 7 r°.

PAULATEM: Ou (p. 788)

in parrochia Paulathem apud Henbeka ... Theodericus Pau, 2de kwart 12de eeuw, R SSE 79, 120.

° **PEERBOME** (verdrongen parochie ten W van Aksel: Zl.) (p. 789)

Vgl. *Perbome*, 1234, G SB o.; *in parrochia de Perbome*, 1240, BGS D 726a o.

° **PELKEM** [Nukerke: Ou] (p. 789)

Stephano de Pelkem, 4de kwart 12de eeuw, R SSE 79, 176.

vgl. *bouen Nukerke te Peelkem*, 1391, OH Vwb. 21 v°. Pelkem (Pilkem) komt verder voor in Boezinge, IJzendijke, Ursel, Waasmunster en Zingem.

° **PETEGEM-AAN-DE-LEIE** [Deinze: Gt] (p. 725)

Zie hieronder: *Pethengem*, 1187.

PETEGEM-AAN-DE-SCHELDE: Ou (p. 792)

in loco qui dicitur Pitengiens, 1083 kop. 1263, G BP o.; *ecclesiam beati Martinj supra Scaldum fluuium sitam in castello quod uocatur Penthegium*, 1145, G BP o.; *Pethengem*, 1223, G BP o.

Ook Petegem-bij-Oudenaarde genoemd. Zie verder s.v. Corrigenda op p. 1405 van het TW: '1187 *Pethengem* is niet Petegem-bij-Oudenaarde doch Petegem-bij-Deinze (ook Petegem-aan de-Leie genoemd)'.

° **PHILIPPINE(POLDER)** (gem. Terneuzen: Zl.) (p. 795)

Vgl. *inden gheheelen poldre van Sente Clement nw onlanx bedijct bij mer Jheronimus Lauwerin ghenaeamt de Phelippijne*, 1508, G N R 10; *inde*

poldere ghenaeamt de Philippijne, 1508, G N R 10; *ouer de kercke van Phelippinen*, 1512, G N R 18.

° **PIETE, TER** (verdronken parochie, tussen Boekhoute en Biervliet: Zl.) (p. 796)

Vgl. *in terra de Pite*, 1242, G SP o.

PIKKELGEM [Deftinge: Al] (p. 796)

Picleghem, 1224 kop. 13de eeuw, R SAG 2, 21 v°, 29 r°.

° **PINTE, DE** [Deinze: Gt] (p. 797)

Vgl. *hofstede ... De Pinte*, 1657, J. Van Twembeke, *Jaarboek Scheldeveld* 25 (1996), 158.

° **POEL** (onb., Land van Waas) (p. 801)

Vgl. *Woutre vanden Pole* (Land van Waas), 1212/23, G SB R 30, 53 v°; *Walterus de Poele* (Temse), 1281, G SP 125, 146 v°; *Johannes de Poele* (Temse), 1295, G SB 31d, 48 r°; *Fransois van den Poele watergraue*, 1393, (Sint-Niklaas), SN PA 17 o.

POESELE: Gt (p. 801)

signum Radulfi de Posela, 1198/1231, G BNDS 1 o.

° **POLDER VAN NAMEN** (verdronken parochie in Hulsterambacht, nu in het verdronken Land van Saaftinge: Zl.) (p. 802)

Vgl. *in de nieuwe polres toebehorende mir vrouwen van Namen*, 1350, Gs 301/1, 66 v°; *in den Polre van Namen*, 1358, K OLV 336 o.

POLLARE: Al (p. 802)

Pollar, ca. 1212/13, G SB R 30, 3 r°.

° **POORT** [Borsbeke of Sint-Lievens-Houtem: Al] (p. 805)

Walterus de Porta (Sint-Lievens-Houtem/Borsbeke), ca. 1200, G SP LT 93 r° – Fayen 1906, 148.

Vgl. *liberi Heile de Poerte* (Zonnegem), 1295, G SB 31d, 44 r°; *Aernoud vander Poerten* (Vlekkem), 1375, G S. Elisabeth o.; *Jan van der Poerten*, 1396, (Balegem), X R 45971, 25 v°.

° **PREDELLE** [Denderleeuw: Al] (p. 808)

in terra quae dicitur Predella, 1210, De Smet 1841, 827, met als bronopgave 'oorkonde van Raas van Gavere voor de abdij van Ninove', zonder de vermelding 'origineel'.

Nu BORDELEEN, ook in Terafene en Liedekerke, zie Van Durme 1996, 404-05: *en la Predelle*, X R 1070, 76 r°; *meersch inde Pardelle*, 1571, Gs 28/13/56, 8 r°.

° **PRIGIEREN** [Melle: Gt] (p. 809)

apud Prigiren [of *Pirgiren*], begin 13de eeuw?, G GMG 9, 3 v°. Later BREGIERE.

° **PUIGEM** [Oostakker: Gt] (p. 811)

Arnulfum de Pudegem, in Pudegem super culturam, ca. 1210, *Immelin de Pudegem*, ca. 1212, G SB R 30, 7 r°, 10 r°.

° **PUILAAR** [Beervelde en Zeveneken: Gt] (p. 811)

Puilair, ca. 1215, G SB R 30, 58 r°.

° **PUIMERE** [Melle: Gt] (p. 811)

Alisa de Pudemer de Gand, begin 13de eeuw? (iets later), G GMG 9, 3 v°.

° **PUMBEKE** [Sint-Niklaas-Waas: Sn] (p. 812)

... *Walteri de Pumbeka*, 1221 kop. 14de eeuw, Mons cart. 71, 36 r°. Nu PUYENBEKE in Belsele.

° **“PUPPINSPITTE”** [Lokeren: Sn] (p. 812)

Later Pops Put, vgl. Pops Akker, Pops Heide, Pops Hoek en Pops Straat.

° **PUT** [Oostakker: Gt] (p. 812)

Godescalc de Pitte, Godescalc de Putte, ca. 1210, *Godescalc de Pitte*, ca. 1212, *Godescalcum de Putte*, ca. 1215, G SB R 30, 11 r°, 12 v°, 55 r°.

° **PUTSEMEIN** [Sint-Denijs-Boekel: Ou] (p. 812)

Balduinus Puscemain, 1130/62, R SSE 79, 133; *Iuuainus filius Balduini Pugemain*, 3de kwart 12de eeuw, R SSE 79, 148 (9); *Ywaino filio Balduini Puscemain*, kort vóór 1177, R SSE 79, 135; *Balduinus Putcemain*, ca. 1200', G SP LT 9 v° – Fayen 1906, 136.

Hier als persoonsnaam. Vgl. echter vooral Putsemein *a vico qui dicitur Puchemain*, 1269, G S.A. Ger. o., als plaatsnaam in Geraardsbergen.

° **RAAMSDONK** [Haasdonk: Sn] (p. 820)

signum Gerardi de Ramesdonc, 1223, G Ninove 133 o.

Vgl. *te Raemsdonc*, 1390, W KF 23, 130, 21 r°.

Als plaatsnaam ook in Lokeren.

° **RAASBROEK** [Melle: Gt] (p. 820)

Alisa de Raiebroc (lees *Racebroc*), begin 13de eeuw?, G GMG 9, 1 v°. Nu RAASBROEK.

° **RAASHORST** [Melle: Gt] (p. 820)

de Rasonis Horst, de Rasonis Horst Magna, supra Alta Rasonis Horst, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 5 v°, 6 v°.

“**RAMESDUNG**” (onb., ca. Oostakker-Lochristi: Gt) (p. 823)

In Lokeren (en, aan de noordwestelijke grens, ook Zeveneken en Eksaarde), zie Gysseling 1988, 16, vgl. *ij ghemete up Raems donc*, 1401, G SB rol 110; *sRaems ackere*, 1484, Gs 330/36, 533 r°; *sRams straetken, sRams velt*, 1503, Ls L 324, 20 v°, 25 r°. Hierbij ook: *in loco qui dicitur Haermaersdonc*, 1287, G S.Baafs o.

Als plaatsnaam ook in Haasdonk.

“**RAMMESBEKE**” (onb., arr. Oudenaarde) (p. 823)

inter Ramesbeche et le Manhaie, G Ename o., ca. 1199-ca. 1242 (*le Manhaie*, Manhage in Sint-Pieters-Kapelle); *Gilles de Ramesbeque, Gilles de Ramebeque*, ca. 1275, XB VR, 155 v°, 159 r°; *le court de Ransebeke en Haynau*, ca. 1300, G OGS 322

RANSBEEK in Sint-Pieters-Kapelle, nu Herne (Brab.), vroeger in het Henegouwse baljuwschap van Edingen, bij de grens met de kastelnij van Aat (Verbesselt XXV, 249 en 270, met vermelding van de Munnikskouter, waarvan de herkomst de auteur echter onbekend is, net als de identificatie met de bezitting van de abdij van Ename aldaar).

° “**RASENBOSC**” (bos ca. Overboelare) (p. 825)

boscum meum qui dicitur Rasenbose (lees *Rasenbosc*), 1222 kop. 15de eeuw, X E 7792, 241 v°.

RASPALJE (bos te Onkerzele: Al) (p. 825)

Raspailiam, 1189/90 kop. 1274 kop. 14de eeuw, OGV 2009, 376. In Grimminge en Onkerzele.

RAVESCHOOT [Eeklo: Ee] (p.827)

Nu RAVERSCHOOT onder Eeklo en Adegem.

° **REDEWINKEL** [Zeveneken: Gt] (p. 829)

Gosin de Rietwinle (sic), ca. 1212, G SB R 30, 58 r°.

Vgl. *Henricus de Redewinkle*, 1295, G SB R 31d, 63 r°; *tgoet te Redewinkle*, 1404, G SB K 2533, 37 r°.

REEHAGE [Schelderode: Gt] (p. 829)

In Baaigem.

Niet te verwarren met Reehage in Wontergem, vgl. aldaar *tgoet ter Rehaghen*, 1390, Gs 301/12, 54 r°.

° **“REEP”** [Melle: Gt] (p. 829)

Rep, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 4 v°.

° **REINAARTSBERG** [Oostakker: Gt] (p. 831)

vi sticken landes supra Reinersberh, ca. 1225/30, G SB R 30, 14 v°.

° **“REINOUDS HOEK”** [IJzendijkerambacht, bij Wevelswale: Zl] (p. 832)

Reynoudhoec vij mensure, 1224 kop. 1450, G SP 1, 1bis, 160r^o.

Vgl. *in Reinouts houc*, 1262/79, G SB Suppl. o.

° **REKEGEM** [Sint-Denijs-Boekel: Ou] (p. 832)

apud Bocle ... Balduinus Rikengem, 3de kwart 12de eeuw, R SSE 79, 148 (8).

Vgl. *an den Herwech te Rekeghem*, ca. 1350, G SP ps 398.

REKELINGBRUG [Bachte-Maria-Leerne: Gt] (p. 832)

ad pontem Reckelin, 1199, Gs o.

Niet *ad pontem Reckelin[i]*.

Brug over de Leie tussen Bachte-Maria-Leerne en Deinze, waar zich het gehucht Rekeling bevindt.

° **REMBOUDSDORPE** (verdrongen dorp/parochie, op het voormalige eiland Wulpen) (p. 833)

Vgl. *Remboudorp*, 1290, G SB o.; *Reinboudstorp*, 1335, G SB K 6229.

Ook Remboudskerke genoemd, zie TW, 831 s.v. REIMERSDORP.

RESSEGEM: Al (p. 837)

Racejghem, 1222, R SAG 22 o.

° **RIEDE, TEN** [Waasmunster: De] (p. 842)

Boindin de Riet, ca. 1212/23, G SB R 30, 53 v°.

° **“RIEDEKEN”** [Melle: Gt] (p. 842)

Ridekin, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 4 v°.

° **RIETMEERS** [Oostakker: Gt] (p. 843)

in Rietmers, ca. 1210, *jn Riet mersg*, ca. 1212/1223, G SB R 30, 10 r°, 13 r°.

RIETVOORDE [Kluizen: Gt] (p. 843)

'*Rituorth*, 1140, G E' dient te zijn '*Rituorth*, 1111/19 kop. 1140', zie s.v. Langebeke onder Evergem en Kluizen.

RIEVE [Pamel: Br] (p. 843)

Rieve, een leen van de heren van Pamel, lag aan de oostelijke rand van het Ninoofse grondgebied, op het Dorekensveld.

° **"RITHMARASCH"** [Hansbeke: Gt?] (p. 847)

a *Hugone de Rithmarasch*, 1160 kop. 1298, G D 6, 26 v°.

ROBORST: Ou (p. 849)

in *Bost*, ca. 1200, G SP LT 9 v° – Fayen 1906, 137; ... *Daniele de Bos-suth*, 1205 kop. 13de eeuw, P LF 5478, 22 r°; *Thomas de Bost*, 1214 kop. 13de eeuw, P LF 5478, 23 r°.

Vgl. *Roo bost*, 1606, P CP 817.

"RODUNG" (onb., ca. Oostakker-Lochristi: Gt) (p. 852)

Wellicht ROEDONK bij Wittewalle in de Hulst, in Oostakker, zie Gysseling 1974, 8.

° **(NIEUW-)ROESELARE** (verdronken en herbouwd als Sint-Margriete, nu Sint-Laureins: Ee) (p. 853)

Vgl. *in loco qui dicitur Nouum Rollarium*, 1247 kop. 13de eeuw, Mons cart. 68, 21 r°; *decimas wastine Gosuini de Rollario oppidani Gandensis que wastina Nouum Rollarium appellatur*, 1249, G SP o.; in *Roeselare*, 1289, CG I 1383.

ROKEGEM [Sint-Maria-Horebeke: Ou] (p. 855)

apud Rokengem, 1136/49 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 133.

ROKEGEM [onb., ca. Zomergem: Gt] (p. 855)

Iuuain de Rokeghem, 1201 kop. 13de eeuw, OGV 1964, 351.

° **RONNE** (ontspringt ten Z van Ronse, bespoelt Orroir, Russeignies/Rozenaken, Amougies en Escanaffles en mondt daar aan de grens met Ruien uit in de Schelde) (p. 859)

omnia pasqua de Schalda ... inter Marcam et Ronnam, 1220 kop. 16de eeuw, R KEi 8, 11 v°.

Vgl. *entre le Marke et le Ronne*, 1296, G Diegerick 434. Terecht onderscheidt het TW deze rivier van de (wel erg nabije) gelijknamige rivier ten N van Leuze-en-Hainaut: RHÔNE [Chapelle-à-Wattines: To] *Ronne*, ca. 1175 (p. 840).

RONSE: Ou (p. 859)

apud Rothnacum, ca. 1200, X F 1912 o.

RONSELE: Gt (p. 859)

Balduinus de Rondslo, 1202 kop. 18de eeuw, OGV 1964, 505.

ROOIGEM [Huise: Gt] (p. 860)

In Mullem en Huise.

ROOIGEM [Mater: Ou] (p. 860)

Albertus de Baldenghem ... apud Rodincham, 1177 kop. eind 13de eeuw, R SSE 79, 135.

Vgl. *Rodincamp*, 1197 kop. 1652, W K 2, 5, 34 v°; *te Rodichem*, ca. 1390, G kass. Aalst 2776, 24 v°

Niet in Mater, maar in Balegem.

ROOSBROEK [Sint-Amandsberg: Gt] (p. 860)

inter Rosbruc et Herlegem, 1151/77, G SP II, 98, 149; *in Rosbruch*, 1175/1208, OSB 110, nr. 107; *in Roesbroc*, *Hugo de Rosebroec*, ca. 1215, *an Rosebroch*, ca. 1223, G SB R 30, 12 r°, 12 v°, 14 r°.

° **ROOST** [Bevere, Eine en Oudenaarde: Ou] (p. 860)

duo bonaria prati in Rosth, 1209, OH 591 o.; *Gerardus de Rost* (getuige in Gavere), 1216 kop. 1298, G D 6, 11 v°.

Er is een andere plaats Roost in Sint-Maria-Horebeke, zie het TW, 860.

ROT [Bachte-Maria-Lerne: Gt] (p. 863)

In Bachte-Maria-Lerne en vooral in Petegem-aan-de-Leie, vgl. *dele singorie de Rodes en Petenghem*, 1329/30, X RR 50.

ROZEBEKE: Ou (p. 867)

Rosbeke, ca. 1223, G SB R 30, 53 v°.

RUDDERSHOVE [Velzeke-Ruddershove: Al] (p. 867-68)

in Rogeri cortem (en niet *curtem*), 1040/50 kop. 12de eeuw kop. ca. 1500, P LF 5435, 64 r°; *in Rogerj corte* (en niet *curte*), 1053 kop. 12de eeuw kop. ca. 1500, P LF 5435, 30 r°; *in Rogericorte*, 1060/1178, Vs 7, 73; *Rogiercort*, 1141/79 kop. ca. 1280, M C 29, 113 v°; *Rogercort*, 1212 kop. 1280, M C 29, 120 r°.

° **RUIBROEKKOUTER** [Ninove: Al] (p. 870)

in cultura Rubroc, 1220, G Ninove 123 o.

° **RUIEN** [Kluisbergen: Ou] (p. 870)

Vgl. *Gossuin de le Ruwe*, 1305, X RR 854; *vanden goede te Ruwe*, 1371, Gs 330/5, 57 v°.

RUISVLIET (verdrongen proosdij van de Sint-Pietersabdij van Gent, onder Schoondijke: Zl) (p. 874)

Willelmus prepositus de Ruschevliete, 1224 kop. 1450, G SP 1, 1bis, 160r°

RUPELMONDE: Sn (p. 873)

Ruplemonde, 1221 kop. 14de eeuw, Mons cart. 68, 17 v°.

° **RUWAKKER** [Gontrode: Gt] (p. 874)

Rouhacker, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 7 v°.

° **SAS-VAN-GENT** (gem. Zl.) (p. 890)

Vgl. *up tSas ende Shuus upden grondt vander stede van Ghendt*, 1557, RAG- As 1024, 302 v° – MT.

“**SCELDEGOTHEIM**” (onb., in Vlaanderen) (p. 893)

Kennelijk in Zwijnaarde (aan de Schelde): vgl. aldaar *inde weede bouen Goetem*, 1446, Gs 330/23, 327 r°; (bij Merelbeke) *huuten bosschelkine bouen Gothem*, 1461, G SP 299, 40 r°; (in Gontrode) *Gilles de Gothem*, 1315/16, L B 6949, 61 v°.

Minder waarschijnlijk is Goetem in of bij Vrasene: *Margareta vxor Egidii de Goethim*, 1295, G SB R 31d, 50 v°; *Johannes filius Egidii de Gothem*, ca. 1350, X R 45226, 47 r°; *te Goedhem*, 1455, Gs 330/27, 113 r°.

° **SCHALKELAAR** [Oostakker: Gt] (p. 894)

Everardus de Scaltlar, ca. 1225/30, G SB R 30, 14 v°.

SCHARE [Assenede: Ee] (p. 894)

De curtis Schare van de abdij Nieuwenbos bij Gent wordt het best niet gesitueerd in Assenede zelf (zoals hierboven, in het TW) en zeker niet in Boekhoute (zoals in Augustyn & Palmboom 1983, 594). Schare lijkt te hebben gelegen in het centrum van het Assenederambacht, ten NW van Nieuwerkerke. In 1259 was het domein 360 ha groot en had verspreide gronden, wellicht tot in Boekhouterambacht.

SCHELDEHOUT (bos bij Vijve en Vichte: Kt) (p. 895)

Het woud strekte zich aanvankelijker noordelijker uit, vgl. in Machelen *int Schelde haut*, eind 14de eeuw, G FDB 1581, 13 r°; *Scelthout*, *Cleen*

Scelthout, 1418, Gs 330/17, 79 v°; vgl. verder (of via latere migratie?) in Zwijnaarde: *heredes Symonis de Sceldhouste*, 1281, G SP 125, 25 r°; *tScelthoutlant es groet .xv. buenre*, 1412, G SP 259, 11 v°; *tScelthout*, 1423, Gs 330/18, 46 v°; in *Scelthout*, ca. 1450, G SP 218b, 18 r°; *huten Scelthoute* (Gent-West), ca. 1450, G SP 1, 66, 41 v°.

° SCHELDEN, TER [Welden: Ou] (p. 895)

Sigero de Scalda, 4de kwart 12de eeuw, R SSE 79, 176.

Vgl. *uten goede ter Scelden*, 1376, G Welden 39, 7 r°.

SCHELDERODE: Gt (p. 895)

Rodolfus et Gerardus de Rodes, 1221, Ms P 11 o.

Volgens Devroey 1986, 3: 866 kop. 18de eeuw > 868-69 kop. 18de eeuw.

Vgl. *Scelderode*, 1227, G SB R 30, 25 r°.

De identificatie van *Rodus* uit de polyptiek van Lobbes met Schelderode aan de rechteroever van de Schelde in het TW is correct en in het verleden ten onrechte betwist: *mansi vii ultra fluuium Scald in pago [...] in loco qui dicitur Rodus* (ed. Devroey 1986, 16): 1. met de *pagus* is de oude Brabantgouw bedoeld (in de tekst: opgave van *Rodus* tussen Zegelsem, Virginal en Aalst in); 2. de oriëntering *ultra fluuium Scald* dient te worden gezien vanuit het oogpunt van het oude graafschap Vlaanderen (tgov. de oude Brabantgouw), vgl. overigens ook in latere tijd in *Roden ultra Scaldam*, 1272, OH Rb I, 10 v°; *jn Roden ouer Scelde*, 1291, OH Rb II, 35 r°.

SCHELDEWINDEKE: Gt (p. 895)

Arnoldus de UUindeca, 1116/32 kop. eind 12de eeuw, R SSE 77, 16; *signum Balduini de Winthin*, 1210, G F 2633 o.

Vgl. *Sceldewindeke*, 1382, Gs 301/8, 34 v°.

SHELLEBELLE: De (p. 895)

Bella uicum (acc.), 1019/30, DB 248.

Vgl. in *Belle supra Scaldam*, 1284, Ds C 1486, 1; en *Bailluel sour Escaud*, 1293/94, X RR 208; *Scelde belle*, 1350, Gs 301/1, 74 v°.

SCHENDELBEKE: Al (p. 896)

Egericus de Schendelbeca, 1164/66 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 148 (6); ... *Gosuino de Scendelbecca*, 1180 kop. 13de eeuw, R SAG 2, 12 r°; *Scendelbeke*, 1211 kop. 13de eeuw, R SAG 2, 25 r°.

Volgens Devroey 1986, 28: 868 kop. 18de eeuw > ca. 889 kop. 18de eeuw.

° **SCHENDELBEKEBOS** [Schendelbeke: Al] (p. 896)

ad silvam domini de Scendelbeke, 1189/90 kop. 1274 kop. 14de eeuw, OGV 2009, 376.

Vgl. *bouen den Schendelbekbosschelkine*, 1446 kop. 1450, G S.A. Ger. 11, 47 r°.

° **SCHIJTEBERG** [Elst: Ou] (p. 897)

apud Schittenberghe, ca. 1223 (ca. 1241?), G SB R 30, 56 v°.

° **“SCHILLINCORTRE”** (onb., ca. Nevele: Gt) (p. 898)

Margareta de Schillincortre, Agnes et Adelisa sorores Margarete de Schillincortere, 1ste kwart 13de eeuw?, G DO 767 o.

SCHONEVELD [Sint-Kruis: Zl] (p. 900)

in illa solitudine inter Uuluishil et Sconaveld, 1195-1196, LNT, 320.

° **“SCHOOFLAND”** [Melle: Gt] (p. 900)

de Scoflant, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 1 r°.

° **SCHOONDIJKE**: Zl (p. 900)

Vgl. *in Sconendica*, 1248, G SP o.

De oude naam lijkt ‘Vulendike’ (TW, 1029; LNT, 377) te zijn geweest.

° **SCHOOT** [Oostakker: Gt] (p. 901)

inden Scoet, ca. 1210, G SB R 30, 10 r°.

° **“SCHORE”** [Melle: Gt] (p. 901)

Score, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 5 v°.

° **SCHORE** [Okegem en Denderhoutem: Al] (p. 901)

in sua parrochia de Okenghem ... curtem uocabulo Scoram, 1194 kop. 13de eeuw, R SAG 2, 12 v°.

Vgl. in Denderhoutem *biden hou van Score vp de Kipsteke*, 1418, G D 9, 39 r°.

SCHORISSE: Ou (p. 901)

Reinerus de Scornece, 1116/32 kop. eind 12de eeuw, R SSE 77, 16.

° **SCHOUBROEK** [Gontrode: Gt] (p. 901)

in Scoudebroc, supra Scoudebroc, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 8 r°.

° **SCHRIEK** [Buggenhout: De] (p. 902)

siluam que Scriech appellatur, 1125 kop. 17de eeuw, X E 4627, 628.

Vgl. *inden Scriiec*, 1404, DA 167 A 1, 109 r°.

° **SCHUREN, TER** [Elsegem: Ou] (p. 902)

signum Henrici de Scure, 1225, O H 688 o.

SCHUREN, TER [Sint-Amandsberg: Gt] (p. 902)

Balduinus de Scuren, 1175/1208, OSB 110-11, nr. 107; *de terra Walteri de Scuren*, ca. 1210, G SB R 30, 10 r°

SCHURE, TE [Sint-Maria-Lierde: Ou?] (p. 902)

In Sint-Martens-Lierde: *thof ter Scueren*, 1426, G S. Mart. Bosse 3, 33 r°.

SER PAULUSPOLDER (parochie te Hontenisse in Hulsterambacht: Zl.) (p. 913)

Vgl. *le Polre Segneur Pol*, 1273 kop. 13de eeuw, L B 1561, 42 r°; *in Pauli Polre*, 3de kwart 13de eeuw, G SP 10, 62 r°; *in Ser Pauwels Polre*, 1301 kop. 1310, G Graven Chron. Suppl. 356.

Nu Pauluspolder.

SERSKAMP: De (p. 913)

Cherscamp, 1147 kop. ca. 1208, G D 6, 39 r°.

° **SINAAI-WAAS: Sn** (p. 918)

... *ecclesię sanctę Katherine de Synay*, 1219 kop. 1544, G B 8, 199 r°.

° **SINT-AMANDSBERG** [Gent: Gt] (p. 918)

Vgl. *te Sente Amants*, 1350, Gs 330/1, 20 v°; *tusschen Sente Amands berghe ende Roesbrouc*, 1360, G SB R 34, 2 v°.

° **SINT-AMANDSBORRE** [Melle: Gt] (p. 918)

prope fontem Amandi, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 3 v°.

Bij Merelbeke, vgl. *Sente Mants borre*, 1456, Gs 330/27, 400 r°.

° **SINT-AMANDSBORRE** [Ninove: Al] (p. 918)

in cultura super Coudenberga ... excepto quod dietarium atque xxxij virgae hujus summae jacent in vinea mea iuxta pontem Sancti Amandi, 1219 kopie ?, G Ninove o. – De Smet 1841, 818.

Volgens H. Vangassen de Herlinkhovebrug, maar naar alle waarschijnlijkheid een corrupte vorm: *pontem* voor *fontem* (mededeling Dirk Van de Perre), vgl. immers aldaar *ultra Mansborne*, 1291, G Ninove o., etc.

° **SINT-ANNA-TER-MUIDEN: Zl** (p. 918)

Vgl. ... *Willelmi de Muda*, 1233, B Zoetendale o.; *van senter Annen ter Muden*, 1353, Gs 301/1, 103 v°.

° **SINT-ANTELINKS** [Herzele: Al] (p. 918)

Vgl. *Johannem presbyterum Sancti Anthelini in Rammebeka*, 1257 kop. 15de eeuw, X E 1417, 170 v°; *Sente Antelins*, 1295, CG I 2228; *Saint Tentelin*, 1306/07, G DR 80.

Voorheen blijkbaar RANSBEEK (TW, 824/25): *in parochia de Ransbeca in vico Roselare*, 1179 kop. 1652, W K 2, 5, 76 r° (voor ROESELAAR: TW, 853); zie nu in het bijzonder Van de Perre 2017.

° **SINT-BAAFS** bij Aardenburg (verdronken in 1477, ca. 4 km ten ZO van Aardenburg: Zl) (p. 918)

Colin presbiter de Sancto Bavone, 1174 kop. eind 12de eeuw; *Theodericus de Sancto Bavone*, 1200 kop. 13de eeuw, LNT, 324.

Vgl. *in de prochie van Zente Baues tArdenbuerg*, 1442, G SB 0.

Niet te verwarren met Sint-Baafs bij Oostburg: *int ambocht van Yzen-dike ende jn die prochie van Sinte Baefs tOesburgh*, 1279, BH B 23 0.

° **SINT-BAAFSDORP** [Gent: Gt] (p. 918)

Machelinus de Sancto Bauone, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 4 r°; *in uilla sancti Bauonis*, ca. 1210, G SB R 30, 9 v°.

Vgl. *in Sente Baefs dorp*, 1297, CG I-4, 2455.

Ondanks de oprichting van het Nieuwhof, de centrale boerderij van de Sint-Baafsabdij aldaar in de 12de eeuw, was het aanvankelijk zelfstandige Sint-Baafsdorp omstreeks 1200 al op weg om een satellietdorp van Gent te worden (Gysseling 1986, 62-63). Het Sint-Baafsdorp was een onderdeel van de Sint-Baafsheerlijkheid, die zich van het Sint-Baafsdorp en de Muide uitstreekte tot en met Zeveneken. Het Sint-Baafsdorp werd in 1540 op bevel van Karel V afgebroken, samen met de Sint-Baafsabdij en de 's-Heiligs-Kerstkerk, die in het Sint-Baafsdorp lag.

° **“SINT-BERLENDISBUNDER”** [Okegem: Al] (p. 918)

bonarium terre ... apud Euersenghem in parochia de Okenghem et dicitur bonarium sancte Berlendis, 1223, G Ninove 138 0.

° **SINT-ELOOI(S)** [parochie in Oostburg: Zl] (p. 918)

Vgl. *in parochia Sancti Eligii de Ostburg*, 1253, BGS D 838 0.; *te Sente Lois te Hostborch*, 1310/11, B A 689, 25 v°.

° **SINT-GILLIS-WAAS** [Sint-Gillis-Waas: Sn] (p. 918)

Vgl. *in parochia Sancti Egidii*, 1250, G Oosteeklo 0.; *Sen Gillis*, ca. 1306, G S. Genoie 1148; *Zente Gielis*, 1308, G Boudelo 0.

° **SINT-JACOBSKERK** [Gent: Gt] (p. 918)

ecclesia sancti Jacobi, 1199, Gs 23 o.

° **SINT-JAN-IN-EREMO** [verdronken en later herbouwd, Sint-Laureins: Ee] (p. 918)

Vgl. *in parochia Sancti Johannis in Heremo*, ca. 1290, BH SJ rol 10; *inde prochie van Zinte Jans inde Woestine*, 1308, BGS D 1485 o.; *Sinte Jans Woestine*, 1323, BH SJ 398 o.; *in parochia Sancti Johannis de Moere*, 1358, Mons cart. 74, 34 r°; *in de prochie van Sente Jans ten Moere*, 1368, BB A 273 o.

° **SINT-JANSKAPEL** (verdronken gehucht ten W van Aksel: Zl.) (p. 918)

Vgl. *int ambacht van Assenede inde prochie vander Moerkerken bachten Sente Jans Cappelle*, 1428, Gs 301/30, 21 r°.

° **SINT-JANSTEEN** [gem. Hulst: Zl] (p. 918)

Vgl. *apud Stene*, 1261/63, G B 552, 3 r°; *in parochia Sancti Iohannis de Stene*, 1283, G SP 916 o.; *Sente Jans te Steene*, 1297, CG I 173; *Sente Jans ten Steene*, 1330, G Groene Briel o.

° **SINT-KATHARINA-OOSTBURG** (verdronken parochie in het ambacht IJzendijke: Zl.) (p. 918)

Vgl. *parochia Beate Katerine*, ca. 1250 kop. 13de eeuw, TC C 82 v°; *in parochia Sancte Katerine Oest*, 1265, B Bl 4534 o.; *in die prochie van Sinte Katerine bi Oestburg*, 1271, CG I 196; *van Sinte Katelinen Oest*, 1278, CG I 393.

° **SINT-KRUIS** [ten O van Aardenburg: Zl] (p. 918)

Vgl. *in parochia Sancte Crucis iuxta Aerdenburch*, ca. 1290, BH SJ rol 10; *in Sinte Cruus beosten Ardenburch*, ca. 1300, BH P R 247, 8 r°.

° **SINT-KRUIS-WINKEL** [Gent: Gt] (p. 918)

Vgl. *en le parroche de Wincle*, 1295, G Doornzele o.; *in Winkele*, 1295, G SB R 31d, 63 v°.

° **SINT-LAMBRECHT** (verdronken, op het voormalige eiland Wulpen: Zl) (p. 918)

Vgl. *Sente Lambrechts kerke*, 1350, G SB rol 33; *binder prochie van Sinte Lambrechts in Oostende Wulpen*, 1360, BH B 293 o.

Ook Oostende-Wulpen genoemd, zie TW, 765 s.v. OOSTENDE.

° **SINT-LAUREINS** [Sint-Laureins: Ee] (p. 918)

Vgl. *in parrochia Sancti Laurentii, in Sancti Laurentii in den Polre*, 1281, G SP I, 125, 40 v°, 66 r°; *in parrochia Sancti Laurentii in Heremo in officio de Maldegheem*, ca. 1290, BH SJ rol 10; *Sente Laurens*, 1298, G SP 987 o.; *Zinte Louwerens te Moere*, 1318, BGS D 1593 o.; *Zinte Lauwereyns ten Blocke*, 1426, BH P 530.

° **SINT-LAUREINS** (verdronken parochie in de heerlijkheid Saaftinge: Zl.) (p. 918)

Vgl. *en le terre de Chaeftinges en le parroche Saint Lourent*, 1293/94, X RR 181; *in de prochie Sente Laureins*, 1299, CG I 2663.

° **SINT-LAUREINS-TER-GROEDE** (verdwenen parochie bij Biervliet en Wevelswale) (p. 918)

in parrochia Sancti Laurentii iuxta Zuartvliet uersus plagam occidentalem, 1251, G SB R rol 54, 3; *Sente Laurens*, 1375, G SP 462, 63 v°.

° **SINT-MAARTENS-TEN-BLIJDE** (verdronken parochie in Akselerambacht: Zl) (p. 918)

Vgl. *in parrochia Sancti Martini de Ostenblide iuxta Axle*, 1255, G SB o.; *in parrochia Sancti Martini*, ca. 1260, G Boudelo 332, 4 r°; *inde prochien van Axele ende van Sente Mertins ten Oestenbliden*, 1278 kop. 15de eeuw, Gh I 13; *in Sente Martins ten Bliden*, 1ste kwart 14de eeuw, BH SJ B 4, 69 r°.

Doorgaans Beoostenblijde genoemd.

° **SINT-MACHARIUSBERG** [Sint-Amandsberg: Gt] (p. 918)

ad montem agnomento Crucis, ca. 1010 kop. 13de eeuw, *de monte sanctae Crucis*, ca. 1014 kop. 13de eeuw, *ad sancte Crucis, modo sancti Pancratii montem*, 1058 kop. 13de eeuw, Coens 1968, 53, 55, 58.

Vgl. *inter montem sancti Macharii et locum qui dicitur Heembeke*, 1251, G SB R rol 54, 1; *bi zente Macharis berghe*, 1350, Gs 330/1, 21 v°; *bi sente Macharis cruce*, ca. 1370, G SB R 31a, 14 r°.

Naast *Mons Sancti Pancratii*, werd de Sint-Machariusberg in de 11de-eeuwse mirakelverhalen ook *Mons Sancti Livini* genoemd (Gysseling 1986, 50).

° **SINT-MARGRIETE** [Sint-Laureins: Ee] (p. 918)

Vgl. *prope ecclesiam Beate Margarete*, 1244, G SB o.; *bi Sinte Magrieten*, 1293, BH B 42 o.

Voorheen (Nieuw-)Roeselare.

° **SINT-MARIALAND** [Gent: Gt] (p. 918)

quod terram novam quam Gerardus Albus possederat per manum meam in ecclesia beate Marie Gandavi ad usus leprosorum, 1183/84, OGV 2009, 228.

Vgl. *Marielant*, 13de eeuw, OGV 2009, 228.

° **SINT-MICHIELSKERK** [Gent: Gt] (TW, p. 919)

altare de Eccherchem cum appendenti Capella Sancti Michahelis, 1105, Pycke & Vleeschouwers 2015, 198.

° **SINT-NIKLAAS-IN-VAARNE** (ook Langaardenburg, verdronken en herbouwd als Waterland-Oudeman, nu Sint-Laureins: Ee) (p. 919)

Vgl. *de Sancto Nicholao de Uerne, iuxta Sanctum Nicholaum de Uerne*, 1235, BGS D 684 o.; *parrochiarum ... Sancti Nicholai de Varne*, 1249, G SP o.; *in die prochie Sinte Niclawes ten Vaerne*, 1292, G SP o.

° **SINT-NIKLAAS-TEN-BOSSE**: Sn (oude naam van Nieuwkerken-Waas) (p. 919)

... *Symon abba Sancti Nicholai*, 1120, Pycke & Vleeschouwers 2015, 296 ;... *ecclesiae Sancti Nicholai de Silva*, 1130 kop. 18de eeuw, Pycke & Vleeschouwers 2015, 354;... *ecclesie sancti Nicolai in Bosco*, 1219 kop. 1544, G B 8, 199 r°.

Vgl. *vndecim mesure iacent iuxta Crucem Domicelle [...] et vocantur vulgariter terre de Boschcruce ... in parochia beate Marie de Busco*, 1357, Mons cart. 74, 27 v°; *tSente Niclaeus ten Bossche*, 1435, Gs 330/21, 144 v°.

Nieuwkerken: *jn Noua Ecclesia*, 1374, G B 1077, 6 v°; *in Noua Ecclesia sancti Nicholai*, 1399, X R 45229, 191 v°.

° **SINT-NIKLAAS-WAAS**: Sn (p. 919)

jn parochia beati Nicholai, 1224 kop. 14de eeuw, X F 1196 o.

Vgl. *in parochia sancti Nicholai in Wasia*, 1231, 1246, G Nieuwenbosse o.; *te Sente Niclaus in Waes*, ca. 1300, G N H 20.

° **SINT-PAUWELS** [Sint-Gillis-Waas: Sn] (p. 919)

Vgl. *parochia Sancti Pauli*, 1236, SN PA 2 o.; *in Sancto Paulo*, 1281, G SP 125, 134 v°; *in de prochie van Sente Pauwels*, 1370, Gs 330/4, 293 r°.

° **SINT-PIETERSBOS** [Meldert: Al] (p. 919)

siluam que inter nostram et siluam sancti Petri sita est, 1168, OGV 2001, 30.

° **SINT-PIETERSDORP** [Gent: Gt] (p. 919)

in villa beati Petri, 1185, OGV 2009, 247; *villa sancti Petri*, 1193, G SP 2, 2bis, 109 v°.

Het Sint-Pietersdorp (*in Sente Pieters dorp*, 1268, G SP o.; *te Sente Pieters*, 1251/75, CG I 291) omvatte de abdij en haar omgeving, Sint-Pieters-Aalst en Sint-Pieters-Aaigem (buurt van het huidige Sint-Pietersstation). Ondanks zijn verschijnen als *villa sancti Petri Lethen*, 1163 kop. 12de eeuw, G SP LT 104 v°, was Ledeberg geen onderdeel van het Sint-Pietersdorp. Het had een eigen wereldlijk bestuur.

° **SINT-PRECATUSKERKE** (verdronken, op het voormalige eiland Wulpen: Zl) (p. 919)

Vgl. *en Westende en Wulpen a le parroche Saint Precans*, X R 45925, 41 r°; *Sinte Precatus kerke in Wulpen an Cadsand*, 1435, Bs BB 1, 41 v°. Ook Westende genoemd.

° **SINT-VEERLEKAPEL** [Gent: Gt] (p. 919)

inter capellam sancte Pharahildis et urbem Comitis, 1191, Gs 14 o., 15 o.; *in capella sancte Pharahildis*, 1200 kop. 13de eeuw, L B 1561, 16 v°. De Sint-Veerlekerk stond waar nu de (oude) Vismijn is.

SLEPEL (verdronken, een water ten NW van Aardenburg: Zl) (p. 921)

Walterus filius Bettonis de ultra Slepla, l mensuras terrę ultra Slepla, 1175 kop. 12de eeuw – Fayen 1906, 195-96.

1175, de datering in het TW, moet 1174 zijn (nog 'eerste' kerststijl). Slepel of OVERSLEPEL, vgl. verder *Scusa citra Slepeldam*, 1251, Gs o. 67. Slepeldamme was een haven.

° **SLOTE** [Bachte-Maria-Leerne: Gt] (p. 921)

Rikildis de Slote, 1212, Gb A 12.

Vgl. ... *sinen goede te Sloete in de prochie van sente Marien Lederne*, 1386, Gs 301/10, 2, 13 v°.

SLOTEN [Oostakker: Gt] (p. 921)

... *Arnulfi de Slote*, ca. 1210, ... *Arnulfi filii Roberti de Slote*, ca. 1212, *Arnont* (lees *Arnout*) *de Slota*, ca. 1220, *Slote*, ca. 1223, *Balduinus de Slote*, ca. 1215/25, G SB R 30, 3 v°, 9 v°, 11 r°, 11bis v°, 13 v°.

SLOTERHEGE [Oostakker: Gt] (p. 921)

in Sloterhege, ca. 1212/23, *in Scotrahege*, *Sloterheighe*, 1223, G SB R 30, 7 r°, 14 r°.

In Desteldonk, zie Gysseling & Verhulst 1964, 219.

° **SLOTERKOUTER** [Oostakker: Gt] (p. 921)

super Sloter coutere, ca. 1220, G SB R 30, 13 v°.

° **SLUIS**: Zl (voorheen Lammensvliet) (p. 921)

Slus, ca. 1223, G SB R 30, 57 r°.

In een aantekening vraagt M. Gysseling zich af of *Slues* in *filiū Popponis de Slues*, 1227, G SB R 30, 33 r°, dat hij eerst vereenzelvigde met Sluis (Gysseling & Verhulst 1964, 219), en 'het *Sclusa*, 1253 van Strubbe 1942' niet veeleer slaan op het kleine stadje Hughersluus (*Hugheslus*, 1236) in het Assenederambacht.

Ook Lammensvliet genoemd.

° **SMETKOUTER** [Melle: Gt] (p. 922)

Smetcoutre, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 5 r°, 6 r°, 6 v°.

° **SPEELT** [Zingem: Ou] (p. 928)

signum Walteri de Spauth, 1178/79 kop. 13de eeuw, OGV 2009, 37; ... *Rassone de Spelth*, 1214 kop. 13de eeuw, P LF 5478, 22 r°.

° **SPEIBROEK** [Wondelgem: Gt] (p. 928)

Specbroc, ca. 1220, G SB R 30, 58 v°.

Vgl. *Specht brouc*, 1259, G SB o.; *Speisbroch*, 1270, G SB o.

° **"SPELEMANS HOFSTEDÉ"** [Kadzand: Zl] (p. 929)

in Kadesand super Hofstede Spelemans i et semis mensura, 1224 kop. 1450, G SP 1, 1bis, 160 r°.

° **SPORKT** [Aalst: Al] (p. 930)

apud Alost Sprocht (doorgehaald) *Sprocht nominata*, 1203 kop. 16de eeuw, X E 7034, 242 v°.

Vgl. *supra Sprocht*, 1316, X E 7331.

° **"SPOUDERU"** [onb.] (p. 930)

in loco qui Spouderu dicitur, 1158/60, R SSE 79, 148 (2).

Deze plaats van oorkonding m.b.t. het vestigen van een rente op goederen te Kortemark door de heren van Oudenaarde hoort ongewijfeld thuis in het TW. Indien men een vergissing van de kopiist wil aanvaarden, komt de plaats Spouwen in Melsele [Sn] eventueel in aanmerking: ca. 1250 *Aua relicta Willelmi de Spouden*, G Boudelo 332, 22 r°; *te Spouden*, 1370, Gs 330/4, 281 r°.

SPRENDONK [Mendonk: Gt] (p. 930)

Sperdonc, ca. 1212/23, G SB R 30, 8 r°.

° **STEENAKKER** [Melle: Gt] (p. 934)

Stenackre, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 3 r°, 4 v°, 7 r°.

STEENBEKE [Etikhove: Ou] (p. 934)

inter Stenbcha [lees: *Stenbecha*] *et Malsaca*, 2de kwart 12de eeuw, R SSE 79, 122.

STEENBERG [Zottegem: Al] (p. 934)

decimam de Stenberge, ... *Woitino de Stenberge*, 1208 kop. 13de eeuw, P LF 5478, 22 v°; *decimam de Stenberge*, 1211 kop. 13de eeuw, P LF 5478, 22 v°.
STEENBERGEN in Erwetegem.

° **STEENBRUG** [Gent: Gt] (p. 934)

ad Pontem lapideum sancti Jacobi, 1199, Gs 23 o.
Vgl. *buter Steenbrucghen*, 1314, Gs S. Janshospitaal o.

° **STEENDORP** [Temse: Sn] (p. 934)

Vgl. *bijden Steenghelaghe*, 1460, Gs 330/28, 402 v°.

STEENHUIZE-WIJNHUIZE: Al (p. 935)

domina Berta de Stenusia, 1211 kop. 13de eeuw, P LF 5478, 83 v°.
Wijnhuize: *Michael de Winhuses*, 1254, R HG 8/1, 1 v°, 8 v°.

STEENLAND (overstroomd in de 15de eeuw, ten NW van Aksel: Zl) (p. 935)

in Stenlant, ca. 1223, G SB R 30, 57 r°.

° **STEENVELD** [Sint-Martens-Lierde: Ou] (p. 935)

pars de Stenuelt, in *Stenuelt*, ca. 1207 kop. 1264, T SM 79, 167, 168.

° **STEENVOORDE** [Deinze: Gt?] (p. 935)

Egidio de Stenuorde, 4de kwart 12de eeuw, R SSE 79, 176.
Vgl. *Pieter van Steenvoerde*, 1426, G Nevele 58, 99 r°; *haer goed te Steenvoerde*, 1446, Gs 301/38, 2, 108 v°.

° **STEKELBURG** [Kemzeke: Sn] (p. 937)

in domo mea Stekelburgh, 1187 kop. 17de eeuw, OGV 2009, 297-98.
Vgl. kennelijk *motam nostram iacentem apud Stekelt in Wasia*, 1247 kop. 1544, G B 8, 277 r°.

° **STEKENE:** Sn (p. 937)

duo boneria terre apud Stekela, 1223 kop. 1544, G B 8, 166 v°.
Vgl. *in villa de Stekene et de Likeuelde*, 1232 kop. 1544, G B 8, 81 r°;
Stekene, 1244, G B o. en verder *in parrochia Omnium Sanctorum*, 1246
kop. 1544, G B 8, 305 v°; *en le parroche de Toussains en Waise*, 1271, WA
III A 3; *in Omnium Sanctorum vel in Stekene*, 1398, X R 45228, 40 v°.

° **“STENACCRA”** (onb., ca. Maldegem: Ee) (p. 937)

Misschien Steenakker in Aalter: *in Steenackere*, 1513 kop. 1607,
RAG-K/Aa 90, 20 r°- MT.

° **STONE** [Melle: Gt] (p. 937)

Arnulfus de Stone, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 7 r°.

° **STEPEN** [Oostakker: Gt] (p. 938)

apud Stepen, Agatha de Stepen, terra Henrici de Stepen, ca. 1210, *David
de Stepen*, ca. 1212, G SB R 30, 9 v°, 10 v°, 55 r°.

° **“STODINGRE WECH”** [Aardenburg: Zl] (p. 940)

Stodingerwech, 1195-1196, LNT, 333.

° **STOKT** [Denderwindeke: Al?] (p. 940)

Johannes de Stocht, 1215 kop. 13de eeuw, L 59H97, 62.

° **STOPPELDIJK** (hoeve van de abdij van Cambron ten NW van Hulst:
Zl.) (p. 940)

Vgl. *apud Stoupedich*, 1227 kop. 13de eeuw, MY C 1, 135 v°; *de Stopel
dic*, 1228 kop. 13de eeuw, MY C 1, 138 r°; *Stoppeldic*, 1233, MY C o.

° **STRAAT** [Oosmanskerke, bij IJzendijke: Zl] (p. 941)

in de Strate iii mesure preter quartam partem mesure, 1224 kop. 1450,
G SP 1, 1bis, 160r°

Een waterloop, vgl. *de waterganc die men heet Streete*, 1310/11, B A 689,
40 v°.

° **STRATEN, TER** [Belsele: Sn] (p. 941)

Segere vander Straten, ca. 1212/23, G SB R 30, 54 r°
Vgl. *tgoet ter Straten*, ca. 1470, G Waas 642, 144 v°.

° **STRATEN, TER** [Hillegem: Al] (p. 941)

Godescalcus de Strata, ca. 1200, G SP LT 10 r° – Fayen 1906, 138.
Vgl. *ter Straten*, 1461, G SP 1, 299, 8 v°.

° “**STRIJDLAND**” [Melle: Gt] (p. 943)

Strilant, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 4 r°.

° **STRIJDLAND** [Schendelbeke: Al] (p. 943)

... *nouem bonariorum terre cognominato Stridlant que iacent in parrochia de Scendelbeke*, 1224 kop. 13de eeuw, R SAG 2, 28 r°.

STRIJPEN: Al (p. 943)

personatum et fructum altaris de Stripen cum appenditiis suis Sothengem et Haruethengem, 1162 kop. 13de eeuw, P LF 5478, 63 r°; *Walterus de Stripis*, 1181 kop. 13de eeuw, P LF 5478, 113 v°; *apud Stripen*, 1214 kop. 13de eeuw, P LF 5478, 22 r°.

STRIJMEERS [Meerbeke: Al] (p. 943)

Liever STRIJMEERS.

Vermeldenswaard m.b.t. de aflossing van *beemd/meers* in de Denderstreek zijn uit het Liber Chronotaxis van de abdij van Ninove: *Stritbempt*, 1139 kop. 1652, *pratium iuxta Stritbemet seu Strytmersch*, 1140 kop. 1652, W K 2, 5, 8 v°, 10 v°.

“**SUEN**” (onb., ca. Ninove: Al?) (p. 949)

ZUIVENE(N) in Pamel: *Godescal de Suven*, 1183 kop. 1652, RN 3, 102 r°; *Goswin de Suuen*, 1184, RNC [RNC = oork. abdij Ninove], zie Van Herreweghen 1973, 370-374.

“**TABULA**” (= l’Escaut) (p. 950)

Zie over Tabula/Tablis ook Stolte 1963, 93.

TARWEDIJK [Kadzand: Zl] (p. 951)

Tarwedic, 1190, G SB: datering wijzigen in 1189, zie OGV 2009, 326-27, nr. 754.

° **TEMPELHOF** [Gent: Gt] (p. 953)

mansuram quandam in Brielu ... Domui milicie templi ... dedit, 1200 kop. 13de eeuw, OGV 1964, 318.

Vgl. *Alise huten Templehuse*, 1297, CG I-1, 2453; *int Tempel hof an den Briel*, 1304, Gs Poortakker o.

TEMSE: Sn (p. 954)

Tempseca, 1111 kop. 1460, *Temseca*, 1140 vals, Pycke & Vleeschouwers 2015, 245, 440; *Albertus de Temesche*, ca. 1212, G SB R 30, 53 v°; *Tempseca*, ca. 1223, G SB R 30, 52 r°.

° **TERNEUZEN** (oorspronkelijk de landneus tussen de Diepenee en de Neuzewatergang: Zl) (p. 955)

Vgl. *ter Nose waert*, 1ste kwart 14de eeuw, G Bruine Dozen; *dit es tlant ter Ouder Noise te vlote ter Niewer Noese*, 1346, G SB rol 53; *bi der Neuse*, 1350, G SP 1192 o.

° “**TETINEN LAND**” [IJzendijke of IJzendijkerambacht: Zl] (p.957)
Terra Tetinen iii mensure, 1224 kop. 1450, G SP 1, 1bis, 1601°

“**TIBECA**” (onb., ca. Volkegem: Ou?) (p. 964)

DIEBEKE onder Zulzeke, bij Melden en Nukerke: *van lande van Diebeke*, ca. 1285, OH Rr; *a Souseke a liu quon apiele Diebeke*, 1291, OH o. 585.

TIELRODE: Sn (p. 966)

Thilrode, Thilroede, 1221 kop. 4de kwart 13de eeuw, Mons cart. 68, 2 r°, 18 r°.

Volgens Devroey 1986, 3 en 28: 866 kop. 18de eeuw > 868-69 kop. 18de eeuw en 868 kop. 18de eeuw > ca. 889 kop. 18de eeuw.

“**TONGROT**” (onb., in Gentgouw) (p. 971)

in loco qui vocatur Tonghert super Dormam, 1218 kop. 1544, G B 8, 166 r°. In Sinaai, bij Moerbeke-Waas, vgl. *in Tongert*, 1261/63, G B 552, 7 r°.

° **TOPPE, TEN** [Melle: Gt] (p. 971)

de duabus bonariis ad Score et ad Toppe, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 5 v°.

“**TUBINDIC**” (dijk tussen Oostburg en Aardenburg) (p. 980)

Het LNT, 351 dateert *Tubindic*, 1025 kop. midden 11de eeuw als: 996-1029, mogelijk ca. 1025 kop. ca. 1035.

° **TURFBRIEL** [Gent: Gt] (p. 981)

de Breilo, 1219, G SB 127 o.; *le briel ki la dedens gist ke on apele Torfbriel*, 1270, Gs 89 o.

Nu het Sluizeken.

° **TWAALF HOFSTEDEN** [Kluizen: Gt] (p. 982)

in loco solitario qui situs est inter adjacentes partes que vulgo Rituorth et Langobeca dicuntur ... quibus insuper xii Mansiones cum incolis earum quot ad inhabitandum recipere possunt ..., 1111/19 kop. 1140, Vercauteren 1938, 202-03, nr. 89.

Vgl. *tusschen desen twee waterganghen so ligghen de .xij. hofsteden dat eerst de .xij. Hofsteden hieten*, ca. 1410, G Ename 211, 135 r°; *een goet ... lv buunre ... up tHeerscip vanden xij Hofsteden*, 1439, Gs 301/35, 131r°. Rietvoorde in Assenederambacht lag halverwege tussen Kluizen en Ertvelde, dichtbij de huidige Schranskensbrug; de Langebeek heet nu Molenvaardeken.

° **TWEE-EEKHEUVELKEN** [Wachtebeke: Gt] (p. 982)

ad monticulum duarum quercuum, 1200/01 kop. 13de eeuw, OGV 1964, 380. Vgl. *een partije merssche den vijf eeck heuvel*, 1588, RAG – As 234, 20 r° – MT.

“**UFFLAR**” (onb., ca. Gent) (p. 984)

In Merelbeke: *Gertrudis de Hestlare* (sic), ca. 1240, G SB K 2556, 41 r°; *gheleghen tEffelaer*, 1393, G SP 291, 13 v°; *tgoet tHeffelaere*, 1531, Gs 301/86, 130 r°; *tHesselaer*, 1571, Gs PK 189, 36 v°. Later (het Hof) RESSELARE (Van Acker 1992, 135-140).

UITBERGEN: De (p. 984)

Bergine, ca. 1212/23, G SB R 30, 53 v°.

UITDIJK [Kadzand: Zl] (p. 984)

Vtdic id est incrementum, 1190, G SB: datering wijzigen in 1189, zie OGV 2009, 326-27, nr. 754

UITDIJK [Ossensisse: Zl] (p. 984)

totam terram de Wdico et Jndico in officio de Hulst jacentem, 1223 kop. 13de eeuw, MY C 1, 138 r°.

Vgl. *et Vdic extra Oxenese*, 1227 kop. 13de eeuw, MY C 1, 137 v°.

° **UITVANG** [Dikkele: Ou] (p. 985)

Gozuinus de Utfange, ca. 1200, G SP LT 10 r° – Fayen 1906, 140.

° **UITVANG** [Melle: Gt] (p. 985)

Utfanc, Utfan, de terra supra couturam de Utfan, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 2 r°, 6 r°.

° **UITVANG** [Wondelgem: Gt] (p. 985)

super Utvang, ca. 1212/23, G SB R 30, 58 v°.

° **UKKELGOED** [Lede: Al] (p. 985)

up al dUkelgoet, begin 13de eeuw, G Boudelo 332, 7 v°.

Vgl. *dat boort tUckele ... also verre als dUckel goet gheet*, eind 13de eeuw, CG I, 2863; *in bonis de Vckle*, 14de eeuw, G B 552, 7 v°.

URSEL: Gt (p. 988)

Urslē, 1171 kop. ca. 1280, TC D 19 v°, 20 r°; *Orsle*, 1201 kop. ca. 1280, TC D 202 r°.

VAARNEWIJK [Melsen: Gt] (p. 991)

De 10de / 12de-eeuwse vormen in Gysseling 1954, 81 slaan niet op Vaarnewijk in Mariakerke bij Gent, maar op Vaarnewijk bij Melsen en Vurste (rechtgezet in het TW). In Melsen horen verder thuis: *Ivanus de Varnewiec*, ca. 1212, G SB R 30, 55 v°; *dominus Ywanus de Varneweke*, 1234, Gb C 50.

De oudste vormen van Vaarnewijk in Mariakerke (er kennelijk als migratiennaam) zijn: *Sijmonem de Varnewijck*, 1260 kop. 18de eeuw, G FGV II o.; *Symonis dicti de Varenwich*, 1269, G SP o.; *te Varnewijch*, 1280, CG I-1, 490; *te Vaernewijc*, 1350, Gs 330/1, 9 r°.

° **“VADEMDIJK”** [IJzendijke of IJzendijkerambacht: Zl] (p. 991)

Vadiendie (lees *Vademdiec*) *iii measure et i line in andren Vadiendie* (lees *Vademdiec*) *i mensura*, 1224 kop. 1450, G SP 1, 1bis, 160r^o

Vgl. in Oostburg Vadembelk *Vadembelec*, 1271 kop. 1320, BH B K 1, 81 v°.

° **VADERKENS AKKER** [Oostakker: Gt] (p. 992)

Uaderkines Acke (lees *Ackere*), ca. 1224-ca.1227, CG I-1, 8

VAKEN [Maldegem: Ee] (p. 992)

Nu VAKE.

M. Gottschalk merkt op: ‘De villa Facu was niet het gehucht Vake NW van Maldegem, maar het goed te Vake tussen Strobrugge en Moerhuizen even ten Z van de Ned.-Belg. grens’ (Gottschalk 1955, 17). Het poneren van twee afzonderlijke plaatsen met de naam Vake (*in uilla qui uocatur Facum*, 768/814 kop. 941; *in loco qui uocatur Facum*, 839) is echter onnodig. Vake strekte zich aanvankelijk uit over het gehele NO van de gemeente Maldegem; pas in latere tijd geraakten het goed te Vake en de wijk Vake van elkaar geïsoleerd, meer bepaald door het graven van de Lieve (> het Schipdonkkanaal).

VALKENBERG [Nederbrakel: Ou] (p. 994)

Volgens Devroey 1986, 3: 866 kop. 18de eeuw > 868-69 kop. 18de eeuw.

° **VARENAKKER** [Melle: Gt] (p. 996)

Farnackre (deze vorm iets later), *Willelmus de Uarinhacre*, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 1 r°, 1 v°.

° **VARENT** [Belsele: Sn] (p. 996)

Arnout de Varen, ca. 1225, G SB R 30, 53 v°.

° **VARENT** [Melle: Gt] (p. 996)

supra Uart, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 4 v°.

° **VARENT** [Merelbeke: Gt] (p. 996)

Walterus van der Varnet, ca. 1200, G SP LT 10 v° – *Fayen* 1906, 143.

° **VARENZELE** [Lotenhulle: Gt] (p. 996)

Warensese, ca. 1212/23, G SB R 30, 52 v°.

VARLARE [Oostakker: Gt] (p. 996)

Boidin de Varrenlar, ca. 1212, in *Uarlare*, ca. 1232/33, G SB R 30, 7 v°, 17 r°.

Veeleer in Lochristi dan in Oostakker.

VATE (onb., ca. . Schoondijke ?; of ter Vate [Heusden: Gt]?) (p. 997)

In Gaternesse, ten NO van Schoondijke: *jn die prochie van Gaternesse bi der Vate*, 1348, B Bl 3163.

° **“VELDHOUTAKKER”** [Melle: Gt] (p. 1000)

Velthoutackre, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 7 v°.

VELZEKE [Velzeke-Ruddershove: Al] (p. 1002)

Feilsecum, 1015 kop. 12de eeuw kop. 1784, P Moreau 19, 20r°; *Velseca*, 1099 kop. ca. 1280, M C 29, 108 r°; *Felseca*, *Felzece*, 1141/79 kop. ca. 1280, M C 29, 113 v°; *Faulseke*, *Faulzeke*, *Fauseka*, *Fauseke*, *Fauzeke*, *Felseka*, 1212 kop. ca. 1280, M C 29, 44 v°, 45 r°, 74 v°, 120 r°, 120 v°; *Felseche*, 1221, kop. 13de eeuw, P LF 5478, 24 r°; *wastinam ... inter Fauseka et Elne*, 1225, Ms P 18 o.

Faulseke, *Faulzeke*, *Fauseka*, *Fauseke* en *Fauzeke* zijn romaniserende vormen, vooral overgeleverd in Romaanse bronnen.

“VENHEM” (onb., in het Land van Aalst?) (p. 1003)

Willelmus de Venhem, 1221, Ms P 14 o.; *Bernardus de Venhem*, 1222, Ms P 16 o.

VENNEM(DRIES) in Wetteren: *bij Vennem*, begin 15de eeuw, X M 420/2. Vgl. verder in Berlare *Jacobus de Vennem*, 1295, G SB R 31d, 30 v°.

° “VERDEMAARS LAND” [IJzendijke of IJzendijkerambacht: Z] (p. 1004)
Terra Verdemars quatuor linen, 1224 kop. 1450, G SP 1, 1bis, 160 r°.

VERE [Schoondijke: Z] (p. 1004)

Isaac de Vera, 1175 kop. eind 12de eeuw, G SP LT 4 v°, 5 v°. Niet 1175, maar 1174 (nog kerststijl).

VERREBROEK: Sn (p. 1006)

Vorrebrouc, 1140 kop. 1298, G D 6, 26 r°; *Verrebrouc, altare de Vorrebrouc*, 1147 kop. 1298, G D 6, 26 v°, 39 r°.

° VERSEMOED [Deftinge: Al] (p. 1006)

pratum quod iacet supra Versemoet, 1224 kop. 13de eeuw, R SAG 2, 29 r°.

VIER AMBACHTEN (de ambachten Boechoute, Assenede, Aksel en Hulst) (p. 1009)

in Quatuor Officiis, 1200 kop. 13de eeuw, OGV 1964, 318.

Vgl. *baeliu in de Virambacht*, 1292, *van den Vierambachten*, 1298, *van Vierambochten*, 1299. In originele teksten verschijnt *in Quatuor officiiis* (*officium* ‘district’) voor het eerst in een oorkonde van de abdij Nieuwenbos van 1217. Dat blijft de gebruikelijkste benaming in Latijnse teksten. Een uitzondering is *de Quatuor scamnis* (*scannum* ‘(schepen) bank’) in een oorkonde van de Sint-Baafsabdij van 1218, Gysseling 1993, 169. De benaming *Quatuor villae cum appendiciis suis Asnethe, Bocholt, Axla, Hulsta* in een ‘oorkonde van het jaar 936’, ‘ex Ms. Chronico S. Bavon. Authentico quod servatur in Palatio Episcopali Gandavensi’ (uitg. Kluit 1772/82, II, 23 als onderdeel van de *Codex Diplomaticus*) is verwaarloosbaar.

Het gebruikelijkst zijn nu ‘Assenederambacht’, ‘Boekhouterambacht’, ‘Hulsterambacht’ en ‘Akselambacht’ (in Vlaanderen), ‘Axelambacht’ (in Nederland)

° VIER POORTEN [Gent: Gt] (p. 1010)

infra Quatuor portas Gandavi, 1199, OGV 1964, 232.

De Braampoort, de Ketelport, de Steenpoort en de Torrepoort.

° VIJVER [Oostakker: Gt] (p. 1011)

Henric vanden Uiuere, ca. 1212, *Henric de Viuere*, ca. 1217, *Boindin filius Walteri de Uivere*, ca. 1220, G SB R 30, 13 r°, 13 v°, 21 v°.

VIJVERE, TEN [Temse: Sn?] (p. 1011)

In Temse: *Boidinus de Viuario*, 1281, G SP 125, 142 v°; *inden Viuer ackere*, 1366 kop. 15 de eeuw, G SP 1, 6, 22 r°.

VINDERHOUTE: Gt (p. 1015-16)

Nicholaus de Vinderhout, 1216 kop. 1298, G D 6, 11 v°; *Vindroite*, 1203/18, G SB o.

° **“VINKSDRIES”** [Melle: Gt] (p. 1016)

Vincsdris, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 5 v°.

° **VISMARKT** [Gent: Gt] (p. 1018)

In Foro piscium, 1191, Gs 14 o.

Vgl. *Oede van der Vischmarkt*, ca. 1270, CG I-1, 177.

Nu Groentenmarkt.

° **VISSERIJ** [Evergem: Gt] (p. 1018)

Piscationem de Euegem, in Piscatione predicta, 1195/96, OSB 100, nr. 95.

Vgl. *Piscariam iacentem inter Dammum de Euerghem et Longum pontem*, 1262/79, G SB R 54 rol.

VLEKKEM: Al (p. 1021)

Vlachehem, 1220, X E 7014, 63 o.

° **VLIET** [Dendermonde: De] (p. 1021)

si quis autem fluxum Tenremonde quem vulgus Ulit appellat transierit ..., 1199? kop. midden 13de eeuw, G Gent 6, 17 r°.

Vgl. *piscaria que dicitur Vlith*, 1243, G Zwijveke 46 o.

VOGELE (voormalige waterloop in de Schelde uitmondend in Grauw: Zl) (p. 1022)

Vogela, 1221, BGS D 562 o.; *Voghela*, 1222, BGS D 569 o.

° **VOLKAARDSMEERS** [Sint-Denijs-Boekel: Ou] (p. 1022)

de Folkardi prato, ca. 1200, G LT 9 v° – Fayen 1906, 137.

Vgl. *an den Volkars mersch*, ca. 1350, G SP ps 398.

VOLKAARSNISSE (p. 1022)

a Uolcojort usque ad crekam ubi crux quoddam fixa est, 1210, BGS D 523 o.

Zie s.v. WALSOORDEN.

VOLKEGEM: Ou (p. 1022-23)

Folchengem, 3de kwart 12de eeuw, R SSE 79, 148 (6); *Folkenguem*, 1206 kop. 13de eeuw, R SSE 79, 269; *Alosa de Folkegeim* (?), 1209, OH 591 o.

° **VOORBURG** [Gent: Gt] (p. 1024)

illi qui manent in Anticastello, 1199, Gs 23 o.

VOORDE: Al (p. 1024)

personatum et fructum altaris de Vorden, 1162 kop. 13de eeuw, P LF 5478, 63 r°; *Sigerus maior de Vordes, apud Vordes*, 1211 kop. 13de eeuw, P LF 5478, 83 v°, 103 v°; *Radulphus de Vorda*, 1212 kop. 13de eeuw, R SSE 79, 246.

° **VOORDE** [Zingem: Ou] (p. 1024)

Eustachius de Forde, 1163 kop. 12de eeuw, G SP LT 104 r° – Fayen 1906, 167; *Eustachius de Uorda*, 3de kwart 12de eeuw, R SSE 79, 139. Vgl. *Colin de Vorde*, 1227, G SB R 30, 31 v°.

VOORHOUTE [Kemzeke: Sn] (p. 1024)

Zie Corrigenda op p. 1405 van het TW: ‘s.v. Voorhoute, 2de regel: *Uot-outh*, lees *Uorouth*’.

° **“VORSTEN”** [Oostakker of Sint-Amandsberg: Gt] (p. 1026)

ub Vorsten, ca. 1217/20, G SB R 30, 13 r°.

VOSBERG (onb., ca. Sint-Denijs-Westrem) (p. 1026)

In Melsen: *in Vosberg*, 1413, Gs 330/15, 140 v°.

° **“VOSKENS MERE”** [Melle: Gt] (p. 1026)

Aua relicta Uos de Olfene et sui de ... Uoskines Mer ... Johan Voskin, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 3 r°, 7 v°.

“VOTENBRUGGA” (onb., in Vlaanderen) (p. 1026)

Vgl. mogelijk Voetsbeek in Welden *Voetsbeek*, 1376, G Welden 39, 2 r°.

° **VOSKOUTER** [Melle: Gt] (p. 1026)

Henricus filius Soikini Uos ... de terra supra Voscoutre, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 4 r°.

VOSSELARE: Gt (p. 1026)

Vorslarensis, 1087 kop. eind 13de eeuw, Dr I 5 v°; *Vurslara*, 1139 kop. eind 13de eeuw, Dr I 30 v°; *signum Gerardi de Vorslar*, 1146 kop. 1298, G D 6, 27 r°; *Vorslar*, 1147 kop. ca. 1298, G D 6, 39 r°.

° **VOSSENBERG** [Oostakker: Gt] (p. 1026)

Giselbertum de Uossenberghe, ca. 1234, G SB R 30, 17 v°.

VRANKENDIJK (verdrongen, bij Hontennis: Zl) (p. 1027)

Frankendic, Franckendic, 1222, BGS D 569 o.; *Frankendic*, 1222, BGS D 567 o.

VRASENE: Sn (p. 1027)

Frasfene (lees: *Frassene?*) in *Wasia*, 1223, K OLV 54 o.

Vgl. *presbitero de Frassene*, 1239 kop. 14de eeuw, Mons cart. 68, 18 v°.

° **VREKKEM** [Denderwindeke: Al] (p. 1027)

... *Egidij de Brechen* (lees *Vrechen*), 1214 kop. 13de eeuw, L 59H97, 60;

... *Egidij de Wrechem*, 1219 kop. 13de eeuw, L 59H97, 65.

“**VRIHEM**” (onb., in Land van Aalst) (p. 1028)

apud Urehem (3 x), 1195/1202, OGV 1964, 467; *Walterus de Vrihem*, 1212 kop. 13de eeuw, R SSE 79, 246.

VRIJHEM in Balegem.

° **VRIJDAGMARKT** [Gent: Gt] (p. 1028)

in Foro, 1208, Gb A 9, 1212, Gb A 12 en A 13.

Vgl. *ande Vrindach maerct*, begin 14de eeuw, G Graven Chron. Suppl., 39.

VRONESTALLE (onb., ca. Lierde: Oud?) (p. 1028)

Arnulfus de Fronestalla, 3de kwart 12de eeuw kop. ca. 1177, G E 3, 121.

Wel degelijk VRONESTALLE in Wondelgem.

VRONESTALLE [Wondelgem: Gt] (p. 1028)

Fronestalle, ca. 1223, G SB R 30, 58 v°.

VURSTE: Gt (p. 1029)

Gozuuinus de Forest, 1116/32 kop. eind 12de eeuw, R SSE 77, 16; *Guf-
fridus de Furst*, ca. 1150 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 126.

° **WAALBEEK** [grens tussen Massemen: De en Westrem: De] (p. 1030)

Oliverus de Walebeca, 1221, Ms P 14 o., 1222, Ms P 16 o.

° **WAARBEKEBOS** [Waarbeke: Al] (p. 1030)

Silvam de Wartbeke, 1189/90 kop. 1274 kop. 14de eeuw, OGV 2009, 377.

◦ **WAARD** [Oosmanskerke, bij Schoondijke: Zl] (p. 1031)

ad terram que dicitur Ward, 1197, G SP o.

Vgl. *ii linen ende xxv roeden lands dat men heet inden Waert ende leght nord ouer den waterganc*, 1ste kwart 14de eeuw, BH SJ rol 7.

WAARDEN, TER [Welden: Ou?] (p. 1031)

Willelmus de Warda, 4de kwart 12de eeuw, R SSE 79, 176.

In Welden, vgl. *ter Warden*, eind 13de eeuw, OH Rb II, 42 v°.

◦ **WAARSCHOOT** [Waarschoot: Gt] (p. 1031)

Vgl. *Warscot*, 1244 kop. 13de eeuw, TC D 208 r°.

WAAS (p. 1031)

in tota Wasia, 1139 kop. 1298, F D 6, 9 v°.

WAASMUNSTER: De (p. 1031)

Wasemonstra, 1221 kop. 4de kwart 13de eeuw, Mons cart. 68, 2 r°.

◦ **WAASWOUD** (p. 1031)

de nemore de Wasia, 1210, BGS D 521 o.

“**WACHENBORNE**” [Denderhoutem: Al?] (p. 1032)

Niet in Denderhoutem, maar in Pamel: *apud Wachenborne*, 1202, RNC [RNC = oork. abdij Ninove].

Vgl. *te Kyebrugghen lancx met eenre siden ane den Wackenborre mersch*, 1372, RNC, Van Herreweghen 1973, 349.

Dus geen verband met het Hof te Wachene in Hofstade.

◦ **WALLE, TE** [Ename en Pamele: Ou] (p. 1038)

per quemdam locum qui dicitur le Walle, 1224, G Ename o.

Vgl. *au liu quon apiele le Wal ki siet entre Eyham & Pamele*, 1278, G Ename o.

WALLEBEKE [Gottem: Gt] (p. 1039)

Oliuerus de Walebeca, 1221, 1222, Ms P 14 o., 16 o.

In Deurle.

WALSOORDEN [Hontenisse: Zl] (p. 1040)

De identificatie van *Volcousthord*, *Vocousthord*, *Uolcojort* 1210 met Walsoorden zoals in het TW is problematisch, zie Gottschalk 1984, 37. *Volcousthord* lag ten NW van Ossenisse. Volgens M. Gottschalk dient

Volcousthord gerelateerd te worden aan de curtis Volkaarsnisse (TW, p. 1022) van Sint-Baafs, dat door de stormvloed van 1288 verwoest werd (Gottschalk 1984, 220-229).

Walsoorden bij Hontenisse zelf wordt pas laat vermeld: *ter plaetschen ende stede gheheeten Hollemans scinkel of Walissorde*, 1437, BGS D 2309 o.; *te Waliinssoerde*, 1469, BGS D 146, 34 v°.

° **“WALTERDEN LAND”** [IJzendijke of IJzendijkerambacht: Zl] (p. 1040)
Terra Walterden tres mesure, 1224 kop. 1450, G SP 1, 1bis, 160 r°.

WAMBEKE [Wannegem-Lede: Ou] (p. 1041) en **“WANBEKE”** [Edelare: Ou?] (p. 1042)

per vinagium quod dicitur Wanbeke, 1224, G Ename o.

Niet in Wannegem-Lede, maar in Volkegem, aan de grens met Edelare.

° **WANNEGEM-LEDE** [Kruishoutem: Ou] (p. 1043)

Vgl. *in parrochia de Wonendenghem*, 1246, OH 691 o.; *in Wannedighem*, 1272, OH Rb I, 8 v°; *in terra que dicitur Sancte Marie de Wanodenghem*, 1279 kop. ca. 1280, TC D 192 v°.

° **WANZELE** [Lede: Al] (p. 1043)

Walterus de Wansela, 1177 kop. 1652, W K 2, 5, 69 r°.

Vgl. *Willelmus de Wanzele*, ca. 1240, G SB K 2556, 43 v°.

° **“WARD”** (ligging onbekend, in de omgeving van Oostburg) (p. 1044)
ad terram que dicitur Ward, 1197, LNT, 384.

In Oosmanskerke: *ii linen ende xxv roeden lands dat men heet inden Waert ende leght nord ouer den waterganc*, 1ste kwart 14de eeuw, BH SJ rol 7.

“WASDA” (onb. bos, in Vlaanderen) (p. 1048)

Zie s.v. Corrigenda op p. 1405 van het TW: ‘*Wasda*, emendeer in *Waselau* = Wattelau (suggestie A.C.F. Koch)?’. Zie nu voor een overzicht van de interpretaties van *Wasda* Van den Bremt & De Meirsman 2010, 29.

WASSENE [Vurste: Gt] (p. 1049)

Wasne, kort vóór 1149 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 121.

° **WATERDUINEN** (verdwenen eilandje en stad, tussen Wulpen en Koezand: Zl) (p. 1050)

Vgl. *Waterdune* (sic), 1252 kop. 1425, X R 45980, 21 r°; *retro Waterdunes versus mare magnum*, 1290, G SB o.; *Pauwel Beniard baeljou van Waterdunen*, 1322, G OG I 1394.

° **WATERLAND-OUDEMAN** [Sint-Laureins: Ee] (p. 1050)

Vgl. *Waterlandt*, 1506, RAG-SB o. – MT; *totter Groter Guelle vanden Ouden Man*, 1512, G RV 23724; *inden Oudemans Poldere*, 1545, Gs 28bis/2/31, 2 r°; *Waterlandt ghezeydt den Haudeman*, 1589, SAE-1010, 429 r° – MT.

Voorheen Sint-Niklaas-in-Vaarne en Langaardenburg.

WATERVLIET: Ee (p. 1050)

Reingerus de Watervlieth, 1190/1200, OSB 104, nr. 101.

° **WEDE, TER** [Huise: Ou] (p. 1054)

Eustachius de Weda, 1181 kop. 13de eeuw, OGV 2009, 108; *signum Eustachii de Pastura*, 1199, Piot 1881, 87; *Johannes filius Eustacii de Wede*, 1217/18, hosp. Oudenaarde 592 o.; *Mactildis de Weda*, 1219, hosp. Oudenaarde 594 o.

WEDE, TER [Sint-Martens-Lierde: Ou] (p. 1054)

De vormen *Johannes filius Eustacii de Wede*, 1217/18, hosp. Oudenaarde 592 o. en *Mactildis de Weda*, 1219, hosp. Oudenaarde 594 o. horen thuis onder TER WEDE in Huise.

° **WEDEHAAG** [Oostakker: Gt] (p. 1054)

mansionem que iacet in Wedaga, ca. 1220/39, G SB 30, 18 r°.

“**WEDENCOT**” (onb., ca. Ninove: Al) (p. 1054)

In Ninove: *Wedencoten*, 1139 kop. 1652, W K 2, 5, 8 v°; *curtis Wethencot*, 1165, Cod. Abb. – Vangassen 1949, 25.

WEERTVLIET (waterloop te Kadzand: Zl) (p. 1055)

Wertvliet, 1190, G SB: datering wijzigen in *in Ostende de Wertvliet, super Wertvliet*, 1189, zie OGV 2009, 326-27, nr. 754.

° **WEG** [Gontrode: Gt] (p. 1055)

Sigerus de Uia, 2 v°, 3 r°.

Nu Steenweg.

“**WEL**” (waterloop te Kadzand: Zl) (p. 1058)

Wel, 1190, G SB: datering wijzigen in *super Wel*, 1189, zie OGV 2009, 326-27, nr. 754.

WELDEN: Ou (p. 1058)

Ermengardis de Wiline, 11de/12de eeuw kop. ca. 1212, G SB R 30, 52 r°; *UUelline*, 4de kwart 12de eeuw, R SSE 79, 176.

WELLE: Al (p. 1059)

Boidinus de Wella, 1210 kop. 13de eeuw, R SAG 2, 42 v°; ... *Waltero de Wella*, 1222 kop. 13de eeuw, P LF 5478, 24 r°; ... *Waltero de Welle milite*, 1224 kop. 13de eeuw, R SAG 2, 28 v°.

◦ **WERFT** [Lochristi: Gt] (p. 1061)

Arnout vander Werft, ca. 1217, G SB R 30, 13 r°.

◦ **WERPLAND** (dubbelnaam van Kloosterzande, gem. Hontenisse) (p. 1063)

Volgens de originele steekkaarten van M. Gysseling, die dat item niet opneemt in het TW (omdat hij het kennelijk als een appellatief beschouwt): *terram maris inter Osnesse & Guntenesse iacentem que Werpelant siue Sant uocatur*, 1183, BGS D 471 o.; *terram illam maris inter Hosnesse & Hontenese iacentem que Werplant siue Sant uocatur*, 1190, BGS D 480: datering 1190 wijzigen in 1196, zie OGV 1964, 118, nr. 51. Zie ook s.v. 's-Graven Zand.

◦ **WESTAKKER** [Evergem: Gt] (p. 1064)

in Westacker, ca. 1212/23, G SB R 30, 59 v°.

◦ **WESTDORPE** (gem. Sas-van-Gent: Zl) (p. 1064)

Vgl. *in Westdorp*, 1257, BGS D 880 o.; *Westorpe*, 1313, Gs S. Janshosp. o.

◦ **WESTENDE-WULPEN** (verdronken, op het voormalige eiland Wulpen: Zl.) (p. 1064)

Vgl. *Westende Wulpie*, 1290, G SB o.; *Westende Wulpen*, 1345/46, G SB o. Ook Sint-Precatuskerke genoemd.

WESTERAKKER (onb., Astene of Deurle: Gt) (p. 1064-65)

Men treft deze naam aan in Petegem-aan-de-Leie: *Westackere*, 1373 (Goeminne & Vanhee 2000, 232) en in Gottem: *Westackere*, 1383 (Goeminne e.a. 2010, 115).

◦ **WESTERGEM** [Wondelgem: Gt] (p. 1065)

Arnout de Westrem, ca. 1212/23, G SB R 30, 55 r°.

◦ **“WESTMEED”** [IJzendijke of IJzendijkerambacht: Zl] (p. 1067)

in Wesemed (lees *Westmed*) $\frac{1}{2}$ mensura, 1224 kop. 1450, G SP 1, 1bis, 160r^o.

Vgl. Westmeed in Schoondijke en in Oosmanskerke.

WESTREM: De (p. 1067)

Westrem, ca. 1212/23, G SB R 30, 3 v°.

WESTREM (onb., ca. Dikkelvenne: Gt) (p. 1067)

Westerhem, ca. 1185, R SSE 3, 148 (10).

Wellicht Sint-Denijs-Westrem (eerder dan Westrem bij Wetteren of Westrem onder Desteldonk).

° **WESTVELD** [Sint-Amandsberg: Gt] (p. 1067)

Henkin de Wesvelde, ca. 1212, *terram Giselberti de Wesvelde*, ca. 1220, *apud Westuelt*, ca. 1234, G SB R 30, 13 v°, 17 v°, 55 r°.

° **WESTVOORDE** [Evergem: Gt] (p. 1067)

Sygerus de Westforde, ca. 1212/23, G SB R 30, 59 v°.

“**WETERSELE**” (onb., Oostakker of Lochristi) (p. 1067)

In Lokeren vindt men Wetervelde: *Bernardus de Weteruelde*, 2de helft 13de eeuw, G SB rol 87.

° **WEVERHEED** [Melle: Gt] (p. 1069)

Henricus de Weuere, *Gosuinus de Weuere*, *Balduinus textor*, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 2 v°, 7 r°.

° **WIJDEMEERS** [Nederbrakel: Ou] (p. 1075)

dimidium bonarium prati in parrochia de Bracla in loco qui dicitur Latum pratum, 1221, G Ename o.

Vgl. *Jan van Wijdenmersch*, 1384, G DR 385; *vp den Widemerch*, 1442, Gs 330/23, 29 r°.

° **WIJGMANS HOF** [Hillegem: Al] (p. 1075)

Simon et Simeon de Wicmanni houe, ca. 1200, G LT 10 r° – Fayen 1906, 138. Vgl. *de Wighmans houe* (Lat.), 1281, G SP 125, 160 r°.

WIJK [Massemen: De?] (p. 1075)

Mogelijk in Massemen, vgl. aldaar *Arent van Wijke*, 1396, X R 45971, 41 r° (dus enkel in persoonsnamen). Wijk komt echter ook voor in Drongen: *in de Wiic*, 1410/11, G D 92, 7 r°.

° “**WIJKHOEK**” [IJzendijke of IJzendijkerambacht: Zl] (p. 1075)

Wiechoec ij mesure, 1224 kop. 1450, G SP 1, 1bis, 160r^o.

Vgl. Wijk in Oosmanskerke?

WIJKHUIZE [Kruishoutem: Ou] (p. 1075)

Meinger de Wichusa, 1155 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 79.

° **WIJKMAARS LAND** [Erpe: Al] (p. 1075)

Wicmari terra, ca. 1200, G SP LT 10 v° – Fayen 1906, 141.

WIJLEGEM [Sint-Denijs-Boekel: Ou] (p. 1075)

in Welghem, ca. 1200, G SP LT 9 v° – Fayen 1906, 137.

° **WIJNEVELDE** [Sinaai: Sn] (p. 1076)

in Winevelde, ca. 1212/23, G SB R 30, 53 v°.

WILDE [Drongen en Landegem: Gt] (p. 1076)

Ava de Wilda, ca. 1212/23, G SB R 30, 52 v°.

WILDEBEKE [Denderhoutem: Al] (p. 1076)

Walterus de Wildenbeka, 1216 kop. 1298, G D 6, 11 r°.
In Welle.

° **WILLEMIETEN** (verdwenen klooster in het Boekhoutherambacht, ten ZO van Watervliet) (p. 1077)

Vgl. *fratribus heremitis ordinis Sancti Willelmi de loco qui dicitur Wastina Beate Marie prope villam de Bouchoute*, 1250, G Bethlehem Deinze o.; *de locis Willeminorum*, 1264 kop. 13de eeuw, TC D 218 r°; *biiden Wilgheminen*, 1296 kop. ca. 1375, G SB K 2552, 3 v°.

WILLIKSWAAI [Aspelare] (p. 1078)

In Sint-Antelinks.

° **WINKEL** [Melle: Gt] (p. 1080)

supra Winhel, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 4 v°.

WINKEL [Oostakker: Gt] (p. 1080)

Henric de Wincle, ... *Folperti de Wincle*, *Teodericus vanden Wincle*, ca. 1212, *Arnout filius Arnoud de Wincle*, ca. 1215, *Heinric de Winkele*, ca. 1225/30, G SB R 30, 3 r°, 11 r°, 12 v°, 15 v°, 55 r°.
In Oostakker en Sint-Amandsberg.

WINTERDAAL [Ninove: Al] (p. 1081-82)

In Okegem.

° **WIPPELGEM** [Erondegem: Al] (p. 1082)

Arnulfus de Wipplenghem, 1216 kop. 1298, G D 6, 14 r°; *apud Wipplenghem*, 1220 kop. 14de eeuw, R SAG 3, 5 r°.

Vgl. *in villa de Wipplengem*, 1226/27 kop. 17de eeuw, X E 4629, 567; *Clais de Wippelghem*, *Gerardus Rex de Wippelghem*, 1227, G SB R 30, 30 r°, 30 v°. Dus niet te plaatsen onder Wippelgem in Evergem (*apud Wippelghem*, 1262/79, G SB Supplement) of onder Wippelgem in Belsele (*Paulus de Wippelghem*, ca. 1260, G Boudelo 332, 6 r°).

° **WODECQ**: At (p. 1086)

Wodeke, ca. 1200, X F 1912 o.; *signum Willelmi de Woudeca*, 1219 kop. ca. 1242, G Ename 3, 256.

° **WOESTIJNE** [Aalter: Gt] (p. 1086)

in domo mea de Wastina, 1201 kop. 13de eeuw, OGV 1964, 351.

° **WOESTIJNE** [Eine: Ou] (p. 1086)

Philippus de le Wastine, 1207 kop. 13de eeuw, TC D 191 r°.

Vgl. *de Wostine* (Lat.), *super Woestinam*, 14de eeuw, R KEi 444, 14 v°, 25 r°.

° **WOESTIJNE** [Oostakker: Gt] (p. 1086)

in Wostina, ca. 1232/33, G SB R 30, 17 r°.

° **WOESTIJNEN, TER** [Massemen: De) (p. 1086)

in wastina mea iacente prope Masmine, 1221, Ms P 10 o.

Vgl. *Petrus de Woestinen*, 1295, G SB R 31d, 36 v°; *ter Wostinen*, 1414, Gs 330/15, 197 r°.

° **“WOLFGANGS LAND”** (ligging onbekend, in de omgeving van Oostburg) (p. 1087)

964 *Terra UUlgangi*, 966 *Terram UUlgangi*, 1038 *in Ostburgh ... Terramque UUlgangi*, LNT, 343.

° **WOLFPUT** [Oostakker: Gt] (p. 1087)

Willelmus de Wlputte, ca. 1210, G SB R 30, 10 r°; *Willelmus de Wlputte*, 1ste kwart 13de eeuw, G SP 392bis o.

WALPUT, nu in de naam Walputstraat in Oostakker, zie Gysseling 1979, 101. Niet te verwarren met Wolfsputte in Sint-Gillis-Waas (p. 1088).

WOLFSHOOT [Wachtebeke: Gt] (p. 1087)

de moro meo trecentes mensuras inter Calf et Wlfscot, 1174/76, G SP o.

° **“WOLFSHIL”** [Sint-Kruis: Zl] (p. 1087)

in illa solitudine inter Uluishil et Sconaveld, 1195-1196, LNT, 409.

WOLFSKERKE [Opbrakel: Ou] (p. 1088)

in Woluekerke, 1136/49, R SSE 79, 133.

WORMEN [Velzeke-Ruddershove: Al] (p. 1090)

uilla Uermin[], 800-810/14, Verhulst 1971, 233; *de Wormin*, *apud Wormin*, 1197 kop. 17de eeuw, MY N 11, 19, MY N 11a, 12 r°; *de Ormin*, 1197 kop. 17de eeuw, MY N 11a, 12 r°; *de Worm*, 1197 kop. 17de eeuw, MY N 11, 19.

WULPEN (verdrongen eiland bij Kadzand: Zl) (p. 1092-93)

Zie verder Gottschalk 1955, 18, voetnoot 1, verwijzend naar de Kudrun Sage die het heeft over het optreden van de Noormannen aan de Noordzeekust omstreeks het midden van de 9de eeuw: *uf den Wülpensant, uf dem Wülpenswerde*.

Wulpen telde vier parochies: Oostende-Wulpen of Sint-Lambrecht, Westende-Wulpen of Sint-Precatuskerke, Briele of Avenkerke en Remboudsdorpe.

° **ZAFFELARE** [Lochristi: Gt] (p. 1097)

Vgl. *in Saflare*, ca. 1240, G SB K 2556, 30 r°; *apud Safflar*, 1246, Gs 73 2 o.; *de Zaflare*, 1257, G SB o.; *Heinricus filius Soilyni* (sic) *de Safflar*, 1259, G SP o.

° **ZAAG** [Buggenhout: De] (p. 1097)

jus illud quod sach appellatur in silua de Buckenholt, 1125 kop. 17de eeuw, X E 4627, 628.

Later (de plaatsnaam) ZAAG, vgl. te Daknam Zaagt *Sacht*, 1295, G SB R 31d, 25 r°.

ZALEGEM [Vrasene: Sn] (p. 1097)

Salenchem ... Salechem, 1138 kop. 1298, G D 6, 6 v°; *Salechem*, 1139 kop. 1228 en kop. 1298, G D o. en G D 6, 7 r°.

° **“ZANBELK”** [IJzendijke of IJzendijkerambacht: Zl] (p. 1097)

in Sant belc viiij et ½ mesure, 1224 kop. 1450, G SP 1, 1bis, 160r°.

° **ZANDBERG** [Sinaai: Sn] (p. 1097)

vsque ad Sandberg, 1223 kop. 1544, G B 8, 166 r°.

° **ZANDBERGE** [evening ten oosten van Hulst] (p. 1097)

usque ad Zandberghe, 1247 kop. 1545, G B 10, 173 v°.

° **ZANDBERGENBOS** [Zandbergen: Al] (p. 1097)

ad silvam de Zanberghes, 1189/90 kop. 1274 kop. 14de eeuw, OGV 2009, 377.

° **ZANDDONK** [Zuiddorpe: Zl] (p. 1098)

in Sandonc iuxta Hagam, 1220, Gh I 1.

ZANDE, TE [Destelbergen: Gt] (p. 1098)

de Sande, eind 12de eeuw > begin 13de eeuw, Van Durme 2009, 246.

ZANDPOORT [Gent: Gt] (p. 1098)

juxta Portam, 1208, Gb A 9; *Onderberghen iuxta Zant portam*, 1208/12, Gb A 10; *inter Santportam et Portam leprosorium*, 1218, Gb A 18; *a Porta turris usque ad Portam sabulariam*, 1234, Gb C 50.

° **ZANDVOORT** [Melle: Gt] (p. 1098)

De Santfort, de Santuorde (Lat.), begin 13de eeuw?, G GMG 9, 6 v°, 7 r°, 7 v°.

ZARLARDINGE: Al (p. 1098)

Volgens Devroey 1986, 28: 868 kop. 18de eeuw > ca. 889 kop. 18de eeuw

° **ZEEBERGBRUG** [Aalst: Al] (p. 1099)

Reinerus de Seborgen brugga ... scabini de Halost, 1216 kop. 1298, G D 6, 11 r°.

Vgl. *versus pontem qui dicitur Zeborghenbrughe*, 1258, X E 7015, 114 o.

° **ZEGAARDS STEEG** [Gent: Gt] (p. 1099)

Onderbergen iuxta Stegam Zegardi, 1208/12, Gb A 10; *iuxta Stegam Segardi*, 1212, Gb A 12, A 13.

ZEGELSEM: Ou (p. 1099)

Volgens Devroey 1986, 3 en 28: 866 kop. 18de eeuw > 868-69 kop. 18de eeuw en 868 kop. 18de eeuw > ca. 889 kop. 18de eeuw.

° **ZELK** [Maldegem: Ee] (p. 1100)

terram illam que dicitur Selc, ca. 1212/23, G SB R 30, 55 v°.

° **ZELZATE** [Zelzate:Ee] (p. 1100)

Vgl. *frater Hugonis de Zelsata*, ca. 1260, G Boudelo 332, 5 r°; *Selsaten*, 1271, Gb Rijke Gasthuis o.; *Zelzaten*, 1273, G SB o.

Vgl. verder *usque capellam nouam Beati Laurentii*, 1362, G SP o.

° **ZEVENEKEN** [Lochristi: Gt] (p. 1101)

Vgl. *Michaellem et Inmam de Seueneken ... ten Seueneken*, 1239, G SB R 30, 18 v°; *Seuene Eeken*, 1231/41 kop. 13de eeuw, CG I 40; *in loco qui dicitur Septem Quercus*, 1270 kop. 13de eeuw, TC D 221 r°.

° **ZEVENKOTEN** [Evergem: Gt] (p. 1101)

Segere de vii Coten, ca. 1212/23, G SB R 30, 5 v°.

ZEVEREN: Gt (p. 1101)

signum Ramundi de Seuerna, 1198/1231, G BNDS 1.

ZEVERGEM: Gt (p. 1101-02)

in Sewerghem, ca. 1223, G SB R 30, 57 r°.

° **ZIJLDEGEM** [Kruishoutem: Ou] (p. 1102)

signum Gummari de Sillengem, 1080 kop. eind 11de eeuw (DB 261 en TW, 1099 s.v. Zedelgem) slaat op Zijldegem onder Kruishoutem.

Vgl. *Daniel de Sildenghem*, ca. 1240, G SB K 2556, 6 v°; *vp Zildegheem cautere*, 1571, Gs 28/35/147, 39 r°.

ZINGEM: Ou (p. 1102)

Heila de Siggengem, ca. 1175 kop. eind 12de eeuw, R SSE 79, 155.

ZINGEM [Sint-Amandsberg: Gt] (p. 1102-03)

Godebert de Singem, ca. 1212, *Singem*, ca. 1223, 3 v°, 56 v°.

Wellicht te situeren ten O van het kerkhof van Sint-Amandsberg.

ZOETENDALE (abdij te Maldegem: Ee) (p. 1103)

curiam Dulcis Uallis, 1215, B Z o.; *curtem Dulcis Uallis*, 1215 G Zoetendale o.; 1221 (n.s.) *de Dulci Ualle*, G Zoetendale o., 'Pastorie Harelbeke 2492'.

° **ZOMPEL** [Desteldonk: Gt] (p. 1104)

i. hofstat tegenen Sonpele, ca. 1223, G SB R 30, 14 r°.

ZONNEGEM: Al (p. 1104)

in parrochia de Sonnenghem, 1225 kop. 1298, G D 6, 11 v°.

° **ZONNEGEMMERHEIDE:** Al (p. 1104)

illa wastina que vocatur Sonnenghemerheide (sic) *in parrochia de Sonnenghem*, 1225 kop. 1298, G D 6, 11 v°.

ZOTTEGEM: Al (p. 1104)

Gilbertus de Sottinghem, 1221, Ms P 14 o.; *Gilebertus de Sothenghem*, 1222, Gb A 27.

° **ZOUBEKE** [Kruishoutem: Ou] (p. 1104)

in Soutbeca, 1177/90 kop. ca. 1250, G SP LT 1 v° – FAYEN 1906, 201.
Vgl. *van Ians van Zoubek*, ca. 1285, OH Rr.
Nu 'ZAUBEEK', aan de grens met Zulte en Olsene.

ZOUTE, HET (onb., ca. Ossenisse: Zl) (p. 1104)

Yohannem militem de le Soute, 1195/1202 kop. ca. 1210, OGV 1964, 473.

° **ZUIDDORPE** (gem. Aksel: Zl) (p. 1105)

Vgl. *in Suetdorp*, ca. 1260, G Boudelo 332, 4 v°; *de Zudorpe*, *in Zuetdorpe*, *in Zutdorpe* (Lat.), 1263/64 kop. 13de eeuw, L B 1561, 16 v°.

ZUIDMERE (verdwenen waterloop in Hulsterambacht) (p. 1105)

Suthmera, 1190, BGS D 480: datering wijzigen in 1196, zie OGV 1964, 118, nr. 51.

ZUIDPOLDER [Kadzand: Zl] (p. 1105)

Sudpolre, 1190, G SB: datering wijzigen in 1189, zie OGV 2009, 326-27, nr. 754.

° **ZUIDWERVE** [Aardenburg: Zl] (p. 1105)

in Sueverve, ca. 1212/23, G SB R 30, 55 v°.
Vgl. *Hugo filius Hugonis de Zuetwerue*, 1264, G SB o.

° **ZUIDZAND** (verdronken eiland, te Z van Kadzand: Zl.) (p. 1105)

Vgl. *insula de Zuitzant*, 1290, G SB o.; *upt Zuutzant*, einde 13de eeuw, G SB R 31a, 5 v°.

ZULZEKE: Ou (p. 1106)

Vgl. *Suseke*, *Souzeke*, ca. 1275, X B VR 32 r°; *a Souseke*, 1291, OH 585 o.; *Sulseke*, 1292, OH Rb II, 48 r°.
Suseke, *Souzeke* en *Souseke* zijn romaniserende vormen.

° **ZUTTERT** [Melle: Gt] (p. 1107)

Suttert, Arnulfus maior de Suttert, begin 13de eeuw?, G GMG 9, 1 r°, 2 v°, 4 v°.

ZWAANAARDE [Sinaai: Sn] (p. 1107)

Walterus de Suauenarda, 1205 kop. 1544, G B 8, 125 r°.

° **ZWARTE DIJK** [Meerdonk: Sint-Gillis-Waas: Sn] (p. 1107)

Vgl. in *Suarten dike*, midden 13de eeuw, G SP 2, 28, 10 v°; *op den Loowech biden Zwerten dyc*, Gs 28/322 (2), 120 v°.

° **ZWARTEVLIET** (verdronken, in Vroondijke, ten NO van Biervliet: Zl.) (p. 1107)

Vgl. *iuxta locum qui dicitur Suartuliet*, 1250, G Nieuwenbosse o.; *iuxta curtim de Nigro Vliete*, 1251, G SB R rol 54, 3.

° **ZWEDEKENWERF** (in of om Oostburg) (p. 1107)

per medium Suedekinwerf, 1197, G SP o.

Vgl. in Oostburg: *Zwedekine werf*, 1310/11, B A 689, 28 v°; *i stic dat men heet Euenbelc ... Arnoud Dielsins land was dat men heet Zweekine werf leght of zuud half*, ca. 1314, BH SJ rol 12.

ZWIJNAARDE: Gt (p. 1108)

Suinarde, 1150, 1180, 1197, 1221, G SP 244 o., 332 o., 378 o., 464 o.; 1190, BGS D 491 o.

° **ZWIJNHAGE** [Desteldonk: Gt] (p. 1108)

Godescalt de Suinhage, ca. 1210, G SB R 30, 10 r°.

Het TWOZV kon voorlopig niet bijdragen tot de verdere identificatie of situering van:

- “ASNOTH”** (onb., ca. Bachte: Gt) (p. 73)
“BASINGASELE” (onb., ca. Oostakker: Gt) (p. 102)
“BELLINGABEREGA” (onb., ca. Astene: Gt) (p. 119)
“BERINGHAMMA” (onb., ca. Maldegem: Ee) (p. 126)
“BUROTHACCRA” (onb., ca. Astene: Gt) (p. 208)
“CENINGA ACCARUM” (onb., ca. Deurle: Gt) (p. 226)
“EKENINGAHEM” (onb., in pagus Mempiscus of de pagus Gandensis) (p. 309)
“ENIGGA” (onb., ca. Oostakker: Gt) (p. 321)
“EREPOLINGALANDA” (onb., in de Gentgouw) (p. 326)
“EVINACCAR” (onb., ca. Sint-Martens-Latem: Gt) (p. 344)
“FIRENTSAMMA” (onb., ca. Oostakker: Gt) (p. 357)
“FLANIASFELDA” (onb., ca. Drongen: Gt) (p. 359)
“FLIRINGEHM” (onb., ca. Wortegem: Ou) (p. 362)
“FRIESSALE” (onb., ca. Oostakker: Gt) (p. 380)
“GEGNINGA THRIUSCA” (onb., ca. Zulte: Gt) (p. 390)
“GELBECCA” (onb. beek in Vlaanderen) (p. 392)
“GOSBELC” (onb., ca. Aardenburg-Oostburg) (p. 416)
“HENGLINIUM” (onb., ca. Machelen-Olsene: Gt) (p. 475)
“HOLONFORDA” (onb., in de Gentgouw) (p. 505)
“HRAMMERIA ACCAROM” (onb., ca. Deurle: Gt) (p. 519)
“INGELHAMMA” (onb., ca. Maldegem: Ee) (p. 535)
“CAMPSTADE” (onb., ca. Dendermonde) (p. 552)
“COTSELE” (onb., in Waas) (p. 575)
“LAINGA MARISCUM” (onb., ca. Deurle: Gt) (p. 587)
“MIMMEDONC” (onb., ca. Geraardsbergen: Al) (p. 699)
“OSTARMARINGA RODHA, HOSTARMARINGA BILUCA” (onb., in de Gentgouw) (p. 774)
“OSTREHEM” (onb., ca. Wortegem: Ou) (p. 775)
“SCORE” (onb., arr. Oudenaarde) (p. 904)
“SELMETRODHA” (onb., ca. Deurle) (p. 908)
“SILBEKE” (onb., ca. Munte: Gt) (p. 916)
“STENACCRA” (onb., ca. Maldegem: Ee) (p. 937)
“SUDACCRA” (onb., ca. Deurle: Gt) (p. 944)
“VILERIA” (onb., ca. Deurle: Gt) (p. 1011)
“WALSBRUC” (onb., ca. Ninove) (p. 1040)
“WIALINGAHEM” (onb., ca. Maldegem: Ee) (p. 1070)
“WINDEBECA” (onb., arr. Oudenaarde) (p. 1079)
“WIPINGA ACCARA” (onb., ca. Zulte: Gt) (p. 1082)

Verwijzingen, bibliografische verkortingen & bibliografie

1. Bibliografische verkortingen

- CG:** M. GYSSELING, *Corpus van Middelnederlandse teksten (tot en met het jaar 1300). Reeks I: Ambtelijke bescheiden.* 's-Gravenhage, 1977.
- DB:** M. GYSSELING & A.C.F. KOCH, *Diplomata belgica ante annum millesimum centesimum scripta.* Tongeren, 1950.
- LNT:** R. E. KÜNZEL, D.P. BLOK & J.M. VERHOEFF, *Lexicon van nederlandse toponiemen tot 1200.* Amsterdam, 1988.
- MT:** *Meetjeslandse toponiemen tot 1600* [van de] Stichting Achiel De Vos (voorheen *Meetjeslandse plaatsnamen van vóór 1600*). Beheer en wetenschappelijke leiding: M. DEVOS, Sint-Denijs-Westrem.
- OGV :** W. PREVENIER, TH. DE HEMPTINNE & A. VERHULST m.m.v. L. DE MEY, *De oorkonden der graven van Vlaanderen (1128-aanvang 1206).* I-II. Brussel, 1964-2009.
- OSB:** C. VLEESCHOUWERS, *De oorkonden van de Sint-Baafsabdij te Gent (819-1321).* II. Uitgave. Brussel, 1990.
- TW:** M. GYSSELING, *Toponymisch Woordenboek van België, Nederland, Noord-Frankrijk en West-Duitsland (vóór 1226).* I-II. Brussel-Tongeren, 1960.
- TWOZV:** *Toponymisch Woordenboek van Oost- en Zeeuws-Vlaanderen* (in opmaak, zie L. VAN DURME, *Het Toponymisch Woordenboek van Oost- en Zeeuws-Vlaanderen. Mogelijkheden en beperkingen. Handelingen van de Koninklijke Commissie voor Toponymie en Dialectologie* 84 (2012), 251-270 en <http://bouwstoffen.kantl.be/tw-ozvl/>).

2. Geraadpleegde literatuur

- Augustyn 2004:** B. AUGUSTYN, “Chanalaus” Kallo in de Wase polders of Caloes te Antwerpen. De vroegste geschiedenis van Kallo herzien. *Het Land van Beveren* 47 (2004), 79-83.
- Augustyn & Palmboom 1983:** B. AUGUSTYN & E. PALMBOOM, *Bronnen voor de agrarische geschiedenis van het middeleeuwse graafschap Vlaanderen. Deel I: Dokumenten bewaard in het Rijksarchief te Gent.* Gent, 1983.
- Boeren 1936:** P.C. BOEREN, *Étude sur les tributaires d'église dans le comté de Flandre du IXe au XIVe siècle.* Amsterdam-Paris, 1936.

- Bovyn 1957:** M. BOVYN, *Toponymie van Lebbeke*. Gedenkschriften van de Oudheidkundige Kring van het Land van Dendermonde. Dendermonde, 1957.
- Bovyn 1961:** M. BOVYN, *Het metingboek van Buggenhout (1690)*. Gedenkschriften van de Oudheidkundige Kring van het Land van Dendermonde. Dendermonde, 1961.
- Coens 1968:** M. COENS, Translations et miracles de Saint Bavon au XIe siècle. *Analecta Bollandiana* 86 (1968), 39-66.
- Debrabandere 1993:** F. DEBRABANDERE, *Verklarend woordenboek van de familienamen in België en Noord-Frankrijk I-II*. Brussel, 1993.
- De Brouwer 1960:** J. DE BROUWER, *Oostvlaamse plaatsnamen. V. Denderleeuw*, Leuven-Brussel, 1960.
- Declercq 1985:** G.A. DECLERCQ, De oudste vermeldingen van Marke. *De Leiegouw* 27 (1985), 55-60
- Declercq 1997:** G. DECLERCQ, Heiligen, lekenabten en hervormers. De Gentse abdijen van Sint-Pieters en Sint-Baafs tijdens de Eerste Middeleeuwen (7de-12de eeuw). In: *Ganda & Blandinium. De Gentse abdijen van Sint-Pieters en Sint-Baafs* (red. G. DECLERCQ). Gent, 1997, 13-40..
- Declercq 1998:** G. DECLERCQ, *Traditievorming en tekstmanipulatie in Vlaanderen in de tiende eeuw. Het Liber Traditionum Antiquus van de Gentse Sint-Pietersabdij*. Brussel, 1998.
- De Coster 2012:** R. DE COSTER, *Einhart. De translatie van Marcellinus en Petrus. De aanbidding van het Kruis. Brieven (1-32)* (In Schola Verbi, reeks II: -o). Dendermonde, 2012.
- De Flou:** K. DE FLOU, *Woordenboek der Toponymie van Westelijk Vlaanderen, Vlaamsch Artesië, het Land van den Hoek, de graafschappen Guines en Boulogne en een gedeelte van het graafschap Ponthieu*. I-XVIII. Gent-Brugge, 1914-38; D. Fl. Rommel, *Indices*. Steenbrugge, 1953.
- De Keyzer 1978:** B. DE KEYZER, *De lange weg naar Kluisbergen, I*. Sint-Martens-Latem, 1978.
- De Marneffe 1894/1901:** E. DE MARNEFFE, *Cartulaire de l'Abbaye d'Afflighem et des monastères qui en dépendaient*. I-V. Louvain, 1894-1901.
- Deruelle 1933:** M.I.J. DERUELLE, *De St. Pietersabdij te Gent. Archeologische studie*. Gent, 1933.
- De Smet 1837:** J.J. DE SMET, *Corpus Chronicorum Flandriae*. I. Bruxelles, 1837.

- De Smet 1841:** J.J. DE SMET, *Codex Diplomaticus Abbatiae Nino-viensis*, in: *Receuil des Chroniques de Flandre*.II. Bruxelles, 1841, 751-1006.
- Devroye 1986:** J.P. DEVROYE, *Le polyptique et les listes de biens de l'abbaye Saint-Pierre de Lobbes (IXe-XIe siècles)*. Édition critique (Koninklijke Commissie voor Geschiedenis). Brussel, 1986.
- Fayen 1906:** A. FAYEN, *Liber Traditionum Sancti Petri Blandiniensis*. Gand, 1906.
- Goeminne e.a. 1999:** L. GOEMINNE, M. VANDEPUTTE & F. WILLEMJNS, *Toponymie van Zulte. Oude en nieuwe plaatsnamen te Zulte*. Zulte, 1999.
- Goeminne e.a. 2002:** L. GOEMINNE, M. VANDEPUTTE & D. VAN QUICKELBERGHE, *Toponymie van Olsene. Oude en nieuwe plaatsnamen*. Zulte, 2002.
- Goeminne e.a. 2010:** L. GOEMINNE, ST. VANDENBROUCKE, A. VANDEN BROUCKE, D. VAN AELST & P. DE CLERCQ, *Geschiedenis en toponymie van Gottem*. Deinze, 2010.
- Goeminne & De Clercq 2011:** L. GOEMINNE & R. DE CLERCQ, *Geschiedenis en toponymie van Grammene*. Deinze, 2011.
- Goeminne & Maes 2002:** L. GOEMINNE & H. MAES, *Toponymie van Astene*. Deinze, 2002.
- Goeminne & Vanhee 2000:** L. GOEMINNE & T. VANHEE, *Toponymie van Petegem-aan-de-Leie. Oude en nieuwe plaatsnamen*. Deinze, 2000.
- Gottschalk 1955:** M.K.E. GOTTSCHALK, *Historische geografie van Westelijk Zeeuws-Vlaanderen tot de St-Elisabethsvloed van 1404*. Assen, 1955.
- Gottschalk 1957:** M.K.E. GOTTSCHALK, *Historische geografie van Westelijk Zeeuws-Vlaanderen. II. Van het begin der 15^e eeuw tot de inundaties tijdens de Tachtigjarige Oorlog*. Assen, 1957.
- Gottschalk 1984:** M.K.E. GOTTSCHALK, *De Vier Ambachten en het Land van Saafte in de Middeleeuwen. Een historisch-geografisch onderzoek betreffende Oost Zeeuws-Vlaanderen c.a.* Assen, 1984.
- Gysseling 1954:** M. GYSSELING, *Gent's vroegste geschiedenis in de spiegel van zijn plaatsnamen*. Antwerpen-Brussel-Gent-Leuven, 1954.
- Gysseling 1974:** M. GYSSELING, *Geschiedenis van Oostakker en Sint-Amandsberg tot 1794*. Oostakker, 1974.
- Gysseling 1978:** M. GYSSELING, *Inleiding tot de toponymie, vooral van Oost-Vlaanderen*. *Naamkunde* 10 (1978), 1-24.

- Gysseling 1979:** M. GYSSELING, Principes van de straatnaamwijziging te Gent. *Naamkunde* 11 (1979), 88-117.
- Gysseling 1980:** M. GYSSELING, Speurtocht in het vroege verleden van Gent en omgeving. *Naamkunde* 12 (1980), 180-194.
- Gysseling 1984:** M. GYSSELING, De naam Kallo. *Het Land van Beveren* 27 (1984), 139-141.
- Gysseling 1986:** M. GYSSELING, Uit de vroege geschiedenis van Gent en de Oost-Oudburg. *Jaarboek van de Heemkundige Kring "De Oost-Oudburg"* 23 (1986), 5-87.
- Gysseling 1988:** M. GYSSELING, Peiling naar de vroege geschiedenis van Lochristi. *Jaarboek van de Heemkundige Kring "De Oost-Oudburg"* 25 (1988), 9-55.
- Gysseling 1993:** M. GYSSELING, Oude toponiemen in de Vier Ambachten. In: A.M.J. de Kraker e.a. (red.), 'Over den Vier Ambachten' - 750 jaar Keure, 500 jaar Graaf Jansdijk. Kloosterzande, 1993, 169-174.
- Gysseling & Verhulst 1962:** M. GYSSELING & A. VERHULST, *Le compte général de 1187 connu sous le nom de "Gros Brief" et les institutions financières du comté de Flandre au XIIe siècle*. Bruxelles, 1962.
- Gysseling & Verhulst 1964:** M. GYSSELING & A. VERHULST, *Het oudste goederenregister van de Sint-Baafsabdij te Gent (eerste helft XIIIe eeuw)*. Brugge, 1964.
- Heyse 1985:** H. HEYSE, Klapdorp, een 'misplaatst' toponiem. *Annalen van de Oudheidkundige Kring van het Land van Waas* 88 (1985), 97-207.
- Hoebeke 1968:** M. HOEBEKE, *De middeleeuwse oorkondentaal te Oude-naarde 13e eeuw - ca. 1500 (Spelling en Klankleer)*. Gent, 1968.
- Huyghebaert 1978:** N. HUYGHEBAERT, *Une translation de reliques à Gand en 944. Le Sermo de adventu sanctorum Wandregisili, Ansberti et Vulframni in Blandinium*. Recueils de textes pour servir à l'histoire de Belgique. Bruxelles, 1978.
- Kerckhaert 1990:** N. KERCKHAERT, *Oude Oostvlaamse huisnamen*. 4. Gent, 1990.
- Kluit 1772/82:** A. KLUIT, *Historia critica comitatus Hollandiae et Zeelandiae ab antiquissimis inde deducta temporibus*. I-IV. Middelburg, 1772/82.
- Koch 1981:** A.C.F. KOCH, Het graafschap Vlaanderen van de 9de eeuw tot 1070. *Algemene Geschiedenis der Nederlanden*. I. Haarlem, 1981, 354-383.

- Lindemans 1940:** J. LINDEMANS, De hoofdplaatsen van de oude Brabantgouw. *Eigen Schoon en De Brabander* 23 (1940), 1-9.
- Lindemans 1952:** J. LINDEMANS, *Toponymie van Asse*. Brussel, 1952.
- Loicq 2014:** J. LOICQ, *Les noms de rivières de Wallonie y compris les régions germanophones. Dictionnaire analytique et historique*. Louvain-Paris, 2014.
- Mansion 1924:** J. MANSION, *Oud-Gentsche naamkunde. Bijdrage tot de kennis van het Oud-Nederlandsch*. 's-Gravenhage, 1924.
- Maris 1977:** A. MARIS, Toponymie van Bazel en Steendorp. *Annalen van de Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas* 80 (1977), 137-168.
- Milis 1965:** L. MILIS, *De onuitgegeven oorkonden van de Sint-Salvatorsabdij te Ename vóór 1200*. Brussel, 1965.
- Piot 1881:** CH. PIOT, *Cartulaire de l'abbaye d'Eename*. Bruges, 1881.
- Pycke & Vleeschouwers 2015:** J. PYCKE & C. VLEESCHOUWERS, *Les actes des évêques de Noyon-Tournai (7e siècle-1146, 1148). Episcopalis Officii Sollicitudo*. I. Tournai, 2015.
- Roobaert & Vanhollebeke 2003:** B. ROOBAERT & J.J. VANHOLLEBEKE, Le *Liber Chronotaxis* de Godfried van Elshoudt (1137-1197) et les seigneurs d'Enghien. *Annales du Cercle Archéologique d'Enghien* 37 (2003), 5-23.
- Schrijnemakers 2014:** M.J.H.A. (ARTHUR) SCHRIJNEMAKERS, *Codex Nederlands-Limburgse toponiemen. 1160 Nederzettingnamen, 1425 bronnen*. Geleen, 2014.
- Serrure 1836/40:** C. SERRURE, *Cartulaire de Saint-Bavon à Gand (655-1255)*. Gand, 1836-40.
- Stolte 1963/64:** B.H. STOLTE, De Nederlandse plaatsnamen uit de Romeinse tijd. *Mededelingen van de Vereniging voor Naamkunde te Leuven en de Commissie voor Naamkunde te Amsterdam* 39 (1963), 83-100 en 40 (1964), 53-68.
- Strubbe 1942:** EG. I. STRUBBE, *Egidius van Breedene (111.-1270), grafelijk ambtenaar en stichter van de abdij Spermalie. Bijdrage tot de geschiedenis van het grafelijk bestuur en van de Cisterciënser Orde in het dertiendeuwsche Vlaanderen*. Brugge, 1942.
- Tavernier-Vereecken 1968:** C. TAVERNIER-VEREECKEN, *Gentse Naamkunde van ca. 1000 tot 1253. Een bijdrage tot de kennis van het oudste Middelnederlands*. Tongeren, 1968.
- Van Acker 1992:** K. G. Van Acker, *Oud Merelbeke, voornamelijk tijdens de Middeleeuwen*. Merelbeke, 1992.

- Van den Bremt & De Meirsmen 2010:** P. VAN DEN BREMT & R. DE MEIRSMAN, De Stroopers in het vizier! *Monumenten, landschappen en archeologie* 29/4 (2010), 21-64.
- Van de Perre 1999:** D. VAN DE PERRE, Het toponiem Loots in Zandbergen, Appelterre, Ophasselt en Smeerebbe. *Land van Aalst* 51 (1999), 231-39.
- Van de Perre 2005:** D. VAN DE PERRE, De *Vita Sanctae Berlendis* en de *Miracula Sanctae Berlendis*. Tekstraditie, datering, auteurschap en historische kritiek. *Jaarboek voor Middeleeuwse Geschiedenis* 8 (2005), 7-46.
- Van de Perre 2007:** D. VAN DE PERRE, De waarde van de vita Berlendis als historische bron. *Eigen Schoon en De Brabander* 90 (2007), 357-374.
- Van de Perre 2014:** D. VAN DE PERRE, De berg en het hof van Beveren op de grens van Sint-Antelinks en Aspelare. *Land van Aalst* 66 (2014), 7-34.
- Van de Perre 2017:** D. VAN DE PERRE, De relatie tussen de dorpsnamen Ransbeke en Sint-Antelinks. *Land van Aalst* 69 (2017), 33-48.
- Van Droogenbroeck 2007:** F. VAN DROOGENBROECK, Identificatie van de burcht *Humberch* uit de *Vita Berlendis*. *Eigen Schoon en De Brabander* 90 (2007), 460-468.
- Van Durme 1988:** L. VAN DURME, De Sint-Pietersabdij van Dikkelvenne (ca. 734 (?) – 1096). *Naamkunde* 20 (1988), 66-113.
- Van Durme 1996:** L. VAN DURME, *Galloromaniae neerlandicae submersae fragmenta*. Gent, 1996.
- Van Durme 2005:** L. VAN DURME, Toponymische mengelingen uit Oudenaardse bronnen. *Handelingen van de Geschied- en Oudheidkundige Kring Van Oudenaarde* 42-I (2005), 31-71.
- Van Durme 2009:** L. VAN DURME, Het Toponymisch Woordenboek van dr. M. Gysseling. Aanvullingen en verbeteringen uit de nalatenschap. *Handelingen van de Koninklijke Commissie voor Toponymie & Dialectologie* 81 (2009), 229-259.
- Van Durme 2013:** L. VAN DURME, Zittert 'kreupelbos'? *Handelingen van Koninklijke Commissie voor Toponymie & Dialectologie* 85 (2013), 153-175.
- Vangassen 1957:** H. VANGASSEN, Plaatsnamen te Ninove. Grasland. *Het Land van Aalst* 9 (1957), 98-110.
- Van Herreweghen 1973:** R. VAN HERREWEGHEN, *Toponymie van Pamel I-II*. Scriptie UGent, 1973.

- Van Loey 1931:** A.C.H. VAN LOEY, *Studie over de Nederlandsche plaatsnamen in de gemeenten Elsene en Ukkel*. Leuven, 1931.
- Van Lokeren 1868:** A. VAN LOKEREN, *Chartes et documents de l'abbaye de Saint-Pierre au mont Blandin à Gand*. I-II, Gand, 1868.
- Van Loon 1981:** J. VAN LOON, De betekenis van toponymische samenstellingen. *Naamkunde* 13 (1981), 131-187.
- Van Loon 1982:** J. VAN LOON, Antwerpens vroegste geschiedenis in het licht van de plaatsnamen. *Bijdragen tot de Geschiedenis* 65 (1982), 3-39.
- Van Loon 2000:** J. VAN LOON, *De ontstaansgeschiedenis van het begrip 'stad'. Een bijdrage van de diachrone semantiek tot de sociaal-economische geschiedenis van Noord-West-Europa, inzonderheid van de Nederlanden*. Gent, 2000.
- Van Loon 2008:** J. VAN LOON, *Maurits Gysselings Toponymisch Woordenboek. Receptie, aanvullingen en correcties* (Werken van de Koninklijke Commissie voor Toponymie en Dialectologie. Vlaamse Afdeling. 26). Tongeren, 2008.
- Van Werveke & Verhulst 1960:** H. VAN WERVEKE & A.E. VERHULST, Castrum en Oudburg te Gent. Bijdrage tot de oudste geschiedenis van de Vlaamse Steden. *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent. Nieuwe reeks* 14 (1960), 4-62.
- Verbesselt 1950-2001:** J. VERBESSELT, *Het parochiewezen in Brabant tot het einde van de 13^e eeuw*. I-XXVII. Zoutleeuw-Brussel, 1950-2001.
- Vercauteren 1938:** F. VERCAUTEREN, *Actes des comtes de Flandre (1071-1128)*. Bruxelles (C.R.H.), 1938.
- Verhulst 1958:** A.E. VERHULST, *De Sint-Baafsabdij te Gent en haar grondbezit (VIIe-XIVe eeuw)*. Brussel, 1958.
- Verhulst 1971:** A. VERHULST, Das Besitzverzeichnis der Genter Sankt-Bavo-Abtei von ca. 800 (Clm. 6333). Ein Beitrag zur Geschichte und Kritik der karolingischen Urbarialaufzeichnungen. *Frühmittelalterliche Studien* V (1971), 193-234. [Clm. 6333 = Bayerische Staatsbibliothek München, Codex latinus Monacensis 6333, met palimpsesten].
- Verhulst 1974:** A. VERHULST, Sint-Martens-Latem in de vroege middeleeuwen volgens de gegevens van het Liber Traditionum van de Gentse Sint-Pietersabdij. *Sint-Martens-Latem. Schetsen uit 1150 jaar geschiedenis 824-1974*. Sint-Martens-Latem, 1974, 5-26.
- Verhulst 1987:** A. VERHULST, Probleme der Stadtkernforschung in einigen flämischen Städten des Früh- und Hochmittelalters. In:

Stadkernforschung (herausgegeben von H. JÄGER). Köln-Wien, 1987, 277-295.

Vermeiren 2012: L. VERMEIREN, Lebbeke in de 9de eeuw: van Brabant naar Vlaanderen. *Heemkring Lebbeke* 24 (2012), 33-96.

Verroken 2010: E. VERROKEN, Genealogie van de heren van Maarke (1196-1466) en hun verwanten. *Handelingen van de Geschied- en Oudheidkundige Kring van Oudenaarde* 47 (2010), 55-149.

3. Archiefbronnen

Alle archiefbronnen zijn dezelfde als die van het TWOZV, het *Toponymisch Woordenboek van Oost- en Zeeuws-Vlaanderen (tot 1500)*, een project van de provincie Oost-Vlaanderen dat momenteel in opmaak is. De bronnenlijst van het TWOZV beslaat evenwel ca. 150 pagina's en kan hier onmogelijk integraal worden weergegeven. Om tot op zekere hoogte tegemoet te komen aan de eisen van de controleerbaarheid, laat ik hieronder de veel geciteerde archiefdepots en -fondsen volgen.

Het exciperen van de archiefbronnen voor het TWOZV gebeurde door dr. Maurits Gysseling en door mijzelf.

A:	Rijksarchief Antwerpen
AA:	Archief Abdij Affligem
Aas:	Stadarchief Aardenburg
AK:	Archief Onze-Lieve-Vrouwkathedraal Antwerpen, nu berustend in het Rijksarchief Antwerpen
As:	Stadsarchief Aalst
B:	Rijksarchief Brugge
BA:	Archief Abdij Bornem
BB:	Archief Bisdom Brugge
BGS:	Archief Grootseminarie Brugge (fonds D of Abdij Ten Duinen en Abdij Doest)
BH:	Archief OCMW Brugge (fonds SJ of Sint-Janshospitaal)
Bs:	Stadsarchief Brugge
DA:	Archief Abdij Dendermonde
DK:	Archief Kerk Destelbergen
DM:	Archief Stedelijk Museum Dendermonde
Dos:	Stadsbibliotheek Douai

- Ds: Stadsarchief Dendermonde
 EA: Archief Familie Arenberg Edingen
 G: Rijksarchief Gent (fonds B of Abdij Boudelo; fonds D of Abdij Drongen; fonds GMG of Overheid Melle-Gentbrugge; fonds N of Abdij Nieuwenbos; fonds SAG = S.A. Ger. of Sint-Adriaansabdij Geraardsbergen; fonds SB of Sint-Baafsabdij Gent; fonds SMB of Priorij Sint-Maartens-Bos in Sint-Martens-Lierde; fonds SP of Sint-Pietersabdij Gent; fonds SSE of Sint-Salvatorsabdij Ename)
 GB: Archief Bisdom Gent
 Gb: Archief Maria Middelaes of Toevlucht van Maria Gent (fonds Bijloke Gent), nu berustend in het Stadsarchief Gent
 Gh: Archief Maria Middelaes of Toevlucht van Maria Gent (fonds Abdij ter Hagen), nu berustend in het Stadsarchief Gent
 Gs: Stadsarchief Gent (fonds 28/ 28bis = PK of Penningkohieren; fonds 301 of Jaarregisters van de Keure; fonds 330 of Wezenboeken d.w.z. Staten van goederen van Gedele)
 GU: Handschriftenafdeling Universiteitsbibliotheek Gent
 Hs: Stadsarchief Hulst
 K: Rijksarchief Kortrijk
 L: Departementaal Archief Rijsel (fonds B of Rekenkamer; fonds H of Abdijen)
 LBM: Handschriftenafdeling British Museum (nu British Library) Londen
 LH: Archief Hospitaal Notre Dame de la Rose Lessen
 Ls: Stadsarchief Lokeren
 M of Mons: Rijksarchief Bergen (fonds C of Cartularia)
 Ms: Stadsarchief Mechelen
 MY: Diocesaan Archief Mechelen
 N: Rijksarchief Namen
 NA: Nationaal Archief Den Haag
 OH: Archief OCMW Oudenaarde
 Os: Stadsarchief Oudenaarde
 o. (+ nummer): oorkonde
 P: Nationale Bibliotheek Parijs (Fonds LF of Fonds Latin)

- R: Rijksarchief Ronse, intussen opgegaan in het Rijksarchief Gent behoudens de afdeling ‘Stadsarchief Ronse’
- Rs: Stadsarchief Ronse
- SN: Stadsarchief Sint-Niklaas
- T: Rijksarchief Doornik (fonds D of Bisdom Doornik; fonds SM of Sint-Maartensabdij Doornik)
- TC: Archief Kathedraal Doornik) (fonds Kapittel)
- Ts: Gemeentearchief Temse
- Vs: Stadsbibliotheek Verdun
- W: Rijksarchief Beveren-Waas (fonds K 2 of Abdij Ninove. Eerst vertoefde het archief van deze geestelijke instelling in het RAGent, dan in het RARonse, dan in het RAGent, daarna in het RABeveren, waar ik het consulteerde. Sinds 2015 wordt het opnieuw bewaard in het RAGent: hoe archief reist en hoe tijdelijk archief-sigels zijn ...)
- WA: Archief Abdij Roosenberg Waasmunster
- X: Algemeen Rijksarchief Brussel (fonds E of Kerkelijk archief Brabant; fonds R of Rekenkamer)
- XB: Handschriftenafdeling Koninklijke Bibliotheek Brussel
- Z: Handschriftenverzameling Zeeuws Archief Middelburg

LUC VAN DURME